

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (1861) 1985 SPALIS-OCTOBER 15

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Kodėl nėra taikos?

Gyvename keistus laikus — nei karo, nei taikos. Seniau pasibaigdavo karas, abi kariaujančios šalys pasirašydavo taikos sutartį ir vėl prasidėdavo ramios taikos laikotarpis. Dabar to nebėra: praėjo 40 metų, II D. karo dalyviai paminėjo pergalę, kuri taikos neatnešė. Dėl to ir sakoma, kad praėjusio karo sąjungininkai laimėjo karą, bet nelaimėjo taikos. O pasaulis ilgisi jos. Steigiami sąjūdžiai, propaguojantys taiką, rengiamos konferencijos, studijų dienos, seminarai, kuriuose studijuojami taikos klausimai. Sovietai rengia tarptautinius taikos kongresus, finansuoja kad ir veidmainiškas taikos demonstracijas. Politikai nuolat tariasi, jieškodami kelių į taiką. Š. m. lapkričio 19-20 dienomis Ženevoje susitiks dviejų didžiųjų galybių galvos — R. Reaganas ir M. Gorbačiovas. Jų pokalbiui ruošiamasi iš abiejų pusių — vyksta tylūs diplomatiniai pasitarimai. M. Gorbačiovas dalį savo planų atskleidė viešumai, lankydamasis Paryžiuje, kur bandė įvaryti kylį tarp vakariečių ir susilpninti jų frontą. Taigi visur matyti pastangos rasti kelių į pasaulio taiką, sumažinti ginklavimąsi ir pradėti ramią žmonių gyvenimo epochą. Deja, visų norima taika neateina. Ir juo daugiau tariamasi, juo labiau tolsta pasiilgoji taika.

KYLA tad klausimas, kodėl taip yra? Kodėl per 40 metų taika nė kiek nepriartėjo? Politinių mokslų specialistai tikriausiai galėtų surašyti visą eilę priežasčių, atrastų moksliniais metodais. Jas skaitant galbūt niuansų miglose dingtų ir pats atsakymas. Iš šalių stebėtojų piliečių betgi aiškiai matyti kur glūdi pagrindinė priežastis. Juk kas suardė pasaulio taiką, pradėdami II D. karą? Ar ne nacinė Vokietija ir bolševikinė Sovietų Sąjunga? Abi totalistinės sistemos užkūrė baisaus moderniojo karo ugnį, kuri negesta ir šiandieną. Totalistinė sistema buvo sunaikinta Vakaruose, bet iškelta Rytuose. Žuvo Hitleris, bet pasiliko jo kėslių rėmas ir pradinis sąjungininkas Stalinas bei jo įpėdiniai, kurie kursto karo ugnį ir toliau. Tai pagrindinis pasaulio nesantaikos šaltinis yra Sovietų Sąjunga kaip raudonojo totalizmo atstovė. Ir kol ši sistema nesugrius, nepasikeis ar nebus sunaikinta, taikos pasaulyje nebus. Kaip jos nebuvo rudojo totalizmo laikais, taip jos nėra dabar raudonojo totalizmo laikotarpį. Ir tai dėl to, kad pasaulinio masto agresyvumas glūdi pačioje sistemos esmėje. Juk tai sistema, kuri savo branduolyje slepia agresyvių polinkį nuolat plėstis ne tiek savo idejine veržla, kiek karine.

TAI rodo akivaizdūs faktai. Totalistinė Sov. Sąjunga, susitarusi su gimininga totalistine Vokietija pradėjo savo agresyvią plėtrą. Ji karine jėga užėmė Lietuvą, Latviją, Estiją, dalį Lenkijos, Rytų Vokietiją, pajungė Vidurio Europos valstybes, užpuolė Afganistaną ir sudarė totalistinę imperiją. Pradžioje jinai buvo silpna, bet demokratiniai Vakarai savo kapitalu ją sustiprino, išugdė ir pagaliau pamatė, kad tai ne sąjungininkas, o priešas, ir tai dar didesnis bei galingesnis už hitlerinę Vokietiją. Kad Sov. Sąjunga kaip totalistinė imperija negali būti demokratinė valstybė sąjungininke, buvo aišku paprastam Europos piliečiui, bet nebuvo aišku politikams. Totalistinė sistema niekad negali būti nuoširdi sąjungininkė demokratinės sistemos. Pastaroji remiasi laisve, o anoji — vergija. Demokratinė sistema nuoširdžiai įsiekia taikos bei nusiginklavimo, o totalistinė veidmainiauja. Iš esmės jai rūpi ne taika, o vis nauji užkariavimai ir ginklai. Ji nuolat kalba apie taiką, bet kartu rengia vis naujus žygius, kuriuos bando pridengti taikos šūkiais ir demonstracijomis. Tuo būdu pavyksta suvedžioti daugelį žmonių, bet apgaule niekad taikos nepriartina. Totalistinė sistema moka žmones manipuliuoti, bet nepajėgia duoti pasauliui taikos.

KANADOS ĮVYKIAI

Politiniai pabėgėliai

Tarptautinis Ganderio orauostis Niufaundlandijoje tapo užpakalinėmis durimis į Kanadą politiniams pabėgėliams. Jame pasipildyti kuro stovaija komunistinių šalių keleiviniai lėktuvai, skrendantys į Kubą ir iš jos. Atskristi į kitus Kanados orauostis reikia vizų, kurių išdavimas yra smarkiai suvaržytas nuolatinio apsigyvenimo siekiantiems ateiviams. Pernai vasarą iš Sri Lankos (Ceilono) pabėgo keli persekiojamų tautų genties nariai. Orinio susisiekimo linijom jiems pavyko pasiekti Kopenhagą. Valdžios įstai-goms jie įteikė politinės globos prašymą. Po pusmečio tas jų prašymas buvo atmetas. Mažoji Danija nenori politinių pabėgėlių. Tada bėgliams iš Ceilono paašėjo, kad jie lengvai gali įvažiuoti Kanadon per Ganderio orauostį ir gauti politinių pabėgėlių teises. Kelionių agentūra juos pirmiausia nukreipė į R. Vokietiją, per kurią sovietų "Aerofloto" lėktuvai skrenda

Kubon. Pastarosios vizą jie lengvai gavo Kopenhagos ambasadoje. Visi bėgliai Ganderio orauostyje kreipiasi į artimiausią RCMP pareigūną, kuris padeda sutvarkyti jų pasilikimą Kanadoje. Šiemet skrydžius iš R. Europos šalių čia užbaigė 70 keleivių. Daugiau kaip pusė buvo irančiai, devyni kubiečiai, trys iš Sovietų Sąjungos, aštuoni iš R. Vokietijos, kiti iš Ceilono. Vokiečiai iš R. Vokietijos nenori pasilikti Kanadoje, bet stengiasi išvažiuoti V. Vokietijon. Jų pabėgimas būna stropiai suplanuotas, iš anksto pasirūpinta ateitimi.

Ontario premjero D. Petersono liberalų vyriausybė jau ruošia naują šios provincijos biudžetą. Rinkiminiam vajuje D. Petersonas buvo žadėjęs panaikinti 7% prekybos mokesčių maisto patiekalams valgyklose, kai jų kaina neperžengia \$4. Mokesčio atšaukimą jis taipgi buvo pažadėjęs (Nukelta į 8-tą psl.)

Sovietų Sąjungos kompartijos generalinio sekretoriaus M. GORBAČIOVO lankymosi proga Prancūzijos sostinėje Paryžiuje š. m. spalio 2-4 dienomis buvo surengta plataus masto demonstracija su plakatais, vėliavomis, informacinio pobūdžio skrybiais bei stalais. Nuotraukoje — lietuvių skrybis, kuriuo domėjosi gausūs kitataučiai

Dviejų vadų susitikimas

Paryžiaus spauda apie Prancūzijos prezidento Mitterando ir Sov. Sąjungos vado Gorbačiovo pokalbius bei demonstracijas Trocadero aikštėje

Prancūzų spauda generalinį Sov. Sąjungos kompartijos sekretorių M. Gorbačiova vadina pirmuoju numeriu Kremliuje. Jo atsilankymas Paryžiuje buvo iš anksto paruoštas ne tik programine, bet ir propagandine prasme. Dar Maskvoje Gorbačiovas sukvietė užsienio žurnalistus spaudos-televizijos konferencijai, kurioje jis perskaitė gana nerviška ilgoką pareiškimą. Po to atsakinėjo į klausimus jau žymiai laisviau.

Pasak dienraščio "Le Figaro", žurnalistas domėjosi daugiausia žmogaus teisių klausimais. Vietoj tiesioginio atsakymo Gorbačiovas aiškino apie sovietinio piliečio teises į darbą, butą, gydymą ir t.t. Pabrėžė darbininkų ir ūkininkų dalyvavimą aukščiausioje taryboje, kuri iš tikrųjų yra mažareikšmė maskvinio valdymo sistemoje. Be to, Gorbačiovas pareiškė esąs Lenino mokinys.

Demonstracijos šaukliai

Besirengiant Gorbačioviui į Paryžių, subruzo ir antikomunistinės prancūzų organizacijos bei pavergtų tautų grupės. Bendras jų komitetas, vadovaujamas buvusio ministro Phillip Malaud, paskelbė vietinėje spaudoje įspūdingą atsišaukimą su didele antrašte: "Gorbačiovas Paryžiuje — S.O.S. žmogaus teisės!" Juo buvo kreipiamasi į plačiąją visuomenę dalyvauti spalio 1 d., 18.30 v.v. demonstracijoje, protestuojančioje prieš žmogaus teisių pažeidimus Sov. Sąjungoje. Atsišaukimas buvo pasirašytas daugelio prancūzų organizacijų ir žymių asmenų. Lietuvių vardu pasirašė R. Backis.

Atsišaukimo turinys

Minėtame atsišaukime sakoma: "M. Gorbačiovas, atstovaujantis sistemai, kuri yra sunaikinusi milijonų milijonus žmonių, atvyksta Prancūzijon pirmam oficialiam vizitui Vakaruose. Tai vienas baisiausių mūsų epochos totalizmo, nuo 1917 metų pavergęs šimtus milijonų asmenų, kurių dauguma prarado net laisvės atsiminimą. Ar galime praleisti šią progą tvirtai nepriminti, kad būtų nesamone grįžti "atolydin", kai žmonių apsisprendimo teisė ir žmogaus teisės, laiduotos Jungtinių Tautų, yra ciniškai mindomos?"

Prancūzų tauta primins Gorbačioviui bent ketvertą dalykų.

- Yra būtina pareiga tuojau pat evakuoti teritorijas tautų, kenčiančių įveitimą okupacija, būtent Afganistano, kurio didvyriška kova yra žinoma visam pasauliui, Kambodijos, Laos ir Vietnamo, teritorijas visų Rytų Europos tautų ir visų kitų pasaulio tautų, kurias yra kolonizavusi Sov. Sąjunga.

- Gerbimą žmogaus teisių, nustatytų Jungtinių Tautų chartos ir pakartotų Helsinkio akto, nuolat pažeidžiamų dar ne parašo rašalui nenudžiuvus; teisę pasirinkti rezidenciją visiem sovietinio režimo persekiojamiems asmenim, disidentams, tautinėm mažumom, kurių yra pilna psichiatrinės ligoninės, gulaguose, Sibiro plotuose; teisę laisvai išpažinti savo religiją krikščionims, žydams, mahometonams ir kt.

- Gerbimą žmonių teisės laisvai išrinkti savo atstovybę ir darbininkų teisę priklausyti jų pasirinktom profesinėm sąjungom.

- Atsisakymą komunistų ideologijos, skelbiančios priešpaulą, kaip pvz. Brežnevo "riboto suverenumo" teorijos, taikomos tautom, pavergtom po karo Stalino suktumu.

Gorbačiovo atsilankymo proga Paryžiuje komitetas "S.O.S. Droits de l'Homme" kviečia visas organizacijas ir asmenis visų politinių bei filosofinių įsitikinimų, atmetančius totalizmą ir solidarizuojančius Gulago kankinimais, atsisakyti praeities kompromisų, sujungti savo pastangas ir prabilti vieningu balsu bei demonstruoti 1985 m. spalio 1, antradienį, Trocadero aikštėje (Žmogaus teisių užuovėjoje)."

Penki tūkstančiai

Rengėjų atsišaukimui pakluso 5000 paryžiečių — susirinko Trocadero aikštėje. Buvo matyti daugybė plakatų su įrašais: "Gorbačiovas žudikas", "Gulagas — ne, aciū", "Šalin raudonasis fašizmas" ir pan. Pasak "Le Figaro", ta aikštė, nors pavadinta prezidento Mitterando ir premjero Fabijaus "Laisvių užuovėja", to vardo šį sykį nebuvo verta, nes kultūros ministeris buvo uždraudęs joje demonstruoti. Tik po ypatingų pastangų demonstracija buvo leista.

Ant pakylės aikštėje buvo išstatytas Lenkijoje nužudyto kunigo Papieliuškos atvaizdas. Grojant Šopeno laidotuvių maršą, žygiavo vėliavos: estų, latvių, lietuvių, lenkų, vengrų, afganistaniečių, vietnamiečių ir kambodiečių. Apie organizacinio komiteto pirmininką Ph. Malaud spietėsi įvairūs veikėjai, rašytojai Jean Raspail, rumunas Virgil Gheorgiu, organizacijų vadovai. Dalyvavo ir viena delegacija rusų, turinčių caro laikų paskolų laktų ir reikalaujančių atlyginti jiems Kremliaus padarytą skriaudą. Pagrindinė kalbą pasakė org. komiteto pirm. Malaud, primindamas Gulago kančias ir Vakaram nešamą grėsmę.

Buvo demonstruojama ir kitomis dienomis. Vieną vakarą Palais du Congres patalpose buvo rodomas filmas apie sovietų persekiojamą Sacharovą. Po tos programos buvo surengtos tylos eitynės prie Sov. Sąjungos ambasados. Jos įvyko nepaisant policijos draudimo.

Spaudos požiūris

Paryžiaus spauda daug rašė apie patį Gorbačiova, jį vaizduodama kaip diplomatišką politiką, turintį kietą ranką. Esą jis, atėjęs į valdžios viršūnę, pašalinio savo konkurentą G. Romanovą iš visų pareigų dėl "nesveikatos", išskeldino A. Gromyčą iš užsienio reikalų ministerijos po 28 metų tarnybos, pakeitė premjerą N. Tichonovą, sulaukusį 80 metų, jaunesnį N. Ryzkovu, 56 m. amžiaus. Tuo būdu Gorbačiovas apstatė savo žmonėmis.

Gorbačiovas, pasak "Le Figaro", iškilo dėl savo kietai veržlumo. Buvo mažu aparatu provincijoje, būtent Stavropolyje. Ten savo karjeras pradėjo ir Suslovas, ir Andropovas. Pastarųjų dmesį Gorbačiovas laimėjęs kieta savo ištikimybė.

Pasaulio įvykiai

VISAME PASAULYJE PLAČIAI NUSKAMBĖJO ITALŲ EKS-KURSINIO LAIVO "Achille Lauro" pagrobimas, kai jis iš Aleksandrijos uosto plaukė į Port Saidą. Su įgulos nariais laivas tada turėjo tik 510 keleivių, nes šimtai jų buvo išvažiuavę Kairan susipažinti su Egipto sostine ir piramidėmis. Laivo pagrobimą atliko keturi palestiniečiai, priklausantys Palestinos išlaisvinimo fronto grupei. Kapitoniui G. De Rosai buvo įsakta plaukti Sirijos kryptimi. Piratai už keleivių išlaisvinimą pareikalavo, kad Izraelis paleistų 50 kalinamų palestiniečių. Priešingu atveju buvo grasinama pradėti keleivių žudymą. Nužudytas betgi buvo tik žydų kilmės amerikietis turistas L. Klinhofferis, dalinio paralyžiaus ištiktas 69 metų invalidas. Piratai jį nušovė ir su kėde išmetė jūron. Laivas vėl grįžo prie Egipto, kai jį į savo uostus atsisakė įsileisti Sirija ir Kipras. Prie Port Saido piratai pradėjo derybas su Egiptu, šį kartą už keleivių išlaisvinimą reikalaujant tik sau užtikrinto išvykimo iš Egipto. Tuos pažadus, atrodo, davė prez. H. Mubarakas. Keleivinių lėktuvu jis laivo pagrobėjus bandė išsiųsti į Tunisą, kur juos žadėjo teisti PLO organizacijos vadas J. Arafatas, pasmerkęs laivo pagrobimą ir amerikiečio turistą nužudymą.

Lėktuvo nukreipimas

Įvykius atidžiai sekė su teroristais daug vargo turėjęs JAV prez. R. Reaganas, juos norėjęs atiduoti amerikiečių teismui. Buvo susitarta su Italija Tunis skrendantį lėktuvą nukreipti į Atlanto sąjungos bazę Sicilijoje. Egipto "Boeing 737" lėktuvą virš Viduržemio jūros pasitiko keturi amerikiečių naikintuvai iš lėktuvnešio "Saratoga", kuris tada buvo netoli Albanijos. Keleivinis Egipto lėktuvas, lydimas JAV naikintuvų, nusileido Sicilijoje. Laivo pagrobėjai atsidūrė Italijos kontrolyje, nors pati Italija nieko nebuvo padariusi jiems sumti. Spaudoje teisingai pastebima, kad turistinis laivas "Achille Lauro" turėjo beveik 400 vyrų įgulą, kuri lengvai galėjo susidoroti su keturiais ginkluotais palestiniečiais dideliame laive, bet niekas nė nebاندė.

Pakeisti planai

Palestinos išlaisvinimo fronto atstovai Kipre paskelbė, kad laivo pagrobimas nebuvo planuotas. Keturi šios grupės nariai tik norėjo tuo italų laivu pasiekti Izraelio pietuose esantį nedidelį Ašdodo uostą ir jame pradėti savo veiksmus. Laivo užėmimas įvyko tik dėl to, kad palestiniečius, valančius ginklus savo kabinose, pastebėjo laivo tarnautojai. Iš tikrųjų užimti dideliu laivu su tūkstančiu turistų ir įgulos narių nepakanka keturių ginkluotų teroristų. Atrodo, teroro veiksmas buvo numatytas, išlipus iš laivo, Izraelio teritorijoje. Prez. R. Reaganas, džiaugdamasis bėgančių teroristų sulaikymu, susilaukęs smūgio, kai juos teisti nutarė pati Italija, oficialiai atsisakiusi mir-

ties baudmės. Amerikai jie gal bus išduoti tik po teismo. Su keturiais laivo grobėjais skrido palestinietis M. Abbas, laikomas nusikaltimą įvykdžiusio Palestinos išlaisvinimo fronto vadu, planavusiu šią nepavykusią operaciją. Prez. R. Reaganas norėjo, kad jis būtų išduotas teismui Amerikoje kartu su laivo grobėjais. Italija, oficialiai pripažįstantį J. Arafato vadovaujamus PLO palestiniečius, nepakluso. M. Abbas su kitais egiptiečių lėktuvu keleiviais buvo nuvežtas Romon ir lėktuvu išleistas Jugoslavijon. Pastaroji taip pat atsisako jį išduoti. Jugoslavija netgi turi PLO ambasadą Belgrade, kuri dabar turbūt rūpinasi M. Abbo apsauga, jo išvežimu į arabų šalis.

Sujaukta draugystė

Labiausiai nukentėjo Egipto prez. H. Mubarakas, išlaisvinęs italų laivo turistus, bet susilaukęs smūgio iš JAV prez. R. Reagano Egipto lėktuvo pagrobimu. Prez. H. Mubarakas prisipažino, kad taip neturėtų elgtis draugiška valstybė, bet dėl šio įvykio nesugrius Egipto ryšiai su Amerika. Tų ryšių nutraukimo jau pareikalavo studentų demonstracija Kaire, kurioje buvo sužeista keliolika demonstrantų, suimta 15. Demonstrantai degino JAV ir Izraelio vėliavas, reikalavo, kad Egiptas atsisakytų Camp David susitarimų ir su Izraeliu pasirašytos taikos sutarties. Demonstrantai šaukė: "Tavęs taip pat laukia paradinė platforma!" Tokiais šūkiais jie priminė 1981 m. įvykusį prez. A. Sadato nužudymą kariuomenės parado metu.

Vaistai ir narkotikai

Dr. E. G. Schenckas, 81 metų amžiaus, yra paskutinis dar gyvas gydytojas, prižiūrėjęs A. Hitlerį. Jis teigia, kad paskutiniai savo gyvenimo mėnesiai A. Hitleris laikėsi tik narkotikais ir vaistais. Jų jam reikėjo užmigti, atgauti jėgas karinių įvykių konferencijoms, pokalbiams iki vėlyvos nakties. Pasak gydytojo, A. Hitlerį kamavo nuolatinė įtampa, Parkinsono liga, širdį slegiantį arterijų sklerozę. Per šėsis paskutinius mėnesius jis spėjo pasenti net 10 metų.

Šiame numeryje:

Kodėl nėra taikos?

Totalistinės sistemos branduolyje glūdi agresyvinis polinkis
Dviejų vadų susitikimas
Demonstracijos M. Gorbačioviui besilankant Prancūzijos sostinėje
Nijolės grupė apie save
Vakarų Vokietijoje veikianti Nijolės Sadūnaitės vardo grupė
Turistinė kelionė į Lietuvą
Išpūdžiai Kanados lietuviams, aplankiusios okupuotą tėvynę
"Lietuva ir VLKas"
Velionies Antano Rinkūno rašytas-redaguotas leidinys
Lietuvių Bendruomenės veikia Amerikoje
JAV LB tarybos suvažiavimas, išrinkęs naują vadovybę
Su mahometonais į Teheraną
Kelionė lietuvių, patekusių į mahometonų maldininkų grupę
Kanados "Aukuroi" — 35 metai
Pokalbis su "Aukuro" įsteigėja Elena Dauguvietyte-Kudabiene
Okupuotos Lietuvos rašytojai Vašingtone
Literatūros vakaras, kurio programą atliko užjūrio svečiai
Poetas ir vyskupas mūsų literatūroje
Antanas Baranuskas, išvydęs šį pasaulį prieš 150 metų

TEVIŠKOS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėmė — \$25 (Amerikoj — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomis redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Pranešimas iš V. Vokietijos

Nijolės grupė apie save

Prieš dešimt metų Vilniuje buvo teisiama religinio sąjūdžio veikėja Nijolė Sadūnaitė. Savo laikysena teisme, ypač drąsia apsigynimo kalba, Nijolė parodė savo persekiojamos savos dviasios pranašumą. Jos vienminčiai pasirūpino, kad jos apsigynimo kalba pasiektų viešumą. Ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje daug kas įvertino persekiojamos Lietuvos krikščionės auką.

Nedideliame Bavarijos mieste, Donauviorte, vienos mokytojos vienuolės — seselės Michaelės iniciatyva susitelkė būrelis, kuris pasivadino "Nijolės" vardu ir iki šiol veikia. Kai šiemet šiame mieste lankėsi Augsburgio vyskupas ir norėjo vietoje geriau susipažinti su įvairiais maldos ir krikščioniškos veiklos vienetais, Nijolės būrelis jam įteikė Sadūnaitės atsiminimus vokiškai ir trumpą savo tikslų bei veiklos aprašą.

Kas mes esame? — tokiu klausimu prasideda raštas "Nijolės grupė apie save". Esame paprastų tikinčiųjų grupė, kurios branduolį sudaro apie 14 asmenų. Su meile rūpinamiesi persekiojama Bendrija kas mėnesį susirenkame bendrai pasimelsti ir pasidalinti mintimis. Pasivadiname vardu Lietuvos krikščionės Nijolės Sadūnaitės, kuri teisme be baimės išpažino savo tikėjimą, dėl to kentėjo kalėjime ir tremtyje.

Koks mūsų tikslas? — toliau klausama rašte "Nijolės grupė apie save". Norime tarnauti K. Bendrijai ten, kur ji ypač kenčia:

- po persekiojimo kryžiumi, pirmiausia komunistų valdomose kraštuose Rytuose, visais įmanomais būdais rodydami savo solidarumą, kad gerbiame jos kančias ir esame dėkingi už jos aukas;

- po abiejungumo kryžiumi, pirmiausia materialistiškai nusiteikusiai Vakarų pasaulio kraštuose ir ypač čia pas mus, primindami persekiojamų krikščionių ryžtą aukotis už savo tikėjimą, kuriuo lengvabūdiškai žaidžiame, nors galime naudotis visomis laisvėmis;

- po susiskaldymo kryžiumi, broliškai bendrai su evangelikais globodami persekiojamuosius, nes krikščionių ekumenizmas yra savaime suprantamas ir lageriuose bei kalėjimuose.

Toliau rašte išdėstomi Nijolės būrelio veiklos būdai:

Maldos ratelis

- bendrai kalbame Rožinį už kenčiančią tikinčiųjų Bendriją;
- mėginame ir kitus paskatinti užtarimo maldai;
- rengiame ypatingas pamaldas už persekiojamą Bendriją;

- nuolat keliame šį reikalą paraprijos bendruomenėje.

Veiklos ratelis

- Iš maldos ir žinių apie persekiojamus krikščionis kyla mūsų uždaviniai:

- medžiagiškai remti siuntiniais persekiojamuosius ir jų šeimas;

- palaikyti ryšius laiškais su persekiojamaisiais;

- siųsti prašymus atitinkamiems organams;

- informuoti viešumą apie persekiojamų krikščionių ir persekiojamos Bendrijos būklę (dėmesio centras — Katalikų Bendrija Lietuvoje);

- remti Tarptautinį krikščionių solidarumą, rinkti parąšus ir pan.;

- padėti išversti "Lietuvos katalikų Bažnyčios kroniką".

Raštas "Nijolės grupė apie save" baigiamas tokiu klausimu: kas mus džiugintų?

Vertindami visus iš tikinčiųjų Bendrijos išeinančius užmojus, mes vis dėlto manome, kad reikėtų dar daugiau pastangų už persekiojamus tikėjimo brolius. Mes džiaugtume,

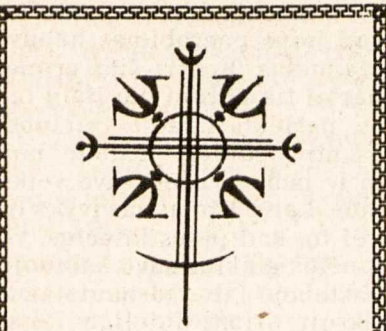
- jei visose mūsų vyskupijos paraprijose būtų įvesta "Maldos diena už persekiojamą Bendriją";

- jei kunigai ir kitomis progomis šią temą keltų savo pamoksluose;

- jei jie moraliskai remtų persekiojamaisiais besirūpinančių krikščioniškų organizacijų darbą;

- jei ir Vakarų Vokietijoje vienas ar kitas kunigas aktyviai įsijungtų į Tarptautinį krikščionių solidarumo sąjūdį, kaip Austrijoje;

- jei kunijų spauda (pamokslų sąsiuviniai, biuleteniai) reguliariai skelbtų žinias šia tema. Lmb.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Turistinė kelionė į Lietuvą

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Mažai ką matėm

Ant aukšto Dniepro kranto mums parodė du paminklus: Ukrainos amžinajai unijai su Rusija paminėti ir už "didžiąją tėvynę" žuvusiems kariams kovoję su "vokiškaisiais fašistais" pagerbti. Prie pastarojo matėme besikeičiančių pionierių garbės sargybą — berniukus ir mergaites. Visi buvo šventiškai apsirengę ir patenkinti, kad jiems tokia garbė atiteko.

Vadovė apie rusų ir ukrainiečių kovas su "vokiškaisiais fašistais" pasakojo labai įdomiai, kai kur gerokai prasišlenkdamas su tiesa. Laikas bėgo. O mes taip norėjome Kijevo įžomybes pamatyti. Kada gi nuvažiuosime į Kijeviskąją Lavrą (Kijeviskij pesčerskij monastyr) ir Šv. Sofijos katedrą?

Tik apie 11 v. vadovė liepė visiems į autobusą sultipti. Už kelių minučių privažiavome senus vienuolyno pastatus. Tai ir buvo tas garsusis vienuolynas Kijeviskąją Lavrą. Jis buvo įsteigtas XI š. Pirmieji vienuoliai apsigyveno ne šiuose daug vėliau pastatytuose puiškuose pastatuose, o žemėje išraustuose urvuose. Tie urvai ir yra didžiausia vienuolyno įdomybė. Tačiau mūsų ir tuos urvus nevedė. Pustekiniai begijoje mums gerai išsiilaukusių vėliausių laikų vienuolyną. Vėl buvome apipilti skaičiais ir datomis. Buvo rdomi vienuolyno planai įvairiais šimtmečiais. Daug ir ilgai buvo kalbama apie II D. karo metu sugriautą vienuolyno cerkvę, didžiausią architektūros stebuklą, kaip vadovė sakė, vis pabrėždama, kad cerkvę sugriovė "vokiškieji fašistai".

Laikas baigėsi. Jaučiau, kad į "pesčeras" jau nebepateksime. Ir neapsirikau. Staiga vadovė pasakė, kad jau turime skubėti į orauostį, nes 2 v. išskrenda lėktuvas į Vilnių. Taip ir palikome Kijevą jo nematę.

Į Vilnių

Į Vilnių skridome mažiųjų lėktuvėliu. Vien tik mes iš Kanados — 32 žmonės. Kai susėdome, beveik visos vietos buvo užimtos. Mūsų daiktai buvo sukrauti užpakalinėje lėktuvėlio dalyje. Prieš pakylant, tarnautoja paprašė mus susėsti arčiau piloto kabinos, kad mūsų daiktai nenusvertų lėktuvėlio uodegos. Paklausėme, susėdome, kaip prašė. Kaip gi nepaklausysi. Jau vien dėlto, kad ji lietuviškai šneka reikia klausyti. Ir per garšakalbį lietuviškai pranešinėja kapitonas, kuris prieš lipdamas į lėktuvą mus lietuviškai užkalbino. Vilnius dar už šimtų kilometrų, bet mes jau jaučiamės Lietuvoje.

Tas mažiutis lėktuvėlis nešė mus lygiai, lygiai, nesvyruodamas ir nekratydamas, neblogo už didžiuosius transatlantinius lėktuvus-milžinus. Sėdėjau prie langų ir vis žiūrėjau kada pradėsime leistis iš debesų, kada pamatysiu Vilniaus priemiesčius. Turbūt giminės ir pažįstami jau mūsų laukia. Jie netingi artimųjų iš už jūrių marių ir ilgiau palaukti.

Tarp giminių

Apie 4 v. lėktuvėlio ratai palietė Vilniaus orauosčio taką. Kažkur netoli širdies virtelėjo. Ėmiau žiūrėti į tą pusę, kur yra orauosčio pastatus apsupanti tvora. Iš pradžių nieko nematėm, tik kai lėktuvėlis gerokai pavėžiavo pirmyn, atsirado ir tvora, ir žmonės už tos tvoros. Virš visų žmonių galvų kažkas mojavjo lazda. Žinojau, kad tai mūsų sūnus. Dabar mes jau tikrai Lietuvoje.

Dar keletas minučių, ir mes jau tarp savo giminių. Tik neilgai. Atėjo vadovė ir liepė sėsti į autobusiuką. Susėdome. Nuvežė mus į naująjį Vilniaus viešbutį "Lietuva". Čia jau kambarių, kaip Kijeve, laukti nereikėjo. Kambariai mūsų laukė. Mudviem paskyrė kambarį šešioliktame aukšte. Kambarys erdvus su dideliu langų, pro kurį pusę Vilniaus galim matyti. Yra ir prausykla su vonia — ne taip, kaip senajame "Gintare". Yra šiltas ir šaltas vanduo kasdien, o veidrodyje ne tik savo viršugalviu gali pasigėrėti. Tame kambarielyje gyvendami neįjautėme, kad Kanada už tūkstančių kilometrų.

Pirmosios vaišės

Nespėjome nei kambario apžiūrėti, kai pro duris ėmė vienas po kito eiti giminės ir pažįstami, kurie mus pasitiko orauostyje.

Staiga nežinia iš kur atsirado pusė raguolio, obuolių, šviežių agurkų, saldinių ir "skystimėlio" iš už jūrių marių. Ėmėme vaišintis. Smagios tokios improvizuotos vaišės. Kažkas paprašė papasakoti, kaip sekėsi kelionė. Papasakojom, o daugiau pasakoti nebuvo ko, nes viskas dar prieš akis. O be to norisi pasižiūrėti į taip seniai matytus mielus veidus, nes ne visi iš čia esančiųjų galės kasdien atvažiuoti į Vilnių, kad galėtų su mumis pabūti.

Buvo jau vidurnaktis, kai svečiai išsiskirstė. Mudu kritome į lovas, bet be tabletės negalėjome užmigti.

Viešbučio valgykloje

Kitą dieną, 9 v.r., nusileidome į viešbučio pirmąjį aukštą pusryčių. Valgomoji salė jau buvo pilna žmonių, kalbančių ne tik lietuviškai, bet ir angliškai, vokiškai, vengriškai, suomiškai ir dar kitokiomis kalbomis. Daug ekskursijų. Į Vilnių žmonių iš viso pasaulio priplūdė. Grojo plokštelių muzika. Tik ne lietuviškų dainų melodijas ar bent lietuvių sukurtą lengvąją estradinę muziką, o šiaip jau ir Kanadoje girdėtą "pop" muziką. Ir vėl mes nebe Lietuvoje. Tik kai atsėdus prie staliuko suvalgiau juodos duonos su geru lietuvišku sviestu riekelę, vėl sugrįžau į Lietuvą.

Maitino užjūrio ir kitų kraštų svečius gerai. Rytą ir per pietus pasitarndavom patys, o vakarienė būdavo paduodama ant jau padengtų stalų ir visai kitose salėse. Galima ir svečių pusryčiams, pietums bei vakarienei pasikviesti, tik, žinoma, ne už atei, o už daug rublių. Už kiekvieną pusryčių ar pietus vienam svečiui reikėdavo mokėti po 4 rb. Gyvenantieji Lietuvoje už vienus pietus valgykloje moka vidutiniškai 90 kp.

Plėštie plėšia

Ir ne tik valgykloje iš ekskursantų dabar plėšia pinigų. Jei nori pamatyti gražiai, beveik jau visai atnaujintą Lietuvos kunigaikščių pilį Trakuose, mokėk dolieriukus, jei nori į Kauną nors tą vienintelį kartą nuvažiuoti, mokėk net 16 kan. dolerių. Anksčiau taip nebūdavo. Už gautą dovano lino rankšluostį ar staltiesę, gintarinį papuošalą ar kiek didesnį rankdarbį išsiveždama mokėk maitą. Be to, pirma dar gaus leidimą jiems išsivežti, o už leidimą reikia mokėti.

Ir knyga norint išsivežti reikia gauti leidimą, o paskui mokėti maitą. Juo senesnis knyga, juo didesnis maitas. Kaikurioms knygoms išsivežti leidimas duodamas tik tada, kai ją pirma nusiperki dolerine parduotuvėje už dolerius ("Atgimę paminklai"). Nežinau, ar kur nors kitur pasaulyje yra tokia tvarka. Pagaliau mums pasiūlė išleistuvių vakariene. Savaimė aišku, už dolerius. Nuo tos vakarienės atsiskakėme.

Dolerinėje parduotuvėje, mielas Amerikos žemyno gyventojau, gali pirkti viską ir vežtis, tik palik šioje žemės rutulio pusėje dolerius.

Išvykos

Gegužės 28 d. radome skel-

bimų lentoje išskabintą mūsų kasdieninių ekskursijų planą. Visos dienos užimtos, išskyrus vieną. Tą dieną mūsų grupė skirta eiti į dolerinę parduotuvę. Ir vėl doleris. Ir nenorom imi galvoti, kad tau leidžiama aplankyti savo gimtąjį kraštą ir brangius žmones vien dėl to, kad kažkas nori pasipinigauti.

Numatytos ekskursijos buvo: į Vilniaus senamiestį, į naujamiestį, į Šv. Petro ir Povilo šventovę ir netoli jos esančius karių kapus, į Gedimino pilį, Trakus, Kauną ir galiausiai, paskutinę dieną, į Pirčiupį. Kada gi aplankyti kokį nors muziejų, teatrą ar su giminėmis pabūti? Apie artimųjų kapų aplankymą negali nė galvoti, nes visos dienos, išskyrus vieną, skirtą Kaunui, privalai sėdėti Vilniuje, nors visi tavo giminės gyvena Šiauliuose, Ukmergėje, Klaipėdoje ar kitame Lietuvos mieste bei kaime. Vilniuje palaidotų giminių nėra.

Tiesa, "Inturistas" duoda ir automobilį su vairuotoju, jei kur norėtum nuvažiuoti, bet už tą kelionę reikia mokėti labai daug dolerių. O vairuotojo nepakviesti už tau suruošto vaišių stalo nepatogu.

Vargas giminėm

Taip ir tenka visas dienas būti tik Lietuvos sostinėje, varginti savo artimuosius, kurie žūt būt pasiryžę kuo ilgiausiai su svečiais iš užjūrio pabūti. Jie atvažiuoja kasdien iš Kauno, Kėdainių ir kitų ne taip toli nuo Vilniaus esančių vietovių. O ką daryti tiems, kurie gyvena Klaipėdoje, Biržuose ir kituose Lietuvos pakraščiuose? Tie stengiasi laikinai apsigyventi Vilniuje pas pažįstamus. O be to dar ir Vilniuje gyvendamas ar atvažiavęs turi gauti leidimą pas atvažiavusį iš už jūrių giminaitį į kambarį užteiti. Viskas taip komplikuoja, visa ta tvarka taip varginanti. Manau, kad mūsų giminės lengviau atsidūsta, kai mes išvažiuojame.

Gera buvo tai, kad mums niekas nieko nesakydavo, kai blogai jausdamiesi nevažiuodavom, kur būdavo užplanuota. Ir telefonu su gyvenamaisiais kituose Lietuvos miestuose lengviau buvo pasikalbėti, kaip anksčiau, nes Lietuvos miestų kodai padėti viešai (anksčiau miesto kodas būdavo paslaptis).

Į Leningradą

Išbuvę Vilniuje vienuolika su puse dienos, buvome nukraidinti į Leningradą. Ir čia mus priėmė gerai: apgyvendino ištaigingame viešbutyje "Pribaltijskaja", esančiame ant Suomų įlankos kranto. Vaisino ikra ir kitokiais skaniais pagamintais valgiais, vėžiojo po miestą, rodydami žymesnias vietas. Nuvedė į Kotrynos II buvusius žiemos rūmus, dabar muziejų, ir Šv. Izaoko šventovę (Isaakskij sobor), dabar paverstą muziejumi. Gražus Leningradas. Puiūs muziejai, kuriuos mums parodė, tik visa bėda, kad žiūrėdami į Rembrandto paveikslą ar nuostabią kokio nors šventojo statulą, visur matėme savo artimųjų, likusių Vilniaus orauostyje ašarotus veidus.

Birželio 8 d. palikome Sovietų Sąjungą, išskridome į Paryžių, džiaugdamiesi, kad Leningrado muitininkai buvo mandagesni už Kijevą. Birželio 9 d. vakare buvome jau namie. M.G.

Mielą skulptorių JUOŽĄ BAKĮ,

mirus jo ŽMONAI,

nuoširdžiai užjaučiu —

Stasys Jurgelis

Mylimai Mamytėi

a. a. LIUDAI PAULĖNIENEI
iškeliauvus amžinybėn,

jos dukrai ŽIBUTEI VAIČIŪNIENEI, žentui VAIDOTUI,
vaikaitė AUSTEI bei visiems giminėms šioje skausmo
valandoje reiškiamė giliausią užuojautą ir kartu liūdime —

A. R. Rygeliai
M. R. Rusinai

A. N. Simonavičiai
V. R. Valaičiai

A+
LIUDAI PAULĖNIENEI

mirus Cicero mieste,

jos dukrai ŽIBUTEI VAIČIŪNIENEI, mūsų choro narei,
jos šeimai ir kitiems giminėms reiškiamė nuosirdžią
užuojautą —

Toronto "Volungė"

MYLIMAI ILONAI

mirus,

giliai užuojautą jos vyriui JUOZUI BAKIUI, seseriai
bei artimiesiems reiškia —

Danguolė ir Steve Kostecky

Jūratė ir Rimas Banys

Audronė, Andrius ir Jurgis Kairys

Keistas sutapimas

P. Česnulo atsiminimus ir V. Trumpos pastabas perskaičius

Jau esu gana senas žmogus. Visą laiką nuo Vilniaus užgro-bimo iki Lenkijos žlugimo gyvenau Vilniaus krašte, buvau Lenkijos pilietis, "šlėkta" už grobto krašto su praplyšusiais arba užlopytais kelių keliais, dažnai lenkų vadinamas "žmogumi su juodu gomuriu" (okupantas dažnai taip vadindavo Vilniaus krašto lietuvių). Ką tas reiškia jau žinojau iš savo tėvo, nes kai tėvas rinkdavosi mažą šuniuką auginimui, visuomet įieškodavo būtinai su juodu gomuriu, sakydamas, kad tikrai bus geras ir labai piktas šuo. Taigi ir lenkai mus taip pat laikė gerais ir labai piktais lietuviais, savo priešais.

Vienu metu buvau gavęs net ir valdišką darbą. Darbas buvo sunkus, sąlygos blogos. Alga 10-čiai dienų — 81 grošas (lygu maždaug vienam centui). Maisto davinys menkas: rytą samtelis juodo vandens, vadinamo kava. Pietums samtelis sriubos, kur būdavo truputis žirnių, kruopų arba kopūstų. Bulvės būdavo skutamos mašina, kurią nustatydavo pagal didžiąją bulvę. Dėl to bulvės būdavo su lupynomis ir su visais sopuliais. Dalintojas medinę lopetaitę kišdavo į bulvių košę ir nubraukdavo ant lėkštės krašto. Gaudavai tiek, kiek prilpdavo bulvių ant tos lopetaiės. Duodavo ir senos karvienos labai mažą kietos mėsos gabaliuką. Duonos 2 kg kėpaliukas aštuoniems vyrams, t. y. 250 gr visai parai. Ta duona būdavo daug skanesnė už medų ir dabartinį geriausią tortą.

Gyvenantieji Vilniaus krašte, kai jau pritrūkdavo oro, per miškus ir krūmus kartais patraukdavo į nepriklausomą Lietuvą, kad galėtų visai laisvai atsikvėpti. Ir taip vieną kartą buvau nuklydęs net į Kėdainių apylinkes. Sutikau vietinių žmonių. Atrodė, buvo ūkininkai. Kai prisistačiau, kad esu lietuvis, slapta atvykęs iš Vilniaus krašto nors trumpai pakvėpuoti laisvos Tėvynės oru, nuo vieno kito gavau barti: "To panie tego eis blogas žmogus ir ko čia bastaisi. Jūs, vilniečiai, turėtumėt susitvarkyti, gerintis prieš lenkų, nes nei Pilsudskis, nei Želigovskis tikrai jums nieko blogo nenorėjo ir nenori. Daug geriau priklausyti tikrai "žėčpospolitai", negu tokiam mažam liliputui kaip Lietuva".

Puikiai supratau, kodėl tie žmonės taip kalbėjo. Dabar, po daugelio metų, V. Trumpa, kėdainiškis, keistokai prabilo.

"Akiračių" 1985 m. 5 nr. buvo išspausdintas jo rašinėlis "Mūsų amžiaus baisybių liudininkai". Ten rašoma: "Seniai norėjosi ką nors parašyti apie Petro Česnulo išgyvenimus Lenkijos kalėjimuose 1936-1939 m. Skaitant tuos atsiminimus tiesiog netelpa galvoje mintis, koks galėjo būti ano meto Lenkijos reikalas taip žiauriai ir tiesiog nežmoniškai elgtis su lietuviais". Toliau V. Trumpa rašo: "Nors lenkai taip pat mėgo savo valstybę vadinti močarstvo (imperija), tačiau tai gal šiek tiek tiko Jogailaičių Lenkijai, bet jokiu būdu ne Pilsudskio ir Becko Žėčpospolitai" (mano pabraukta). "Skaitydamas panašius raštus, aš vis linkęs manyti, kad jų autoriai vis truputį perdeda, norėdami labiau pabrukti kokios sistemos nežmoniškumą". Man atrodo, kad V. Trumpa labai perdeda, rašydamas "tai gal šiek tiek tiko Jogailaičių Lenkijai, bet jokiu būdu ne Pilsudskio ir Becko žėčpospolitai". Skaitydamas panašius raštus, aš vis linkęs manyti, kad jų autoriai vis truputį perdeda, norėdami labiau pabrukti kokios sistemos nežmoniškumą". Man atrodo, kad V. Trumpa labai perdeda, rašydamas "tai gal šiek tiek tiko Jogailaičių Lenkijai, bet jokiu būdu ne Pilsudskio ir Becko žėčpospolitai". Tad ir Česnuli skaitydamas paabejojo, ar jau iš tikrųjų tuose lenkų kalėjimuose buvo "milijonai blaklių", ar jų tirdytojai taip jau ir neapsiėjo be nuolatinių ir pragariškų tortūrų.

Pabaigai vėl: "Svarbiau ta-
čiau, ko tokiais raštais siekia-
ma ir kas pasiekama". Man at-
rodo netinka rašyti ir daryti išvadas, kaip Vilniaus krašto lietuvis kentėjo ir kaip buvo kankinamas ir abejoti, kiek tenai buvo blaklių.

Jeigu V. Trumpa savo jaunystės keletą metų būtų praleidęs Pilsudskio, Želigovskio ar Jalbžkovskio globoje, tai dabar jam būtų daug lengviau suprantami ir P. Česnulo "Nužmogintieji". Atrodė, kad V. Trumpa taip rašydamas labai papūtė į lenkišką dūdą, kaip ir anie kėdainiškiai, sakydami: "Ko čia tu panie tego bastaisi?" Tas nežino tikrojo duonos skonio, kuris nebuvo alkanas. Taip ir V. Trumpa negali pilnai suprasti ir įsivaizduoti tikrąjį vilniečių lietuvių gyvenimą lenkų okupuotame Vilniaus krašte, kuris visai tenai negyveno. Vilniaus krašto lietuviai gerai žino, ko tokiais raštais siekiama ir ko norima pasiekti. Br. J.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas — St. Prakashas.
Tel.233-4486

KAZLAUSKAS

**Mobawk
Furniture Ltd.**

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Tokių pavadinimų lietuviškų knygų rinkoje neseniai pasirodė Tautos fondo leidinys. Tai 272 psl. knyga, didesnio — 9 x 6 c. formato, turinti penkias dalis, nors įžangoje pasakyta, kad ji turinti tik keturias. Pirmoje dalyje yra šio šimtmečio Lietuvos politinės istorijos apžvalga ir VLIKo kilmė. Antroje — VLIKo darbas Vokietijoje. Trečioje — VLIKas Jungtinės Amerikos valstybėse. Ketvirtoje — VLIKą sudarančių grupių pasisakymai. Penktoje — dr. D. Krivicko įvadinis rašinys į Lietuvos pavergimo nelaimės "Karo audrai artėjant" ir visi svarbieji Lietuvos pavergimo dokumentai, kai Sovietų Sąjungai ir hitlerinei Vokietijai šmokslinkin-kaujant, Lietuva buvo įjungta į sovietinę imperiją. Toje dalyje dar yra ir VLIKo statusas.

Antriniame knygos viršelyje parašyta, kad ją redagavo A. V. Rinkūnas, o dviejų puslapių skyrelyje, kur kreipiamasi į skaitytoją, skyrelis jau turi parašą "Autorius-redaktorius". Tie nevienodumai kiek klaidina, nes, kiek man žinoma, pirmuosius 174 puslapius yra rašęs pats A. V. Rinkūnas. Rašęs ilgai, nes to rankraščio kopijos buvo siunčiamos eilei asmenų pastaboms padaryti. Apie tų kopijų siuntinėjimą, pas mane esamam A. V. Rinkūno bendralaiškyje taip rašoma: "Kopijas išsiuntinėjęs gavau eilę atsakymų, kurių suderinimui buvau nuvykęs į VLIKo Tarybos posėdį 1982 m. rugpjūčio mėn. Visą sudėjęs pasirodė, kad geriausiai būtų darbą perrašyti, ypač dėl to, jog daugelis pageidavo kiek pakelti jo lygį, t.y. iš pradžia mokslo, koks jis buvo pirmoje redakcijoje, pereiti į vyr. gimnazistų ir studentų lygį. Tas pareikalavo iš manęs dar vieno gero pusmečio darbo." Kaip žinia, A. V. Rinkūnas tą darbą pradėjo 1981 m., o jį baigė 1984. Darbas užsitęsė taip ilgai dar ir todėl, kad ir po antros rankraščio redakcijos vėl buvo siuntinėjamos kopijos paskutiniams pastaboms padaryti.

Iš duotos laiško ištraukos, o taip pat iš knygoje atspaus-tų kreipimosi į skaitytojus, sužinome: ši knyga skirta jaunimui, esančiam šioje ir anoje pusėje geležinės uždangos, kad turėtų žinių istorinei spragai užpildyti. Ar tą knygą daug jaunimo skaitys šioje geleži-

"Lietuva ir VLIKas"

BALYS GAIDŽIUNAS

Velionies A. V. Rinkūno rašytas-redaguotas leidinys apie Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą ir jį sudarančias politines grupes

nės uždangos pusėje, dabar dar nėra jokių duomenų teigti ar neigti, nors galėtų skaityti. Bet juk ir vyresnieji, ir dar gerokai praturtėję, knygomis mažiau ir mažiau besidomi, ką tad kalbėti apie jaunimą. Gal jaunieji skaitys daugiau, jei jiems tą knygą kas nupirks, įduos į rankas ir dar kokiomis šalutinėmis priemonėmis intriguos skaityti. Ta knyga anoj geležinės uždangos pusėje jaunimas tikrai skaitytų, jei-gu ją galėtų gauti. Bet kaip ją į ten nuvežti? Nebent būtų atspaus-ta specialia miniatiūrinė laida, kaip daro kai kurios prieš komunistinį pavergimą kovojančios organizacijos.

Knygoje, ypač pirmame skyriuje, yra daug bendrinių istorijos žinių, kurios gali praversti ir vyresniesiems, ypač tiems, kurie mėgsta politikuoti ir susirinkimuose mažai pasirodę greit pakalbėti patriotinėmis temomis. Leidėjų parinktas, palyginti, stambus raidynas, dar stambesni pa-braukimai turbūt taikyti ne jaunimui, o jau kiek pavargusio akim. Knyga rašyta jaunimui, bet turbūt ir suabejo-ta, manant, kad gal ją daugiau skaitys vyresnieji.

Autorius-redaktorius visus knygoje daromus teigimus pa-remia kur nors jau skelbta me-džiaga ir ją išnašose nurodo. Tai labai gerai, bet galima ir įtarti, kad tie išnašose nurodyti autoriai ar kartais nebus fantazavę, bet ne istorinės tiesos įskiejoję. Todėl skaitant verta rūpimais klausimais ir kitur pasiteirauti. Sakysim, knygoje duotos dviejų asmenų nuomonės. Viena P. Stravinsko, kodėl nereikėjo ginklų priešintis, kai sovietai ėjo į Lietuvą, o antra — J. Aisčio, kodėl reikėjo priešintis. Iš patirties žinome, kad tauta net dešimt metų, po antros so-vietų okupacijos, ginkluoto-se kovose labai kraujavo. Ir tai buvo ne kieno įsakymas iš viršaus, bet susidariusių ne-pakankamų pavergimo sąly-gų išdava.

Knygoje yra ir būtinai atitaisy-tinų klaidų. 137 psl. atspaus-ta: "Būdamas Vokietijoje, VLIKas kelis kartus keitė

savo būstinę. Pirmoji būstinė, kaip minėjome, buvo Wuerz-burge. Iš čia išsikelta į Pful-lingeną, prancūzų adminis-truojamoje Vokietijos dalyje, bet ilgiausiai išbuvo Reutlin-gene, amerikiečių zonoje". Pfullingenas nuo Reutlinge-no nutolęs tik per 2-3 kilomet-rus. Tenyščiai gyventojai Pfullingena laiko Reutlinge-no priemiestiu. Jis taip pat buvo prancūzų dalyje. VLIKas, iš amerikiečių dalies atsikė-lęs į prancūzų, niekad ir ne-bandė atgal grįžti. O kodėl ne nebandė, tai jau kita kalba, reikalinga ilgesnio paaiški-nimo.

Kitos didesnės klaidos yra ketvirtoje knygos dalyje, kur partijos ir kitos VLIKą su-darančios organizacijos save gi-ria. Prie to skyrusias yra tokia redakcijos pastaba: "VLIKo Tarybos nutarimu, toliau de-dame visų VLIKo grupių apy-braizhas tokias, kokias yra jų pačių įgaliojimų atstovų para-šytos. Už dėstomas mintis at-sako pačios grupės. Apybrai-žas dedame grupių oficialių pavadinimų abėcėlės tvarka".

Toji ketvirta dalis užima 67 psl. Reklamiškai pasisako visos penkiolika VLIKą su-darančių grupių. Ir visos, pagal tuos pasisakymus, geriausias iš geriausių. Vienom užtenka 3 puslapių, kitom reikia be-veik trigubai daugiau. Žino-ma, jei tokia buvo VLIKo ta-rybos valia, gal ir neverta į tai gilintis. Tik kai kur pastebė-ta, kad jau ir mes išmokom is-toriją taip rašyti, kokios da-bar reikia, o ne kokia buvo.

Lietuvių tautinio sąjūdžio skyrelyje, 200 psl. rašoma: "Greta Amerikos Lietuvių Tau-tinės Sąjungos lietuvių tau-tininkai yra įsteigę 1952 m. Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio Draugiją "Viltis", kuri perėmė iš K. Karpiaus laikra-ščio "Dirva" leidimą". "Vil-tis" "Dirvą" perėmė ne iš K. Karpiaus, bet iš Vinco Raste-nio, kuris "Dirvą" iš Karpiaus jau buvo nupirkęs daugiau kaip prieš 3 metus.

Lietuvių vienybės sąjūdžio skyrelyje, 201 psl. rašoma: "LVs atstovu pirmame VLIKo posėdyje buvo Br. Kazlauskas

(dabar Br. Kazlas), o toliau VLIKo posėdžiuose pakaito-mis dalyvaudavo J. Keliuotis ar dr. S. Daukša". Esu visuo-se VLIKo posėdžiuose dalyva-vęs, ir kiek atsimenu, J. Keliuotis tik buvo praneštas pagrin-diniu VLIKo atstovu, bet pose-džiuose nėra dalyvavęs.

Lietuvos atgimimo sąjūdžio skyrelyje, 204 psl. taip rašo-ma: "Sovietai 1940 m. į Lietu-vą įvedė karines įgulas. Prieš tai Lietuvos valdžia buvo su-ėmusi kelias dešimtis buvusį "Geležinio Vilko" narių. Bolše-vikai, okupavę Lietuvą, suim-tuosius rado kalėjimuose. Da-lį išvežė per pirmuosius ve-žimus, kitus paliko tardymui. Lietuvos laisvės kovų dalyviai: A. Sliesoraitis, K. Matulevičius, J. Gineitis, Aug. Volde-maras pakliuvo į sovietų kalė-jimus ir ten žuvo". Tas skyre-lis taip parašytas, lyg ir A. Volde-maras į sovietų rankas pate-ko taip pat, kaip ir kiti jame minimi asmenys. O kaip žino-me, A. Voldemaro atvejais buvo visiškai kitoks, dar ir dabar stebinantis.

Skaitydamas pastebėjau visą eilę korektūrinių klaidų. Kai kurios jų nieko esminio nekeičia, todėl jų čia ir nemi-niu. Tik kalbant apie paskutinįjį Lietuvių krikščionių dar-bininkų sąjungos skyrių atsto-vų suvažiavimą, nurodyta (183 psl.), kad jis įvykęs Vilniuje 1948 m. gegužės mėn. Tada tik-rai negalėjo įvykti, nes jau pil-nu įsibėgėjimu siautė sovietinė okupacija. Kiek žinau, tada beveik visų organizacijų suva-žiavimas vyko 1940 metais Vil-niuj, rodant Lietuvos sostinei pa-garbą ir ištikimybę.

Knygos kalbos reikalai, nors įvade ir dėkojama kalb. J. Ma-silioniui, labai vidutiniai. Sa-kysim, kad ir toks sakiny: "Pil-ni buvo Nemuno laivai, einan-tieji vakarų link" — 104 psl. Juk laivai plaukia, o ne eina. Arba "Pačioje darbo pradžioje iškilo reikalas išsiaiškinti, kokios Lietuvos atstatymui bus kovojama" — 122 psl. Yra ir daugiau panašių sakinių. Į didžiųjų raidžių rašymą taip pat neatkreiptas reikiamas dė-mesys ir nesuderintas su da-

bar priimtu rašymu tėvynėje ir tremtyje.

Čia padarytos kelios pasta-bos knygos paskirties nemen-kina. Autoriui-redaktoriui darbas buvo tikrai sunkus, kai jį "cenzūravo" tiek daug gal-vų, todėl visas knygos tekstas rašytas labai atsargiai, išsky-rus tą ketvirtąjį skyrių, kuris jau buvo ne redaktoriaus va-lioje.

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$500: Kanados lietuvių fondas; \$250: Toronto lietuvių namai; \$160: B. Naujalis; \$40: Antanas Pilibaitis; \$25: St. Vaštokas, Niagaro pusiasalio Povilo Lukšio šau-lių kuopa, vilkaviškių suva-žiavimo rengėjai; \$20: Remigija Dunphy, KLB Wasagos-Staynerio apylinke, Jonas Jursys; \$15: S. Vaitekūnienė, V. Povylis; \$10: A. Suvaizdis, N. Jakucinskaitė, G. Venskaitis, A. Lukošius, K. Ric-kienė, Z. Barysas, J. Vizgirda, M. Karaitis; \$5: M. Gudas, J. Driau-nevičius, K. Kaminskas, K. Vaitai-tis, A. Stankevičius, P. Vindašius, O. Rutkauskienė; \$4: P. Abromai-tis; \$1: J. Dziminskas.

Remėjo prenumeratą atsuntė:

\$50: S. Zatorskienė; \$40: Z. Ga-vėnas, L. Vaitonienė; \$30: St. Gai-levičius, Vyt. Gudaitis, I. Slab-sinskas.

\$25: Mrs. Sara Wolpert, Dalia Viskontienė, Mrs. Ema Lorenz, dr. L. J. Ragas, Algirdas Suvaizdis, M. Šimkus, Marija Česnienė, P. V. Gvildys, dr. J. Gutas, dr. V. Gutas, V. Galeckas, J. Da-durka, J. Vitkūnienė, G. Venskai-tis, A. Mikštas, A. Lukošius, K. Si-leika, Ant. Janušonis, St. Vašto-kas, St. Vaičaitienė, J. Vaineikis, M. Žekienė, J. Šarūnas, R. Tamo-siūnas, J. Valaitis, J. Vainauskas, prof. J. R. Vaišnys, R. V. Mieželis, J. Repšys, P. Rusinas, P. Adomai-tis, Stp. Ramanauskas, A. Vaiva-da, A. Keturakis, G. J. Vėlyvis, P. Kaziukonis, I. Raškevičienė, V. Povylis, S. Žilevičius, E. Lem-bergas, P. L. Čepulis, V. Genienė, Mrs. J. Aniol, S. Mureika, M. Ry-bienė, V. Urniežius, J. Žukauskas, P. Matulionis, Vyt. Petrulis, R. Stankuvienė, G. Kazlauskas, M. Va-lys, kun. V. Valkavičius, J. Virpša.

Už dvejus metus po \$40 remėjo prenumeratą atuntė M. Andrieu-vičienė. Už dvejus metus po \$25 remėjo prenumeratą atsuntė: J. Vaskas, Vyt. Jančiukas, Pr. Saka-lauskas, Alf. Tamošiūnas.

Nuoširdus aciu už paramą lie-tuviškai spaudai. Dėkojame vi-siems, kurie, siųsdami regulia-rią prenumeratą, prideda ir auką.

Tėviškės žiburiai • 1985. X. 15 — Nr. 42 (1861) • psl. 3

Vysk. PAULIUS BALTAKIS, OFM, kalba gausiai susirinkusiems tautiečiams Anapilio salėje Toronte-Mississaugaje Lietuvos kankinių šventėje, kuria 1985 m. rugsejo 22 d. surengė Lietuvos kankinių vardo parapija. Tai buvo metinė jos šventė

Nuotr. St. Dabkaus

Newman Club

TOUR 1985

Kelonė į Šv. Žemę ir Romą. Kalėdos Betliejuje
2 savaitės - \$2,495.00. 1985 m. gruodžio 21 - 1986 m. sausio 4
Amanas, Petra, Jeruzalė, Betliejus, Nazaretas ir Galilėja, Haifa, Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivs, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė, Betanija, Roma ir Vatikanas

Smulkesnių informacijų teirautis:
Rev. Father J. Cullen, C.S.B., c/o St. Michael's College School, 1515 Bathurst St., Toronto, Ont. M5P 3H4. Tel. (416) 653-3180 arba:

GIDEON TRAVEL AGENCY
60 St.Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1N5
Tel. (416) 923-7337

ANTANAS MACEINA

Kritinė užsklanda

(Tęsinys iš praejusio nr.)

4. Įsipareigojimo pinklės

Be šios vidinės grėsmės sudužti, vykdant socialis-tinę utopiją, išlaisvinimo teologija slepia savyje dar vieną pavojų, būtent: **paversti Bažnyčią hipotezių skel-bėja**. Jau šio straipsnio pradžioje minėjome politinės teologijos (J. B. Metz) reikalavimą, kad Bažnyčia tartų savo žodį konkrečiais visuomeniniais klausimais, net ir rizikuodama skelbti tik atsitiktinę hipotezę. Lengva pastebėti, jog išlaisvinimo teologija šį reikalavimą vyk-dod visu stiprumu, vis grįsdama savo siekius Šventuoju Raštu, nes kitaip jie nebūtų teologiniai. Bažnyčios prie-dangoje ir Evangelijos šviesoje "liaudies bendriųjų na-riai, — rašo L. Boffas, — permastę savo gyvenimo pro-blemas" (p. 224), — tačiau gyvenimo ne jo santykių su Dievu, bet jo santykių su pasauliu, esnčiu čia pat už durų". Evangelijos skaitymas ir bendras pokalbis, — vaizduoja Boffas minėtą permastymą, — teikia liaudies bendrijoms pagalbos susivokti socialinio elgesio rei-ka-luome. Visa kenčiančios liaudies problematika esti jungiama bendruomenėn: nedarbas, per menkas atly-gis, blogos darbo sąlygos, viešų susisiekimo priemonių stoka ir kitkas... Į Evangeliją vargšai žiūri kaip į galy-nėjimą su savo gyvenimo padėtimi".¹²⁵

Bet kaip tik čia Bažnyčia ir patenka į pinkles. Nes **įsipareigojoti vargšų išlaisvinimui reiškia įsipareigoti konkrečiai socialinei ir politinei programai**, be kurios anos Boffo minimos problemos negalėtų būti nei svars-tomos, nei juo labiau sprendžiamos. Juk reikia esamą visuomeninę santvarką ne tik griauti, bet ir žinoti, kas bus statoma, ją sugriovus. Kitaip išlaisvinimas virsta anarchija — pagal A. I. Gerceno šūkį, formulotą jo veikale "Nuo kito kranto" (1848-50): "Mes nestatome, mes tik griauame." Jei dirbančiųjų atlygis yra per men-kas, tai reikia žinoti, kiek jis turis būti pakeltas ir kaip šis pakėlimas atveiks į visą krašto ūkį. Jei darbo sąlygos yra blogos, tai reikia žinoti, kokios jos privalėtų būti ir kaip jos turėtų būti gerinamos. Jei kyla nedar-bas, tai reikia žinoti, kur ir kaip būtų galima rasti nau-jų darbuočių. Be šitokios visiškai konkrečios progra-mos kiekvienam ekonominiam ar socialiniam atvejui įsipareigojimas vargšams būtų tuščias ir net apgaulus.

Betgi Bažnyčia tokios programos neturi ir negali turėti. Tai yra pabrėžęs popiežius Pijus XI visiškai įsakmiai: "Ekonominėje bei socialinėje srityje Bažnyčia niekuomet nėra pateikusi išdirbtos savos pro-gramos, nes tai ne jos dalykas"; ji yra tik "aiškiai nu-brėžusi pagrindinius dėsnius", kuriuos "pritaikyti įvai-rioms laiko, vietos ir tautų aplinkybėms" yra jau nebe Bažnyčios kaip bendrijos, o atskirų krikščionių ar jų grupių uždavinys (encikl. "Divini Redemptoris" 1937 m.

nr. III, 19), kuris tačiau niekad neprivalo būti vykdomas Bažnyčios ar Evangelijos vardu. Todėl Tikėjimo kon-gregacija ir pabrėžia, kad "visuomenę formuoti yra pats pirmąjį pasauliškų pašaukimas; jis liečia juos giliai asmeniškai (hoechstpersoenlich)" (XI, 14).

Bažnyčios susilaikymas nekurti konkrečių ekonomi-nių ir socialinių programų yra pagrįstas pačiu Kristaus elgesiu kaip tik tokių konkrečių atvejų proga. "Vienas žmogus iš minios tarė jam: 'Mokytojau, liepk mano bro-liui, kad padalintu su manimi palikimą'. Jis atsakė: 'Žmogau, kas gi mane skyrė jūsų teisėju ar dalintoju' (Lk 12, 13-14). Ar tai reiškia, kad Kristus buvo šiai kon-krečiai neteisybei abejingas? Anaipol! Atsisakydamas būti teisėju ir dalintoju, Kristus betgi pridūrė: 'Saugo-kites bet kokio godumo!' (Lk 12, 15). Tai ir buvo taikoma broliui, pasiglemžusiam visą palikimą. Tai buvo Evan-gelijos dėsni, kuriuo privalo būti matuojamas bet koks medžiaginių gėrybių skirstymas: **nesiglemžti jų pagal savą godumą**. O kaip konkrečiai pagal laiką ir vietą turi būti jos padalintos, Kristus nurodyti atsisakė ir skirsty-tojo vaidmens nesimė.

Taip nun elgiasi ir Bažnyčia. Ne Mesijo ir ne jo įsteigtos Bažnyčios dalykas yra skirstyti bei dalinti istorijoje augančias ar menkėjančias gėrybes. Išlaisvi-nimo teologija eina atvirkščiu keliu ir kaip tik verčia Bažnyčią pasidaryti šių gėrybių teisėja ir dalintoja. Įžengusi į šį kelią, Bažnyčia neišvengiamai įsipainioja į neišsprendžiamas problemas, kadangi ji šioje srityje neturi nei kompetencijos, nei juo labiau neklaidingu-mo. Čia ji gali skelbti tik hipotezes, kurios nieko neįpa-reigoja ir kurios todėl žadina kritiką ir galop nepasiti-keimą Bažnyčios uždavinio. Ekonominėms, sociali-nėms, politinėms hipotezėms skelbti Bažnyčia yra ne-reikalinga. Teologinis šių hipotezių pamušalas visados yra tik dirbtinė priedūra.

L. Scheffczyk, vokiečių dogmatikas ir dogmų isto-rikas, yra gražiai apibūdinęs šį pavojų Bažnyčiai, besir-zytantią po Vatikano II susirinkimo plačiau atsiverti pasauliui. "Istorija, — sako L. Scheffczyk, — teikia mums pakankamai pavyzdžių, kad krikščionybė nuola-tos esti piktnaudžiojama žemiškai-žmogiškiems tiks-lams. Tai prasidėjo jau su Konstantinu Didžiuoju... Šios neigiamos patirtys turėtų paatrinti mūsų žvilgsnį dar gilesniam pavojui, būtent: **įdmandami vykdyti žmo-giškuosius uždavinius, krikščionybė netenka pačios sa-vės**. Griežtas krikščioniškosios Evangelijos tapatini-mas su žmoniškumo idėja ir su veikla pasaulyje anaip-tol nestiprina religinio prado ir nepadaro jo reikšmin-gesniu. Priešingai, tapatinamasis su žmogiškaisiais reikalavimais, krikščionybė darosi nebereikalinga. Re-ligija, kuri neturi nieko daugiau pasakyti, kaip tik tai, kas žmogui naudinga, greitai neturi jam iš viso nieko pasakyti. Bažnyčia, kuri išskirtinai įsipareigoja tar-nauti žmogui ir pasauliui, prisiima tokį vaidmenį, kokį marksistinėje teorijoje turi valstybė: vis labiau netekti reikšmės ir galop liautis buvus".¹²⁶

Šie žodžiai yra parašyti maždaug prieš 20 metų, kai išlaisvinimo teologijos dabartinis pavidalu dar nebuvo; jie todėl Scheffczyko ir nėra jai skirtingai taikomi. Ta-čiau sau turini jie tinka jau visu svarių. Visa, ką išlais-vinimo teologija skelbia vargšams išlaisvinti, mes žino-me ir be teologijos. Ar tad prasminga ją vadinti **teo-logija**, ir tai dar net "nauja teologija", tai, kas esmėje yra marksistiškai nuspalvinta ir utopiškai apmesta **sociologija**?

* * *

Baigiant šį platoką išlaisvinimo teologijos aprašą ir kritines jai pastabas, kyla pats bendriausias, bet gal ir pats svarbiausias klausimas: **kur priklauso išlaisvinimo teologija mūsų dienų dvasinių sąjūdžių plote?** Atsaky-mą į šį klausimą, kaip autoriui atrodo, duoda popiežius Jonas-Paulius II savo enciklikoje "Dives in misericor-dia" (1980 m.). Ir jo atsakymas — **dialektinis**.

Kalbėdamas apie teisingumo sąmonę dabartinėje žmonijoje, popiežius pirmiausia pastebi, kad "teisin-gumo jausmas šiandienos pasaulyje atbunda ir taip sparčiai plinta, jog visa bado akis, kas teisingumui prieštarauja — vis tiek ar tai būtų santykiai tarp asme-nų, ar tarp socialinių grupių bei 'klasių', ar tarp atskirų tautų bei valstybių, ar galop tarp politinių sistemų kaip tokių" (VI, 12). Tai pirmoji šios dialektikos pusė: **teisin-gumas yra aiškus šio meto žmonių pergyvenimas ir reikalavimas**.

Antra vertus, rašo toliau popiežius, "sunku nepa-stebėti, kad programos, kurios kyla iš teisingumo idė-jos ir kurių įgyvendinimas žmonių sambūvyje turėtų tarnauti grupėms ir bendrijoms, dažnoje praktikoje yra smarkiai žalojamos. Nors jos ir skelbiasi besiremian-čios teisingumo idėja, vis dėlto jose laimi persvarą — rodo patyrimas, — neigiamos jėgos, kaip pyktis, neapy-kanta ir net žiaurumas. Tokiu atveju tikrasis veiklos akstinas darosi troškimas priešininką sunaikinti, jo laisvę apžėbti arba jį net visiškai pajungti. O tai jau prieštarauja giliausiajai prasmei teisingumui, kuris pa-čia savo esme siekia lygybės ir lygaus elgesio su besi-rungiančiomis grupėmis" (t.p.). Tai antroji šios dialekti-kos pusė: **teisingumas gali būti ir yra klastojamas**. "Žmo-nių veikla, — sako popiežius, — gali nutolti nuo tei-singumo, nors ji ir buvo pradėta jo vardu" (t.p.).

Šioje atbudusios teisingumo sąmonės dialektikoje mes ir regime išlaisvinimo teologijos vietą. Nėra jo-kios abejonės, kad išlaisvinimo teologija yra gimusi iš augančios bei aštrėjančios teisingumo sąmonės, iš biblinio teisybės alkio bei troškulio (płg. Mt 5,6); kad ji remiasi teisingumo idėja ir stengiasi kurti pro-gramą šiai idėjai įgyvendinti. Tuo ji ir įsijungia į bend-rą dabartinės žmonijos nuotaiką gerinti visuomeninių grupių sambūvį. Tačiau taip pat sunku būtų neregėti, kad išlaisvinimo teologijos programa yra sustatyta pa-gal marksistinę visuomenės analizę; kad ji jį ima savin-klasių kovos principą (net į Bažnyčios sąrangą); kad ji skelbia ne laisvai vykdytiną visuomeninės santvar-

kos reformą, o prievartinę revoliuciją; kad galop nau-jo žmogaus ji laukia ne tiek iš vidinio atsinaujinimo, kiek iš socialinės struktūros pakeitimo. Šitokia progra-ma, vykdoma praktiškai, kaip tik ir būtų teisingumo idėjos klastojimas, kadangi ji sunaikintų besirungian-čių grupių lygybę: išlaisvinimo teologija primygtinai reikalauja liaudies vadovavimo ir kitų nusilenkimo šiam vadovavimui. O tai ir žaloja teisingumą. Popiežiaus keliama teisingumo sąmonės dialektika išlaisvinimo teologijoje išina aištėn visų ryšių.

Tad ir pastarojo meto triukšmas, kilęs ryšium su Ti-kėjimo kongregacijos instrukcija išlaisvinimo teologi-jos reikalui, rymo ant šios dialektikos. Kas išlaisvinimo teologija žavisi, tas žavisi jos sąmone įžvelgti neteisybę ir atvirai tarti, kad tai neteisybė. Kas išlaisvinimo teologiją neigia, tas neigia pasitikėjimą jos programa kaip grėsmę pačiam teisingumui. Iš tikro betgi nereiktų išlaisvinimo teologiją nei žavėtis, nei jos neigti, o tik suprasti jos dialektiką kaip vieną iš istorijos apraiškų, kurios išsivystydamos virsta savo pačių priešingybe.

CITATŲ ŠALTINIAI

108. Kuno Fuessell, UEBER EINIGE ASPEKTE DES MARX-ISMUSVERSTANDNIS DER KONGREGATION FUR DIE GLAUBENSLEHRE, sudėt. veikale "Das Lehramt der Kirche und der Schrei der Armen", Muenster-Freiburg i. d. Schweiz 1985, p. 108.
109. Plg. WESTFAELISCHE NACHRICHTEN, Muenster 1985, nr. 150: "Zwei Kardinaele zum Fall Boff".
110. Cit. Prof. Lothar Roos, BEFREIENDE EVANGELISA-TION, in "Westfaelische Nachrichten" 1985 m. nr. 161.
111. Leonardo Boff, KIRCHE: CHARISMA UND MACHT, p. 240.
112. Karl Marx, DIE FRUEHSCHRIFTEN, Stuttgart 1955, p. 558.
113. X. Y., ORDENSLEBEN INMITTEN DES VOLKES, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 446.
114. Leonardo Boff, KIRCHE... p. 25, 29.
115. Leonardo Boff, op. cit. p. 24-25.
116. Karl Marx, DIE FRUEHSCHRIFTEN, p. 559.
117. Karl Marx, op. cit. p. 557-558.
118. W. E. Lenin, AUSGEWAHLTE WERKE, Stuttgart 1952, t. I, p. 240, 248.
119. Leonardo Boff, KIRCHE... p. 47.
120. Pedro Ribeiro de Oliveira, WAS BEDEUTET ANALY-TISCH "VOLK"? in "Concilium" 1984 m. nr. 6, 532.
121. Leonardo Boff, KIRCHE... p. 238.
122. Leonardo Boff, EINE THEOLOGISCHE REFLEXION, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 532.
123. Šie pasisakymai ir platesni aprašai "animadores" darbo liaudies bendrijose randami straipsnyje "Das Amt der Koordinatoren in der christlichen Basisgemeinde", in "Con-cilium" 1984 m. nr. 6, p. 494-498.
124. Karl Rahner, ZUR THEOLOGIE DER ZUKUNFT, Muenchen 1971, p. 9.
125. Leonardo Boff, KIRCHE... p. 224, 228, 225.
126. Leo Scheffczyk, KIRCHE IM WANDEL. Ihr Selbstver-staendnis im nachkonziliaren Zeitalter, in "Wort und Wahr-heit", Wien 1966, nr. 12, p. 752.

(Pabaiga)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ISNIEKINTA ŠVENTOVĖ

Fotomenininkas Algimantas Kezys, SJ, lankėsi okupuotoje Lietuvoje 1983 m. Savo dešimtį dienų trukusios viešnagės vaizdus atskleidė "Loyola University Press" šį rudenį išleistame albume "Lithuania — Through the Wall". Jau pats pavadinimas liudija, kad kelionė buvo suvaržyta, griežtai kontroliuojama palydovų. Į vaikystės dieną Vištytį ir Kybartus A. Kezys, SJ, netgi nebuvo įsileistas. Nuotraukos apima tik Kauno, Vilniaus, Trakų, Trakinkinių, Rumšiškių, Anykščių ir Niuronių vaizdus. Kaune jis apsilankė buvusiam jėzuitų centre, kur jie prie Rotušės aikštės turėjo berniukų gimnaziją, savo vienuolyną ir XVIII š. statytą šventovę. Albume yra dvi nuotraukos iš jėzuito fotografo apsilankymo buvusiam Kauno jėzuitų centre. Vienoje nuotraukoje matyti atnaujinti XV š. Perkūno namai, kuriuose yra įsikūręs Kauno istorijos muziejaus skyrius. Kiton nuotraukon įjungta iš kiemo pusės buvusi Kauno jėzuitų šventovė. Prie jos kadaise buvo priglaužtas šiltadaržis, kuriame buvo laikomos gėlės šventovės ir gimnazijos reikalam. Dabar tą šiltadaržį yra pakeitęs neaiškios paskirties didelis, bet žemas priestatas. Buvusio vienuolyno kai kurie langai, matyt, neturi pilnų stiklų — užkamšyti popieriumi. Pirmosios sovietinės okupacijos metais vienuolyno sparnas buvo paverstas sovietinėmis kareivinėmis. Iš gimnazijos pusės matėsi kieme mankštinami žemiausiai sovietiniai kareivėliai, jautiamas žuvies kvapas, kylantis iš prasto tepalo batams. Šventovė tada nebuvo uždaryta, tačiau nukentėjo tarp jos ir gimnazijos buvusi kino salė, susilaukusi sulyginto grindinio sportui. Ji betgi buvo per maža krepšinio rungtynėms. Po A. Kezio, SJ, nuotrauka rašoma, kad istorinis šventovės pastatas dabar paverstas niekieno nenaudojama krepšinio sale. Šventovė taigpi turėjo modernius vargonus, kuriuos savo koncertams panaudodavo žymieji Kauno vargonininkai. Apie tų vargonų likimą nieko nerašoma.

NUBAUDĖ BRAKONIERIUS

Dideliame Zarasų rajono Luodžio ežere, kuris yra prisiglaudęs prie Salako miestelio, susigundė pažvejoti penki Širvintų rajono atstovai: Bagaslaviškio kolchozo pirm. J. Černiauskas, Bagaslaviškio aštuonmetės mokyklos mokytojas P. Kamienas, priešgaisrinės priežiūros viršininkas E. Martinka, inspektorius J. Salickas ir gamybinio susivienijimo juriskonsultas J. Larionovas. Žvejyba, atlikta elektrožūklės aparatais, buvo sėkminga. Žymūs svečiai iš Širvintų rajono per naktį pagavo 18 ungurių, 8 lydekų, 10 karšių, 2 lynus ir 40 kuojų. Grįžtant namo, pievoje įklimpo autovežimis. Širvintiešiams teko laukti pagalbos, kurią pasiūlė Zarasų rajono gamtos apsaugos vyr. inspektorius M. Zlataravičius.

AUDRA Travel

Kviečia keliauti kartu!!!

1985 metų

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta Grįžta

Spalio 4 Spalio 20
Gruodžio 20 Sausio 5

Gauta papildomų vietų ekskursijai liepos 16 dienai.
Norinčius vykti kviečiame skubiai registruotis.

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11
BRAZILIJA, ARGENTINA - datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai išskvietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnės informacijos teikia

AUDRONĖ arba JURATĖ adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Hamiltono lietuvių teatras "Aukuras"

mini 35 metų sukaktį

Š. m. spalio 27, sekmadienį, 4 valandą po pietų,
Westdale mokyklos auditorijoje (700 Main Street West)

bus dainos ir žodžio

Toronto "Volungė", vadovaujama D. Viskontienės, ir Hamiltono "Aukuras", vadovaujamas Elenos Dauguvietytės-Kudabienės, atliks įvairių dainų bei ištraukų programą, vaidins Antano Skėmos vieno veiksmo dramą "Vieną vakarą".

KONCERTAS

Po meninės programos — vaišės Jaunimo centre, 48 Dundurn St. N. Hamiltono. Bilietai užsakomi pas Kazimierą Mikšį ir Antaną Mingelą. Vakariėnė — \$10 asmeniui. Koncerto bilietai — \$7, pensininkams ir studentams — \$5.

Maloniai kviečia visus atsilankyti — "Aukuras"

Hamilton, Ontario

KLEBONAS KUN. J. LIAUBA parapijos mokesčio rinkimo proga laišku kreipėsi į savo parapijiečius, prašydamas ir šiemet nepaigaliėti aukų parapijos išlaikymui ir vykstantiems šventovės bei Jaunimo centro remontams. Rašo, kad jau yra daug padaryta, bet dar yra neatliktas šventovės išdažymas, nesutvarkyta Jaunimo centro virtuvė, nepertvarkytas elektros tinklas ir šviesos. Be to, ir šiemet reikia sumokėti mūsų parapijai paskirtą \$8000 katalikų mokykloms išlaikyti. Taip pat norima ir šiemet numokėti nuo parapijai nupirktos nuosavybės, kuri naudojama kaip aikštelė automobiliams pastatyti, bent \$5000 skolą. Klebonas ir par. taryba ragina visus su savo aukomis būti dosniems, nes visa tai yra mūsų ir mumų. Šiuo metu kun. J. Liauba, kuris pas mus klebonauja jau 3 metai, yra išvykęs trim savaitėm atostogų. Jį pavaduoja Toronto lietuvių kunigai pranciškonai.

ESTRADINĖ DAINININKĖ

Onutė Valiukevičiūtė iš okup. Lietuvos duos koncertą hamiltoniečiams spalio 20, sekmadienį, 4 v.p.p. Westdale gimnazijos auditorijoje, 700 Main St. W. Solistę lydys juostoje įrašytas Lietuvos radijo ir lengvosios muzikos orkestras "Trimitas" akompanimentas. Koncertu rūpinasi mūsų mergaičių choras "Aidas" ir lietuvių radijo programos "Gintariniai aidai" vadovai. Rengėjai bilietus jau platina sekmadieniais po pamaldų.

VYTAUTAS NARUŠIS yra sunkiai sužalotas didėjęs automobilii nelaimėje rugsėjo 29 d. Freehtone, prie 6 kelio. Jis buvo nugabentas į ligoninę ir ten tuoj pat buvo padaryta vidurių operacija. Dabar jis yra gydomas General ligoninėje, ypatingos priežiūros skyriuje.

RUDUO YRA RINKLIAVU METAS. Sekmadieniais Jaunimo centre, pasidėję staliukus ir savo iškasas, aukas Tautos fondui renka atstovybės pirm. A. Patamasis, o KLB solidarumo įnašus — apylinkės išd. Ant. Liaukus. Solidarumo įnašas metams yra tik \$5, ir kiekvienas lietuvis turėtų jį sumokėti. K. M.

London, Ontario

VIETINIS DIENRAŠTIS "The London Free Press" 1985.X.3 išspausdino Janet Steffenhagen straipsnį, išsiuntinėję spaudai "Canadian Press" agentūros. Jame rašoma, kad Britų Commonwealth ir Kanados vyriausybė prieš 35-rius metus nusprendė nesiminti nacių karo nusikaltėlių įieskiojimo. Britanijos užsienio reikalų ministeris slaptoje telegramoje pareiškė: "Mūsų nuomone, karo nusikaltėlių baudimas reikalingas daugiau būsimoems kartoms atgrasinti nei kiekvienam kaltam asmeniui teisti". Ši telegrama buvo pateikta Deschenes komisijai, kurios patarėjas adv. Y. Fortier pareiškė dabar suprantąs, kodėl nuo 1947 m. sunku buvo gauti atitinkamą dokumentaciją iš Britanijos Londono. Skt.

[vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Delhi, Ontario

PADEKA

Nuoširdus aciu už lankymą manęs ligoninėje ir namuose: p.p. D. Bertulienė, V. Jakubickienė, A. Aleliūniene, S. Bikienė, J. Dardurkai, J. L. Strodamskams, broliui V. Vitkui ir žmonai Hamiltono, K. Simutienė, J. J. Vitkuskams, O. Vėzauskienei, mano sūnui Vytautui ir šeimai V. Vokietijoje. Nuoširdus aciu ypač V. Jakubickienei, tiek daug padėjusiai ligos metu. Esu visiems nuoširdžiai dėkingas —

Marija Rudokienė

Windsor, Ontario

NAUJAGIMIO SUTIKUVĖS. Paulius Kuras ir jo žmona Rasa Lukoševičiūtė atvežė savo naują gimį sūnų Tomą į Windsorą, t. y. į tėvų namus, o vėliau ir parapijos salėje surošė pobūvį. P. Kuras yra buvęs keletą metų Windsorso apylinkės pirmininku. Jo žmona yra KLB krašto valdybos narė. Abu yra pasiaukojantys lietuvių darbotojai. Į pobūvį susirinkę beveik visi Windsorso gyvenantys lietuviai. Taip pat atsilankė daug svečių detroitiečių. Močiutė J. Kuriene pradėjo pobūvį ir pristatė naują lietuvių ir Bendruomenės narį. Ji dėkojo visiems atsilankiusiems ir pakvietė Windsorso apylinkės pirm. M. Kizį pasveikinti naują narį. Pirmininkas sveikino visus, į pobūvį susirinkusius lietuvius ir pavadino naują gimį Tomą gėlę, nukritusią iš dangus, kad žydėtų žemėje. Kun. Si. Mačiūnį sukalbėjus malda, prasiėdė vaisės. Kadangi buvo šv. Mykolo diena, tai Č. Kuras pasveikino apylinkės pirmininką Mykolą. Jam sugiedota "Ilgiausių metų". Rasa ir Paulius Kurai dėkojo visiems už atsilankymą, dovanas ir sveikinimus.

Vanduolis

Giedračio žūklautojų ir medžiotojų klubas Hamiltone pastatydo naują pastatą Kaledonijos apylinkėse. Nuotraukoje — pastato šventinio apeigos 1985.IV.8. Iš kairės: klebonas kun. J. Liauba, OFM, klubo pirm. J. Stankus, A. Šimkevičius, P. Sakalas, vicepirm. P. Kanopa. Nuotr. M. Borusienės

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 5%
santaupas 6%
kasdienes palūkanas 5 1/2%
už santaupas 9%
term. indėlius 1 m. 10%
term. indėlius 3 m. 7 1/2%
reg. pensijų fondo 8%
90 dienų indėlius 9%
(minimum \$5,000)
Reg. pensijų 1 m. 10%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 10%
asmenines paskolas 12%
nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000.
nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

72-rasis Lietuvos vyčių seimas buvo surengtas rugpjūčio 8-11 d.d. Yale universiteto patalpose, New Havene, Conn. Ruošos darbas rūpinosi New Haveno 50-ji Lietuvos vyčių kuopa. Seimas pradėtas koncelebracinėmis Mišiomis, kurias su lietuviu kunigais laikė vysk. P. Baltakis, OFM. Pamoksle jis priminė Lietuvos krikštui sukaktuvinius 1987 m. Ragino pasirostui šiai didelei šventei. Iš centro valdybos pareiškimų aiškėjo, kad Lietuvos vyčiai dabar turi 4 apskritis, 55 kuopas — 4.037 narius, kurių 29 yra paskelbti garbės nariais. Šiemet buvo įsteigtos dvi naujos kuopos Binghamtone ir Riverheade, Niujorko valstijoje. Pirm. Loreta Stukienė vadovavo svarstyboms "Nuspalvink mane lietuviškai!" Pagrindinių kalbėtojų buvo žurnalas "Madison Avenue Magazine" red. John Chervokas, prabilęs lietuviškai, pakabines didelį plakatą, kuriame jo pavardės rašyta buvo iškraipyta 44 kartus. Esą lietuviai nėra graikai, jiems nesvarbios spalvos mėlyna ir balta. Lietuviams reikia trijų spalvų — geltonos, žalios ir raudonos. Salę puošė plakatas "Mūsų jaunimas — mūsų ateitis". Jam buvo skirtas Pauliaus Stroliaus vadovaujamas svarstybos "Ko jaunimas reikalauja?". Penkiem jauniem vyčiam įteiktos \$3.300 stipendijos. Garbės vyčių medalius gavo vysk. P. Baltakis, OFM, ir Estelle Rogers. Naujon centro valdybon išrinkti: dvasios vadas kun. dr. Antanas Jurgelaitis, OP, pirm. Frank Petruskas, vicepirmininkai dr. Algirdas Budreckis, Marytė Lepera ir Elsie Kosminsky, išd. Teresa Trainis, išdo prižiūrėtojai Frank Peterson ir Paulius Strolia, sekretorės Marija Juzėnas ir Elena Skudra. Koncertinę programą atliko klebono kun. Alberto Karolio vadovaujamos Šv. Kazimiero parapijos choras ir tautinių šokių ansamblis "Vetra".

Filipinai
Kelionių reportažą "Mūsų pastogėje" paskelbė Australijos lietuvis Antanas Laukaitis, apsilankęs Filipinuose. Šią respubliką sudaro daugiau kaip 7.000 didesnių ir mažesnių salų. Maniloje, gyvenamas australams priklausančiame "Kengūros" klube, A. Laukaitis netikėtai surado du lietuvius, kurie ten turi naktnius savo klubus. Vienas jų yra Aleksas Čepkauskas, anksčiau gyvenęs Sidnėjuje, kur turėjo taksių ir importo bendrovę, vėliau — kelias krautuves. Daugiausia jis importuodavo iš Indijos odos ir kitus gaminius. A. Čepkauskas, žemaitis nuo Tauragės, Sidnėjuje yra palikęs namą, kuriame tegebyvena jo mama. Maniloje jis turi klubą "French Lips". A. Čepkauskas A. Laukaitį nusivedė pas Joną Vabolevičių, kuris taigpi turi naktninį klubą Maniloje. J. Vabolevičius yra iš Virbalio, jo vokiečių kilmės žmona tebegyvena Australijoje netoli Brisbanės. Jo dviejų aukštų klubas vadinas "Black Stallion". Alekso Čepkausko klube programą atlieka 16 šokėjų, o Jonas Vabolevičius samdo net 36-šias, kurios be pertraukos linksmina lankytojus. Abu lietuviai verslininkai laukia turistinio sezono. Turistų atplūdis Maniloje prasideda lapkričio mėnesį. Jiedu prisipažino, kad rūpestį jiems kelia nuolatinė politinė įtampa. Prie jos galima įprasti, bet būtų blogai, jei amerikiečiai būtų priversti uždaryti karines savo bases.

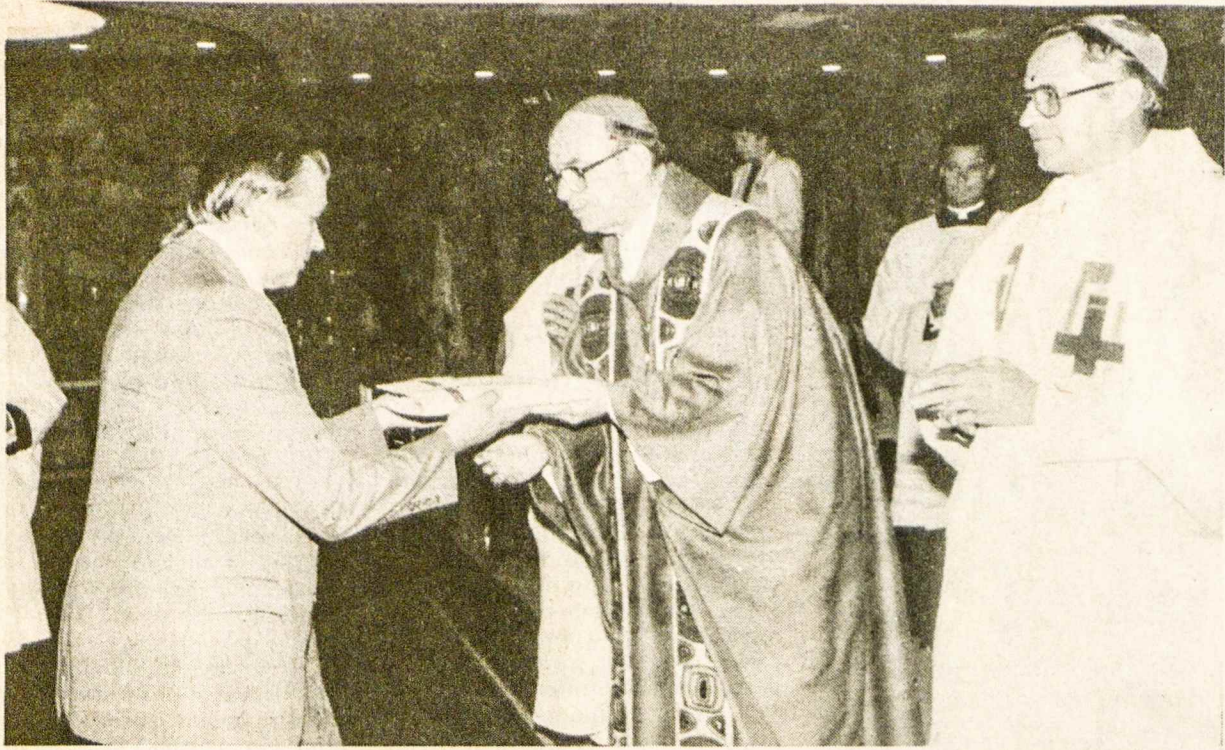
Britanija

Mančesterio lietuvių klube rugpjūčio 31 d. įvyko trijų vietovių lietuvių susitikimas — Bradfordo, Boltono ir Mančesterio. Jį surengė kaimyninio Boltonio lietuvių, kuriuos anksčiau buvo pasikvietęs Bradfordo lietuvių "Vyčio" klubas. Šį kartą buvo susitarta susitikti Mančesterio lietuvių klube, kurin iš Bradfordo atvyko 39 tautiečiai. Iš viso tą dieną klube susirinko apie 80 lietuvių. Jų tarpe buvo ir iš Skotijos atvykęs muz. P. Dzidolikas. Vaišės visiems susitikimo dalyviams paruošė šeimininkės iš Boltono — M. Vaineikienė, O. Eidukienė ir S. Keturakienė. Patiekalus palaimino kan. V. Kamaitis. Visus susirinkusius pasveikino klubo pirm. A. Podvoiskis. Po jo kalbėjo DBLS Boltono skyriaus pirm. H. Vaineikis, organizavęs šį trijų vietovių lietuvių susitikimą. Atvykusius taigpi sveikino Mančesterio ramovėnų pirm. K. Murauskas, kan. V. Kamaitis, Bradfordo "Vyčio" klubo pirm. R. Vaičekauskaitė. Draugišku ryšio palaikymu džiaugėsi iš Skotijos atvykęs P. Dzidolikas.

A. a. Aniceta Laureckienė-Hudym, 76 metų amžiaus, liepos 17 d. mirė savo gyvenvietėje netoli Boltono. Vėlonė buvo Mančesterio lietuvių klubo narė. Palaidota liepos 20 d. Mostono kapinėse, kur ją palydėjo 17 tautiečių. Laidotuvių apeigas atliko kan. V. Kamaitis kapinių koplyčioje.

Vokietija

"Labdaros" draugija išsiuntinėjo tradicinį atsisaukimą, pradėdama 1985-86 mokslo metus. Praėjusieji metai buvo sėkmingi Vasario 16 gimnazijai, turėjusiai 82 moksleivius, kurių 56 buvo iš V. Vokietijos, 20 iš JAV, kiti — iš kitų tolimesnių šalių. Visi septyni abiturientai gerai išlaikė egzaminus ir gavo brandos atestatus. Torontietė Marytė Balašytė atsiuntė laišką "Labdarai". Ji džiaugiasi, kad ją priėmė aukšto lygio Toronto universitetas, kur ji studijuos tarptautinę teisę. Iš Vasario 16 gimnazijos gautas pranešimas, kad naujieji metai pradėjami su maždaug 90 moksleivių. Tai yra rekordinis jų skaičius. "Labdarai" taigpi rūpi ir Suvalkų trikampio lietuvių moksleivija. Jai reikės drabužių, mokslo priemonių ir knygų siuntinių. "Labdara" stengsis neužmiršti ir kitų kraštų lietuvių jaunimo, reikalingo paramos, jeigu bus susilaukta aukų iš laisvojo pasaulio tautiečių. Visiems rėmėjams dėkova ir naujos pagalbos laukia "Labdaros" draugijos valdybos pirm. J. Glemž, Coventrain 33, 7260 Calw-Hirsau, W. Germany.

Sukaktuviniame ateitininkų kongrese Čikagoje naujai išrinktasis Federacijos vadas J. POLIKAITIS Mišių metu įteikia jas atnaušaujamam kardinolui J. BERNARDINUI prof. St. Salkauskio knyga "Ateitininkų ideologija". Šalia kardinolo — vysk. P. BALTAKIS Nuotr. V. Kuprytės

Lietuvių Bendruomenės veikla Amerikoje

Veikėjų suvažiavimas Detroite, kur nauju krašto valdybos pirmininku išrinktas inž. Algimantas Gečys

K. JANKŪNAS

JAV LB XI-tosios tarybos pirmąją sesiją rugsėjo 12-22 d. Detroite pradėjo X-sios tarybos prezidiumo pirm. dr. Kazys Ambrozaitis. JAV ir Lietuvos himnai buvo sugiedoti vadovaujant solistui ir šios tarybos nariui Jonui Vazneiliui. Ilgoką invokaciją, sukurtą pagal kasdieninės "Tėve mūsų" maldos žodžius, sukalbėjo tarybos narys kun. Viktoras Dabušis.

Sesiją raštais sveikino vysk. Paulius Baltakis, OFM, Vincencas Brizgys, Lietuvos diplomatis šefas ir atstovas JAV dr. Stasys Bačkis, atstovas prie Šv. Sosto Stasys Lozoraitis, jn., gen. konsulas Niujorke Anicetas Simutis, garbės konsulė Čikagoje Juzė Daužvardienė, garbės konsulas Los Angeles Vytautas Čekanauskas, VLIKO pirm. dr. Kazys Bobelis, ALTos pirm. Bronius Blinstrubas, BALFO pirm. Marija Rudienė, Lietuvos vyčių pirm. Petras Kašys ir "Draugo" red. kun. Pranas Garšva. Žodžių sveikino sesijos globėjų vardu LB Mičigano apygardos pirm. Vytautas Kutkus.

Dr. Vileišis — garbės narys

Sesijai pirmininkavęs dr. Ambrozaitis pasveikino dalyvaujančius: PLB pirm. Vytautą Kamantą, BALFO direktorę ir generalinę sekretorę p. Jokūbaitienę ir turbūt visų ankstyvesniųjų LB tarybų narį dr. Petrą Vileišį. Pastarąjį už jo nuopelnus, išikimybę LB idėjom, įdėtą darbą įplietiant LB Amerikoje, rūpestį jos reikalais ir stambias pinigines auksas pirmininkaujantis pasiūlė išrinkti tarybos garbės nariu, kad jis galėtų dalyvauti visuose tarybos suvažiavimuose ir savo patirtimi prisidėtų prie suvažiavimų darbų našumo. Susirinkusieji tarybos nariai šiam siūlymui entuziastingai pritarė, ir tokiu būdu dr. Petras Vileišis tapo pirmuoju JAV LB tarybos garbės nariu.

Komisijos

X-sios tarybos prezidiumas, šaukdamas šią sesiją, atsisakė įprastos sesijų darbų tvarkos — pasiskirstyti tarybos nariams į visą eilę komisijų specialiem uždaviniams nagrinėti ir nutarė visus reikalus svarstyti bendruose posėdžiuose. Tam reikalui turėjo būti sudaryta šios sudėties nutarimų komisija: kun. Viktoras Dabušis, Teresė Gečienė, Angelė Karnienė, Juzos Kojelis, Angelė Nelsienė, dr. Viktoras Stankus, Aleksandras Vakselis ir Robertas Vitas.

Ši tarybos sesija turėjo išsirinkti savo veiklai derinti ir vadovauti tarybos prezidiumą, JAV LB vykdomojo organo — krašto valdybos pirm-ką ir kitus organus, todėl prisirėmė ir nominacijų komisijos. Į ją buvo išrinkti: Romualdas Bublys, dr. Petras Kisielius ir Juozas Polikaitis.

Mandatų komisijon buvo išrinkti: Rėda Ardytė, Linas Balsys, Tadas Dabšys, Vytautas Petrulis ir Virgus Volertas.

Pranešimai

Veiklos pranešimus pradėjo prezidiumo pirm. dr. Kazys Ambrozaitis. Jis apžvelgė atliktus tarybos darbus, pasitaikiusias kliūtis juos vykdančiam ir palinkėjo naujai tarybai darniai vykdyti LB skirtus uždavinius.

PLB pirm. Vytautas Kamantas, pasveikinęs sesiją, supažindino su LB valdybos suplanuotais darbais, jos sėkmėm ir nesėkmėm. Santykiai su VLIKU esą korektiški ir diplomatiški. Valdybos siektas tikslas — sušaukti anksčiau praktikuotą veiksmų konferenciją nebuvo pasiektas, nors per eilę pasimatymų jos reikalingumas buvo pabrėžiamas. Pasidžiaugė Helsinkio susitarimų peržiūros konferencijos Otavoje pasiektais rezultatais, artimais ryšiais su Batunu. Rengiama dokumentinė knyga apie nacinės okupacijos Lietuvo-

je metus, kuriai paruošti Lietuvių fondas iki šiol yra paskyręs \$6000. Prisidėta prie jaunimo vykdyto Taikos ir laisvės ryžto žygio Skandinavijoje, nors ir pasigėsta gausesnės informacijos jam ruošiantis. Perspausdina ir platina okupuotoje Lietuvoje pasirodantįs pogrindžio leidinius. Atskiri valdybos nariai lankė Australijos ir Pietų Amerikos lietuvių. Numatoma surengti pasaulio lietuvių kultūros kongresą. Vasario 16 gimnazijos reikalai yra pagerėję, nes padidėjo jos mokinių skaičius. Joje šiais metais yra net 93 mokiniai. Surengtas grožinės literatūros lietuvių jaunimui konkursas, anketo būdu renkamoms žinios apie lietuvių, talkinama PLJ šeštajam kongresui, kuris įvyks 1987 m. gruodžio m. Australijoje. Kongreso sąmata siekia per \$250,000, kurių \$30,000 teks surinkti JAV. Lituanistikos katedrai ketvirtai šimtaštąskatinė Čikagos universitetui įteikta spalio mėn. Pasaulio lietuvių dienos palikusias per \$32,000 pelno. PLB valdyba siekia, jei bus tuo reikalu susitarta, 1988 m. sušaukti Pasaulio lietuvių seimą ir kartu surengti tautinių šokių šventę. Patikintis — kad atsiradę kai kurie neaiškumai dėl Lituanistikos katedros priklausomybės bus pašalinti. Pasidžiaugė Broniaus Nainio sėkme, redaguojant ir tobulinant "Pasaulio lietuvių".

Darbą baigiantis krašto v-bos pirm. dr. Antanas Butkus savo pranešime paminėjo šiais metais turėtus du sritinius LB suvažiavimus — Niujorke ir Čikagoje. Valdybos darbai žymiai suintensyvojo užgulus karštingiškai OSI veiklai, kuri paliečia ne tik jos apkaltintus asmenis, bet ir nuolat kartojamos Lietuvos okupacijos nepripažinimo politikos pažeidimus, Lietuvos istorijos klaidinimą ir pastangas sukompromituoti Lietuvos laisvinimo darbuose dalyvaujančius asmenis. Valdyba artimai bendradarbiavo su ALTA, VLIKU ir visais OSI puolimus besistengiančiais atremti sąjūdžiais.

Būsimi renginiai

Bendradarbiaujant su Kanados LB, sutarta ateityje dainų ir tautinių šokių šventes rengti kas ketveri metai. Tokiu būdu VII-ji dainų šventė įvyktų 1986 m., o VIII-ji tautinių šokių šventė — 1988 m. Tarp šitų švenčių pasiūlyta dveji laisvi metai, kad LB apylinkės galėtų atsigaunti nuo nuolatinio aukų rinkimo. Įvyko keli pasitarimai su muzikais, chorų vadovais, kurie dažnai eina ir vargonininkų pareigas, muzikų organizacijos veiklai sukurti.

Ivairių tarybų veikla

JAV LB valdyba suorganizavo socialinių reikalų tarybą, kurios skyrius Klivlande gavęs federacinės valdžios paramą, patatydino Lietuvių sodybos 82 butų namą. Ypač didelės energijos ir darbštumo parodė šios tarybos pirmininkė Danguolė Valentinaite Čikagoje.

Ingridos Bublrienės vadovaujama kultūros taryba suorganizavo 4 premijų šventes, kurių paskutiniojo buvo įteiktos 4 kūrėjų premijos. LF šiom premijom paskyrė \$4000, LB — \$3000, pati taryba sutelkė \$2000.

Labai efektyvią veiklą parodė religinių reikalų tarybos pirm. kun. Kazimieras Pugevicius, užmezgęs ryšius su Amerikos katalikų vadovaujančiom institucijom, tarpkonfesiniu komitetu (Inter-Faith Task Force), ginančiu tikinčiųjų teises Sov. Sąjungoje. Taryba rūpinasi okupuotoj Lietuvoje suimtų kunigų išlaisvinimu, lietuvių kunigų parūpinimu mūsų parapijom Amerikoje, talkino šv. Kazimiero sukakties komitete ir talkina Lietuvos krikšto sukakties minėjimo komitetui.

Jono Kavaliūno vadovaujama švietimo taryba galėjo pradžiuginti mokinių lituanistinėse mokyklose mažėjimo proceso sustab-

dymu, neakivaizdinės mokyklos įsteigimu. Išliko lietuvių k. nemokančių mokinių mokymo rūpestis, nes jų skaičius nuolat auga. Jiems išleistas puikus vadovėlis. Taryba rūpinasi ir mokslo priemonėm, ir mokytojų bei jaunimo studijų savaiteim.

Jono Urbono vadovaujama visuomeninių reikalų taryba uoliai grūmėsi su padidėjusiais uždaviniais, ypač dėl suintensyvuojusios OSI veiklos.

Jaunimo reikalai

Prisilęgtą tarybos narių nuotaiką dėl nesugebėjimo sudaryti PLJS Amerikoje valdybą pataisė PLJS pirm-ko Gintaro Grušo energingas ir konkretus žodis, pažadėjęs šį reikalą pataisyti. Sąjungos rūpestį paruošta lietuvių ir anglų k. važiuojantiems į Lietuvą patarimų sąranka. Sąjunga dalyvavo Taikos ir laisvės žygyje, leidžia PLJS žiniaraštį, palaiko santykius su kitų kraštų lietuvių jaunimu, ruošiasi PLJ kongresui Australijoje. S-gą pradžiuogino okupuotoje Lietuvoje suorganizavimas Lietuvos jaunimo sąjungos ir naujo pogrindžio leidinio "Juventus academica" pasirodymas.

Rinkimai

Išklausius pranešimų ir juos kiek padiskutavus, buvo prieita prie krašto v-bos pirm-ko, tarybos prezidiumo, garbės teismo ir kontrolės komisijos rinkimų. Rinkimai parodė, kad LB tebėra labai gyvatinga, nes tikrai sunkaus ir atsakingo darbo, aukojimosi, asmeninių reikalų dažno atsisąžėjimo reikalaujančiom pareigom kandidatų netrūksta. Į krašto valdybos pirmininkus kandidatavo net trys asmenys — Algimantas Gečys, dr. Tomas Remeikis ir Jonas Urbonas. Išklausius jų trumpokų pasisakymų ir atsakius į jiem pateiktus klausimus, balsavimo rezultatai buvo tokie: A. Gečys surinko 28 balsus, T. Remeikis — 16 ir J. Urbonas — 7. Balsavimo rezultatai buvo sutikti su derama rimtim, nes pagal vieno tarybos nario pasakymą nei laimėtojo, nei pralaimėtojo nebuvo.

Į garbės teismą išrinkti: Romualdas Bublys, Vladas Čyvas, dr. Edmundas Lenkauskas, Algimantas Širvaitis ir Kazys Ziedonis, o į kontrolės komisiją — Kazys Laukaitis, Rasa Šoliūnaitė-Paskocienė ir dr. Antanas Razma.

Į tarybos prezidiumą išrinkti: Zina Dresliūtė, Alfonsas Dzikas, Vaiva Vėbraiūtė-Gustienė, dr. Dalia Kavaliūnaitė ir Algis Rugienius, kurį kiek vėliau prezidiumo nariai išsirinko savo pirmininku.

Sesijos metu Zina Dresliūtė perskaitė Igno Budrio paruoštą planą LB praplėsti, įtraukiant į ją lietuviškai nekalbančius. Planas buvo labai konkretus, nors ir reikalaujantis didelio bei rūpestingo darbo LB apylinkėse.

Sesijai baigiantis buvo priimta visa eilė nutarimų ir pageidavimų, kurių galutinis apipavidalinimas paliktas tarybos prezidiumui.

Bendros šeštadienio vakarienės metu Antanas Mažeika ir Alg. Gečys padarė pranešimus apie atkričio OSI veiksmam organizavimą. Tadas Dabšys parodė skaidrių iš Taikos bei laisvės žygio.

Sekmadienio Mišias atnaušo kun. Viktoras Dabušis. Jis ir prasmingą pamokslą pasakė bei paskaitė iš Sibiro lietuvių maldaknygės parinktas maldas. Mišių skaitymus atliko Vakarų apygardos pirm-kė Angelė Nelsienė.

Kaip ir visuose suvažiavimuose įvairiais klausimais buvo ir nuomonių skirtumų bei nusiskundimų, tačiau visa tai buvo pareikšta nuosaikiai ir be užgauliojimų. Sesijos darbai vyko labai sklandžiai, tačiau, kaip ir aktyvesnės sesijose, teko visur skubėti, kad būtų spėta darbotvarkę numatytus klausimus aptarti.

Su mahometonais į Teheraną

Kiekvieno mahometono pareiga nors kartą gyvenime aplankyti Meką. Aplankęs ją gauna "Hadži" (hadzi) titulą, panašų į anglų "Sir", vokiečių "Von", ir kuris vartojamas kreipiantis į tokį asmenį.

K. ASTRAVAS

Esu BOAC lėktuve pakeliui į Teheraną. Grįžtu jin po tarpybinės dviejų savičių kelionės į Paryžių, Houstoną, Dallas ir Los Angeles. Buvau sustojęs keliom dienom Toronte. Gurkšnodamas šampaną, stebiu man pažįstamas ant žemės rutulio vietas. Pakilę Londone, praskridom Šveicariją, Istantbulą, Dardanelius. Mačiau net kelią, kuriuo kadaise važiuodamas džypu patekau į Europą — Galipoli kovų laukus. Toliau stebėjau Korfų salą prie Graikijos, kur Iliados laikais gyvenusi burtininkė paverė Odisejų jūrininkus už jų įžulumą į klaules. Atpažįstu net kelią, vedantį į aukščiausią Korfų salos kalną, kur esu užvažiavęs savo džypu aplankyti ten esančio seno vie-nuolyno ir pažvelgti į Albaniją.

Į Damaską

Temstant artėjame prie Damasko. Tai šv. Pauliaus apaštalo miestas. Stebiuosiu jo veikto gabumais, didele išmintimi ir energija. Aš dažnai skaitau jo laiškus. Šį kartą, nors trumpai, būsiu jo mieste.

Begurkšnojant šampaną BOAC kapitonas praneša, kad Damasko oraustystėje įlips apie 150 maldininkų, vykstančių iš Mekos į Teheraną. Jis perspėjo visus laikytis kartu — užimti visas vietas priskyje, kad nereikėtų maišytis su maldininkais. Kaip jis sakė, tai buvo labai keisti žmonės savo netolerancija, elgesiu ir higiena. Jie visi priklausio šiių sektai, kuriai vadovauja ajatola Chomeini. Ji netoleruoja kitų mahometonų grupių. Jie tiki, kad arkangelas Gabrielius padarė didelę klaidą — blogai suprato Alacho norą padaryti Ali vyriausiu pranašu. Vietoje Ali jis padarė Machometą vyriausiu pranašu.

Norėdami šią klaidą atitaisyti, šiių sektos nariai per 12 šimtmečių yra pralieję daug kraujo visokios rūšies karuose. Jų sostinė yra Ghom miestas, apie 80 mylių nuo Teherano. Mane ten 1972 m. besilankantį ir fotografuojantį mečetę fanatikai bandė užmušti — šoko rinkti kumščio didumo akmenis. Aš greitai supratau kam jie skiriami ir savo džy-pu pabėgau, palydėtas akmenų krušos.

"Schlechte Stadt Ghom", pagąlojavau; panašiai kaip Hitleris ir Adomas Mickevičius apie lietuviams gerai žinomą Vokietijos miestą Liubeką. Adolfas per savo propagandinę kelionę gavo ten pylos, o Adomas Mickevičius, klaidžiodamas apie Liubeko mies-

to vartus užgesus šviesom, neteko savo auksinio laikrodžio.

Triukšmingi maldininkai

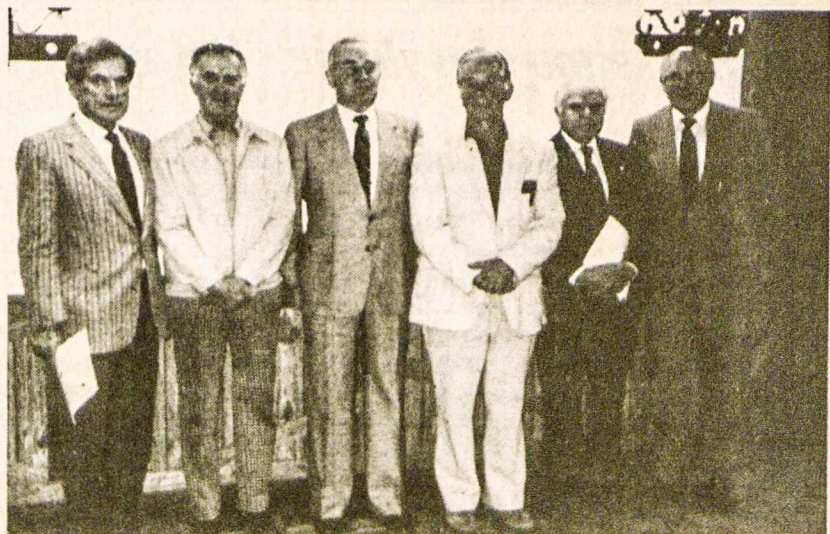
Maldininkai grūdosi į lėktuvą neitiktiniu miklumu. Visi dėvėjo juodus turbanus ir kupranugario vilnos apsiaustus. Matėsi ir moterų. Tai buvo naujos jų žmonos. Vieni stumdydamiesi ėjo lėktuvo takais į savo vietas, kiti su šiais lenktyniaudami lipo per tuščias sėdynes, bet visi rėkė, šaukė visokiais balsais, kaip Kuveito oraustystje. Visi jie buvo išvykę iš Teherano kaip eiliniai mahometonai, o dabar grįžta iš Mekos kaip Hadži. Šalia manęs į abi tuščias vietas atsisėdo pagyvenęs mulla su nauja savo žmona, 16 metų iraniete. Jos veidas buvo uždengtas chadoru ir per akių skyles ji smalsiai stebėjo mane.

Tarnautojui pranešus, kad lėktuvas tuoj pakils, niekas jo neklausė ir nesėdėjo į vietas. Vieni tarp savęs sustoję ginčijosi, kiti, mulai vadovaujant traukė giesmę iš Korano. Truko bene visą valandą, kol lėktuvas tarnautojai juos susodino ir privertė prisiristi diržais, kad lėktuvas galėtų pakilti. Pagaliau, pakilus lėktuvui, gavom vakarienę.

Mulos žmona atsargiai pakėlus chadorą, kad aš nepamatyčiau jos veido, skubiai valgė arieną.

Pjaustė diržus

Pasirodžius Teherano šviesom, lėktuvo kapitonas paprašė vėl visus užimti vietas ir prisiristi diržais. Niekas jo prašymo neklausė. Tada subėgę visi tarnautojai pradėjo beveik jėga juos sodinti ir pri-risti diržais. Leidžiantis ir keleiviams judant sunku yra išlaikyti lėktuvo pusiausvyrą, ypač kai ratai pasiekia žemę. Nesusodinus maldininkų laiku, lėktuvas turėjo daryti antrą ratą apie Teheraną. Kelias minutes prieš lėktuvui paliečiant žemę, maldininkų minia sujudė. Atsegę diržus griebė savo maišus ir bėgo durų link. Lėktuvas smarkiai siūbavo. Pasiekęs žemę, smarkiai susvy-ravo, pašoko į orą, bet laimingai išlygyno balansą ir smarkiai riedėjo taku. Kapitoniui, matyt, tyčia staiga palietus stabdžius, visi krito ant žemės basiai rėkdam. Atidarius duris, visi kaip iš "peklos" veržėsi lauk. Kai kurie nemokėjo atsegti diržų, beviltiškai blaškėsi ir šaukėsi pagalbos. Lėktuvo tarnautojai, kad minia nesumindytų, — pasislėpė. Prie-ky stovėjęs mulla išsitraukė kinžalą (peilį) ir priėjęs prie kiekvieno besiblaškančio nupjovė diržus. Aš visa tai matęs išėjau iš lėktuvo paskutinis ir, pasišaukęs taksi, skubiai vykau į savo butą.

Kanados lietuvių fondo milijoninio vajaus organizatoriai. Iš kairės: inž. H. Lapas, K. Lukošius, H. Stepaitis, dr. A. Pacevičius, L. Girinis-Norvaiša, inž. E. Čuplinskas Nuotr. S. Varankos

Sutelkime milijoną dolerių!

Kanados lietuvių fondas yra vienas iš kertinių akmenų Kanados lietuvių gyvenime. Fondo parama lietuvių išlaikymui, kultūriniam vienatam, šeštadieninėms mokykloms ir pagrindinėms lietuviškomis organizacijoms viršijusi \$300,000.00. Per paskutinius kelerius metus kasmetinė parama pasiekė \$70,000.00. Kanados lietuviai jau sukaupe netoli \$700,000.00 kapitalo, kuris yra skirtas būsimai atsi-statančiai nepriklausomai Lietuvai.

Lietuviškų organizacijų ir kultūrinių vienetų gaunama parama padvigubėtų, jei Fondo kapitalas padvigubėtų, nes visos už Fondo kapitalą gaunamos palūkanos yra panaudojamos tokiom organizacijom vienetai remti. Atėjo laikas Fondui pasiekti \$1,000,000.00 kapitalo. Į šį plataus masto

vajų turi aktyviai įsijungti visų lietuviškų organizacijų ir vienetų nariai.

Kanados lietuvių fondas priklauso visiems Kanados lietuviams. Kiekvienas, paaugkęs \$100.00 ar daugiau, tampa pilnateisiu KLF nariu su pilna balsavimo teise. Aukos KL fondui yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčių. Sutelkdamis daugiau narių, ne tik padidinsite Fondo kapitalą, bet taip pat stiprinsite Fondą, plėsdami jo narių skaičių ir idėją lietuviškoje išeivijoje.

Visi Kanados lietuvių fondo reikalai, įskaitant administraciją, organizaciją, lėšų tekimą, yra tiesiogiai ir kiekvieno Kanados lietuvių reikalai. Remdami Fondą, tiesiogiai paramėsite ir savo organizaciją. Kapitalas — Lietuvai, palūkanos — lietuvių išlaikymui Kanadoje! KLF

Ji iškeliauo amžinybėn...

A. a. teisinkė Konstancija Butienė

Po ilgesnės ligos Toronto Šv. Juozapo ligoninėje 1985 m. liepos 11 d. velionės kelionė šiame pasaulyje baigėsi...

Liūdesys apgaubė seserį Eleoną Jokšienę, jos seimą ir artimus bičiulius bei "Dainos" nares.

Velionė gimė 1905. III. 27 Kurkelių dvare, Utenos aps. Gimnaziją baigė Rusijoje. Grįžusi su tėvais iš Rusijos, gyveno Kaune. Vytauto D. universiteto teisių fakultetą baigė 1929 m. Visą laiką dirbo apygardos teismo prokuratūroje. Buvo labai aktyvi. Kalbėjo laisvai šešiomis kalbomis. Dalyvavo visuomeniniame gyvenime. Buvo Vlado Pūtvio I moterų būrio vadė. Lietuvą užėmus rusams, pasitraukė Vokietijoje. Gyveno Wiesbadene, vėliau Hanau. Iš ten išvažiavo Kanados Montrealin, vėliau persikėlė Torontan. Čia dirbo Toronto General ligoninėje gailestingąja seserimi.

Toronte veikė Lietuvių moterų šalpos grupė "Daina", šaulių Vlado Pūtvio kuopojė, kur buvo garbės teismo pareigūnė, SLA 236 kp., Lietuvių namų moterų būrelė.

Velionė mylėjo savo gimtąjį kraštą sielojosi dėl jo likimo. Liū-

A. a. KONSTANCIJA BUTIENE

dėdavo dėl ten likusių brolio ir sesers. Kiek galedama jiems padėjo.

Čia norima prisiminti velionę kaip "Dainos" narę. TL moterų šalpos grupės "Daina" velionė įstojo 1961 m. sausio 8 d. Tame susirinkime ji buvo išrinkta "D" pirmininke ir be pertraukos pirmininkavo 20 metų!

Sakoma, kad žmogus, pasiryžęs organizacinei veiklai, ypač šalpoje, atsisako didele dalimi savęs. Tokia buvo ir velionė Konstancija, ypač per I dešimtmetį. Tuo laikotarpiu "Daina" buvo pasiryžusi remti Vokietijoje likusius lietuvių senelius ir silpnos sveikatos šeimas. Metams reikėjo sutelkti per 1,000 dol. Parengiamais ir loterijoms pritrūkdavo savaitgalių ir salių. Tuomet buvo sutarta kreiptis į tautiečius su aukų lapais dažniausiai prie lietuviškų šventovių. Aplamai organizacinė veikloje būna daug įvairių reikalų, sėkmių ir nesėkmų. Bet velionės nuolaidžiam ir pasišventusiam būdai viskas lenkėsi. Ji niekad nesiskundė.

Velionė buvo pašarvota Toronte. Prie jos karšto vakarais budėjo šauliai ir šaulės. Atsisveikinimo vakare kalbėjo: V. Bačėnas — šaulių vardu, L. Pocienė — "Dainos" grupės, A. Jankaitienė — Lietuvių namų moterų būrelė, J. Dambaras — SLA 236 kuopos. Rytojaus dieną karstas su ilgoka palda buvo nuvežtas Prisikėlimo šventovėn, kur vargonų gaudimas lydėjo solistes L. Marcinutės balsingas giesmes. Kun. Alf. Griauslys giliu pamokslu ir užuojauta artimiesiems užbaigė oficialią dalį Toronte. Karstas buvo išlydėtas Detroitan, kur sesers E. Jokšienės ir jos šeimos velionė buvo pakartotinai pagerbta ir palaidota.

Tebūnie kai lengva svetingoji Amerikos žemele!

"Dainos" vardu — Marija F. Yokubynienė

Kanados darbų planas

Kanadiečiams reikia daugiau darbų. Dėl to Kanados vyriausybė, bendradarbiaudama su provincijomis, teritorijomis ir privačiu sektoriumi, pradėjo naują, plačios apimties Kanados darbų planą.

Šis planas yra pagrindinio pobūdžio pakeitimas svarbiausiam investavime, būtent Kanados gyventojuose. Minėto plano paskatos ragina darbdavius įvesti naujus darbus, sudaryti programas, vedančias į specializuotus ir

pastovius darbus. Šis planas padeda žmonėms, kurie neteko darbo savo darbovietėse dėl technologinių pakeitimų, jauniem žmonėm, įieškantiem pirmojo darbo, moterim, grįžtančiom į darbą, ir asmenim, ilgai negaunantiem darbo.

Asmenys, kurie turi sunkumų rasti tinkamą darbą, minėtame plane ras programas, padedančias jiems įsigyti specialybes, palengvinančias jų įdarbinimą dabar ir ateityje.

Employment and Immigration Canada

Emploi et Immigration Canada

Kanados darbų planas

Norintieji gauti daugiau informaciją apie tas programas, prašomi atsiųsti šią atkarpą: (rašyti aiškiai spausdintom raidėm)

Name	Street	Town
Address:	Province	Postal Code
Siųsti: Employment & Immigration Canada Alta Vista Terminal P. O. Box 9761 Ottawa, Ontario K1G 4E6		

Jaunų šeimų stovykloje - 108 asmenys

Jau treči metai iš eilės, Kanadoje, Ontario provincijos vidurinėje dalyje, prie gražaus Georgian įlankos ežero, Pranciškonų stovyklavietėje yra rengiama speciali stovykla šeimoms, turinčioms mažus vaikučius. Dėl to ji ir pavadinta jaunų šeimų stovykla. Stovyklą organizuoja Toronto Pranciškimo parapijos jaunų šeimų kas metai sudaromas specialus stovyklos komitetas.

Šių metų stovyklą organizavo: Žibutė Vaičiūnienė, Nijolė Simonavičienė ir Gabija Petrauskienė — visos iš Toronto. Stovyklos metu darbeliams vadovavo Žibutė Vaičiūnienė, dainavimui — Nijolė Benotienė, pasakų valandėlei — Jūratė Stirbienė iš Filadelfijos, sportui bei žaidimams — Ilona Smalenskienė iš Toronto, vakarinėm programom — Ingrida ir Kęstutis Civiškai iš Klivlando. Stovyklos komendantais buvo: Vaidotas Vaičiūnas ir Algis Simonavičius iš Toronto, ūkvedžio pareigas treči metai iš eilės atliko Alfonsas Juozapavičius iš Toronto, administraciniams reikalais rūpinosi Gabija Petrauskienė, Vyriausia virėja, paruošusi tikrai puikų maistą buvo Angelė Ambrozaitienė iš Newmarket, Ont. Jos pagalbininkės — J. Greičiūnienė iš Newmarket ir Laima Underienė iš Toronto.

Jaunų šeimų stovykla Wasagoje susideda iš organizuotos programos dalių, pritaikytų vaikui, ir neorganizuotos bendravimo suaugusiems, kad šeimoms būtų proga paatostogauti bei kartu įsijungti į įvairius užsiėmimus. Viskas — lietuvių kalba. Rytais būdavo vaikui (pagal amžiaus grupes) darbeliai, dainavimas ir pasakų valandėlė. Tėvams, kurie vaikų nelydi į užsiėmimus, laisvas laikas. Po pietų — maudymasis prie plataus, smėlėto ir negilaus Georgian ežero (8 minutės pėsčiom nuo stovyklavietės). Po maudymosi, kas nori grįžta stovyklavieten suaugusių krepšiniui arba tinkliniui, ir vaikų sportui bei žaidimams, kiti pasilieka prie ežero iki vakarienos.

Vakaraais būdavo proga šeimoms įsijungti į programą. Šeštadienį Julius ir Danutė Stankai iš Klivlando vadovavo žaidimų vakarui, kuriame vaikui turėjo proga išbandyti savo sugebėjimus — užmesti lankelį ant kuoliuko, pataikant į taikinį ir panašiai. Sekmadienį — dainų lauzas. Dainas vaidino šeimos. Pirmadienį — pasakų lauzas, ku-

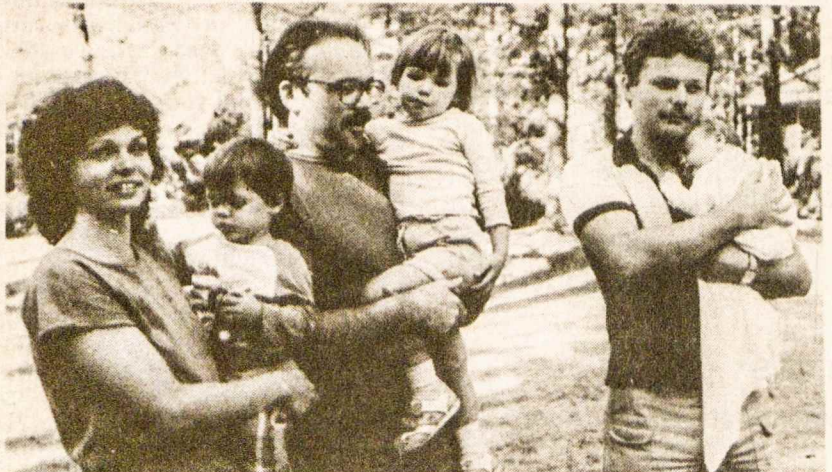
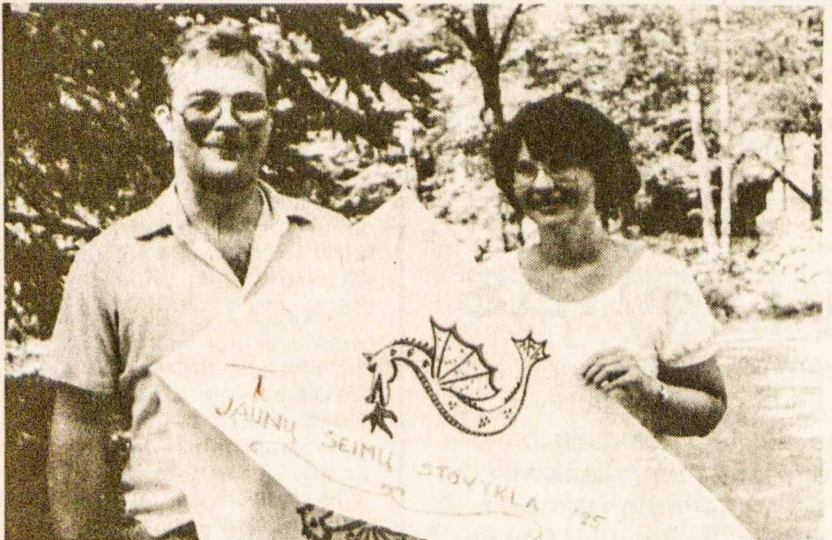
rias vaidino šeimos įjungiančios visus šeimos narius net ir tuos, nepasiekusius vienerių metų amžiaus. Antradienį — atgaivos vakaras: Vaidotas Vaičiūnas, Ramūnas Underys, Laima Dambrauskaitė ir Paulius Vytautas iš Toronto atliko pilną koncertinę programą, susidedančią iš Ramūno Underio sukurtų dainų ir naujų dainų iš Lietuvos. Trečiadienio vakarą, po ekskursijų, įvyko jėškojimas — suporuotos šeimos po visą stovyklavietę jėškojo paslėptų raštelų, nurodančių kur toliau eiti, ko toliau jėškoti. Vadovavo Rygelio šeima iš Boltono, Ont. Ketvirtadienį įvyko speciali Vaidotės ir Ramūno Švarcų iš Klivlando programa — "televizijos" stiliaus žaidimas, kuriame suporuotos mamos su dukrytėmis, mamos su sūnumis, tėčiai su dukrytėmis, vyrai su žmonom varžybų būdu stengėsi atspėti kokį atsakymą duos antroji poros pusė ir tuo būdu surinkti daugiausia taškų. Įdomu pastebėti, kad vyrų — žmonių kategorijoje daugiausia taškų surinko naujausiai vedusių pora, o mažiausiai taškų — seniausiai vedusių pora!

Paskutinis stovyklos vakaras — penktadienis buvo praleistas prie laužo, prie kurio vyko įvairiausių pasirodymų, įskaitant stovykloje sudarytą vyrų "oktetą", kuris padainavo juokingą, specialiai moterims taikytą dainą įvairiais balsais, bei magikų pasirodymas vaikams. Taip pat mažieji turėjo progos padeginti prie ugnies minkštus ant ilgų pagalių ir tįstantį cukrų valgyti.

Paskutinę stovyklos dieną vaikučiai gavo atminimui savo gipse padarytą kojos ar rankos atspaudą bei sagtį su savo fotografija.

Stovykloje šeimos gyvenimo atskiruose nameliuose arba kambariuose. Dalyvavo 26 šeimos iš viso savaitę ir 3 — ilgą savaitę. Iš viso buvo 52 vaikai: 12 vaikų iki 1 m. amžiaus, 34 vaikai iki 5 m. ir 6 vaikai 5-12 m. amžiaus. Taip pat buvo 56 suaugę asmenys. Stovykla maitino ir apgyvendino iš viso 108 asmenis iš 11 miestų: Toronto, Klivlando, Newmarketo, Niujorko, Bostono, Čikagos, Oakvillės, Hamiltono, Boltono, Montrealio, Filadelfijos.

Sekančių metų stovyklai datos jau parinktos: rugpjūčio 2-9. Informacijas teikia Gabija Petrauskienė, c/o Resurrection Parish, 1011 College St., Toronto Ont., Canada M6H 1A8. Gabija

Jaunų šeimų stovykloje Ontario Wasagoje praėjusią vasarą SAULIUS ir LYDIJA DRAGUAI ai ativarų, paruošė lenktynėm. Apačioje — RUKSENAI iš Klivlando ir RAZGAICIAI iš Niujorko Ntr. G. Petrauskienės

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelės gntaro išdirbinių pasirinkimas.

Hamiltono lietuvių teatras "Aukuras", minintis š. m. spalio 27 d. savo 35-rių veiklos metų sukaktį. Nuotraukoje — aktoriai, suvaidinę P. Vaičiūno veiklą "Tėviškes pastogėje". Iš kairės sėdi: Alb. Stasevičius, režisierė E. Dauguvietytė-Kudabienė, K. Bungardas; stovi — K. Kalvaitis, E. Labuckas, O. Stanevičiūtė, A. Lukošius, M. Kalvaitienė, I. Kudabaite, administratorius K. Miksys, kuris kartais reikiiasi ir kaip aktorius

Kanados "Aukurui" - 35 metai

Hamiltono lietuvių teatras 1985 m spalio 27 d. minės savo veiklos 35 metų sukaktį. Pokalbis su režisiere E. Dauguvietyte

KAZYS MILERIS

Šis teatrinis vienetas buvo įsteigtas 1950 m. buvusios Kaino Jaunimo teatro aktorės E. Dauguvietytės-Kudabienės. Per tiek metų jis jau turi ilgą veiklos istoriją, savo tradicijas ir jau kelias savo aktorių kartas. Užomazga prasidėjo su paprasčiausiu sportininkų susirinkime paskelbtu pranešimu, kad scenos mėgėjai gali registruotis. Į tą pranešimą tada atsiliepė keliolika scenos mėgėjų. Toji entuziastų grupė greitai augo ir stiprėjo. Jie į sceną išėjo su tokiais veikalais, kaip Krėvės "Mindaugo mirtis", Putino "Valdovo sūnūs", J. Griniaus "Gulbės giesmė", Geisingerio "Pirmasis skambutis" ir kt. Su gastrolėmis šis teatras yra apvažinėjęs turbūt visus didesnius Kanados ir Amerikos lietuvių centrus. "Aukuras" ir jo aktoriai yra gavę daugybę žymenų ir premijų lietuvių teatrų ir tautybių festivaliuose.

Norėdama sužinoti daugiau apie šio teatro sukaktį, nuvykau pas "Aukuro" rež. E. Dauguvietytę-Kudabienę.

— Visada yra įdomu su Jumis kalbėti apie lietuvių teatrą, bet šį sykį noriu pasiteirauti apie "Aukuro" sukaktį. Kaip žadate ją paminėti?

— Su K. Inčiūros "Eglė, žalčių karalienė" pradėjome ruoštis 35-mečiui, bet, deja, dėl vasaros nebespėjome. Tad nutarėm premjerą atidėti kovo mėnesiui. Dėl to "Aukuro" sukaktį teks paminėti kukliau. Spalio 27 d., 4 v.p.p., Westdale auditorijoje pasirodysime su keliom veikalų ištraukom ir vieno veiksmo A. Škėmos pjesės "Vieną vakarą" vaidinimu. Į mūsų suaktyvinį vakarą iš Toronto atvyks muz. D. Viskontienės vadovaujamas čia dar nekoncertavęs "Volungės" choras. Šis puikus vienetas pajavins scenos žodį dainomis. Po to Jaunimo centro salėje svečiams turėsime vakariene.

— Kokias savo sukaktis iškilmingiau jau esate paminėję?

— Kas penkeri metai minėdavom "Aukuro" gyvavimą. Sukaktį ruošimas visada pareikalauja daug darbo, rūpesčių ir išlaidų. Bet tai yra mūsų darbo pastiprinimas. Galui pasidžiaugti, kad ir man buvo teiktas dėmesys, kai minėjau savo 50 gimtadienį. Šauliai už pasidaravimą tautiniams reikalams apdovanojo mane šaulių ordinu; 1981 m. Kanados Lietuvių Bendruomenės kultūros komisija, pirmininkaujama J. Danio, paskyrė man kultūrininkės-višuomenininkės premiją. Meluočiau, jei sakytčiau, kad man tai nesvarbu. Tai buvo man stipri dvasinė parama. Teatros sukaktys priklauso visiems aukuriečiams — ir tiems, kurie pradėjo, ir tiems, kurie tęsė, ir tiems, kurie užbaigė.

— "Aukuras" yra suvaidinęs jau per 40 veikalų. Kokie yra didžiausi "Aukuro" laimėjimai ir ką daugiausiai vertinate?

— Kiekvienas naujas pastatymas man yra brangus. Juos statant visada atsiranda ne-

ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ, prieš 35-rius metus Hamiltono lietuvių teatrą "Aukuras", š. m. spalio 27 d. minintį veiklos sukaktį

pramatytų sunkumų, ir yra nežinomas jų pasisekimas. Techniškai sunkiausias darbas buvo su "Mindaugo mirtimi" ir "Gulbės giesmė", nes reikėjo daug aktorių, daug įvairių drabužių, daug dekoracijų ir pinigų. "Gulbės giesmė" buvo suvaidinta 12 kartų. Žiurovų ir spaudos buvo labai gerai įvertinta, o su "Mindaugo mirtimi" išėjo priešingai. Net 18 kartų suvaidinom V. Alanto komediją "Šiapus už dangos". Publika labai šiltai priėmė "Ponios Dulskienės moralę", "Tėviškes pastogėje", "Bumbulis ir Dundulis" ir kt. Čikagos festivaliuose už "Šiapus už dangos" ir "Antroji Salomėja piniavose" gavome "iškiliausio teatro" žymenį. Taip pat gavo žymenis ir mūsų aktoriai — M. Kalvaitienė, A. Stasevičius, A. Ulbinas, K. Bungardas ir kt. Negaliu nepaminėti mūsų pirmojo veikalo — K. Inčiūros "Dr. Vincas Kudirka". Jis padėjo "Aukurui" pamatus.

— Esate turėję net 175 išvykas. Ar dar yra vietovių, kur nesate buvę ir kur dar su "Aukuro" norėtumėt nuvykti?

— Kur tik kvietė, ten ir važiuojame. Teatro kelionės yra vargingas dalykas. Su gastroliu aktoriai tikrai aukoja savo jėgas ir laiką. Bet yra vietovių, kurias aplankėme net 10-12 kartų. Savo laiku buvome pakviesti ir į D. Britaniją, bet tam neturėjome pakankamai lėšų. Buvome nuvykę net į Kanados vakarus. Kalifornijoje dar neteko būti.

— Bijau liūdny pranašysčių, bet vis vien paklausiu, kokia yra ateitis "Aukuro" ir apilamai lietuvių teatrų išeivijoje?

— Tai yra ne pranašystė, bet liūdnas faktas, kad manoji karta jau eina prie pabaigos. Mažėja mūsų aktorių-mėgėjų skaičius, taip pat mažėja ir žiurovai. Televizija yra pasidariusi didžiausia visų teatrų konkurentė. Kaip bebūtų, lietuvių teatrams išeivijoje priklauso labai dideli nuopelnai jau 40 metų dirbantiems su jaunąja mūsų karta, ruošiant vaidinius, deklamatorius, dainų ir šokių ansamblius bei visokių kitų sceninių pasirodymų. Bet sau žiurovų paruošti nesugebėjome.

— Kaip geri ir dosnūs lietuvių teatrui yra lietuviškieji

fondai ir mūsų finansinės institucijos? Kiek padeda valdžia?

— Nors yra ir labai turtingų lietuvių, bet mecenatų neturime. Lietuvių finansinių institucijų dosnumas teatrams yra labai kuklus. Nesuprantu kieno rankose yra tos svarbios svarstyklės, kurios nusveria vienam duoti \$500, kitam tik \$100. Kodėl operai ir jaunimo suvažiavimams tūkstančius surenka, o mums... Nesuprantu, kodėl nuėjęs į vestuves lietuvis šimtinę išmeta, o prie teatro kasos derasi dėl vieno dolerio? Organizuojant ketvirtąjį teatrų festivalį, iš 20 išsiųstų prašymų tik 2 teatsakė. Pas mus, jei ne Daugiakultūrių teatrų sąjungos parama, už parduotus bilietus tik salę tegalėtume užsimokėti.

— Ar tiesa, kad mūsų teatrai ir teatralai neprimia jokios kritikos? Jie nori, kad visi rašytų tik apie jų darbus ir pasišventimą ir nieko apie estetinį pasigėrėjimą.

— Ne vien teatralai neprimia kritikos — niekas kritikos nenori. Pabandyk, p. Mileri, svečiuose pasakyti šeimnininkai, kad jos patiekalas neskanus. Aš pati per daug myliu sceną, kad mane papeikimai paveiktų, bet mėgėjui yra kas kita. Jis daug dirba, aukoja savo laiką, stengiasi, kiek sugebėjimai leidžia, ir nelaukia kritikos. Žinau ne vieną aukuriečių, kuris po tokios kritikos nebegrižo į sceną. Kalbant apie estetinį pasigėrėjimą, jis toks įvairus — kiekvienam patinka skirtingi dalykai. Po daugiakultūrio festivalio kiekvienas pasirodymas taip pat yra kritikuojamas, bet kritikuojamas šios srities specialisto, ir tai daroma konstruktyviai. Kritikas kartu su aktoriais nagrinėja pasirodymą ir žiūrį, kur tikslas buvo pasiektas, ir kur nepavyko jo pasiekti.

— Pažvelgus atgal, ką norėtumėt pakeisti?

— Pažvelgus į 35 metų "Aukuro" nueitą kelią, matau didelį ir sudėtingą gyvenimą, patyrusį daug vargo ir džiaugsmo, laimėjimų ir nusivylimų. Tačiau laiką galime suskirstyti į tris laikotarpius. Pradžioje buvo išradinimo metai, kai visi kažko jėškojo, mokėsi. Po to sekė darbingumo laikotarpis, kai buvo statoma viena premjera po kitos, daug gastrolių, daug artistų. O paskutinius 10 metų galime pavadinti ištvėrmės metais, kai, pagalbai sumažėjus, pradėjo trukti laikas ir jėgos. Bet vis dėlto dar krutame ir dirbame. Gailiuosi, kad visą laiką siekiame daugiau kiekybės, o ne kokybės. Statome labai daug veikalų ir nespėdavom jų tobulai paruošti. Dienų nebesugrąžinsiu. Tik noriu, kad visi gerai prisimintų mūsų pastangas.

— Girdėjau, kad praėjusią vasarą su dukrelėm buvotė nuvykus į Lietuvą. Ten tikriausiai susitikote iš teatro savo buvusių bendradarbių ir rež. B. Dauguviečio gerbėjų. Kokį įspūdį susidarė apie dabartinį Lietuvos teatrą?

(Nukelta į 8-tą psl.)

Sportas Europoje

K. BARONAS

Po žemės drebėjimo Meksikos sostinėje galvota 1986 m. pasaulines futbolo pirmenybes perkelti į kitą valstybę. Girdi, iki to laiko meksikiečiai nepajėgs grąžinti sostinės į normalias vėžes, kadangi esama labai daug sugriautų viešbučių, kiti pavojingai sužaloti, šlubuos susisiekiimas ir t.t.

Kur bus rungtynės?

Tuo pat žvilgsnis nukrypo į Europą, nes JAV ir Kanados futbolo s-gų iždai yra beveik tušti. Madingi, Anglija dėl chuliganizmo automatiškai atpuole, Italijoje vykusiose pirmenybėse buvo mažas susidomėjimas (tad ir mažas pelnas!), Prancūzija pernai rengė Europos pirmenybes, Ispanija 1982 m. rengė pasaulines pirmenybes. Tad pirmu pretendentu į 1986 m. žaidynes buvo V. Vokietija (jai paskirtos pirmenybės 1990 m.) su puikiais ir dideliais stadionais, geru susisiekiimu.

Tarptautinė futbolo s-ga atsiradusiai staigiai krizei išspręsti sušaukė posėdį Ciuriche. Išklausiusi Meksikos ir savo atstovų pranešimų, nusprendė pirmenybes palkiti Meksikoje.

Skaitydamas vokišką ir austrišką spaudą, radau žaidėjų pasisakymus tuo klausimu. Vieni jų nutarimą priėmė gan šaltokai, kiti atsakė, kad jie su didele baime skris į Meksiką.

Pradinės rungtynės

Bet gyvenimas eina, ir pasirušimai žaidynėms vyksta toliau ne tik Meksikos mieste (Aztekų stadionas buvo nepalietas), bet ir atrankinėse rungtynėse. Rugsejo 25 d. vokiečių televizija perdavė rungtynes iš Stockholmo. Vokiečiai, gerai sužadė pirmą pusląikį, antrame kėlinyje atleido vadeles ir turėjo su švedais pasitinkinti lygiomis 2:2. Tačiau V.

Vokietijai užteko to vieno taško kelionei į Meksiką. Be jos jau žinomi šie kandidatai: Meksika, Italija — pasaulio meisteris (abi valstybės pateko be pradinių žaidimų), Urugvajus, Brazilija, Argentina, Kanada, Vengrija, Lenkija, Japonija, Bulgarija.

Kitos valstybės dar žaidžia grupiuose. Kelios pasekmės: Čekoslovakija — Portugalija 1:0, Sov. Sąjunga — Danija 1:0. Pastaroji, 1984 m. Europos pirmenybių "Pelenė", turėjo labai sunkią kovą prie 100,000 žiurovų Maskvoje. Tačiau Danija dar nepradaro vilčių patekti į Meksiką, nors Sov. Sąjunga pastaruoju metu gerokai pasitėmė, laimėdama draugišką susitikimą 1:0 prieš silpnai žaidžiusią V. Vokietiją.

I sovietinę kandidatų rinktinę buvo įtrauktas vilnietis S. Jokubauskas, tačiau parodžius ekrane žaidėjų pavardes, žalgiriečio neradau net asarginių sąraše. Pasirodo Gedimino miesto atstovas pateko į Sov. Sąjungos B rinktinę ir žaidė prieš V. Vokietijos būsimas "žvaigždes". Nesimato kandidato Kasperavičiaus. Atrodo, jo vietą užėmė Minsko "Dinamo" gynėjas. Paprastai, esant vienodo lygio žaidėjams, į rinktinę patenka visuomet rusų tautybės sportininkas.

Kuris bus geriausias?

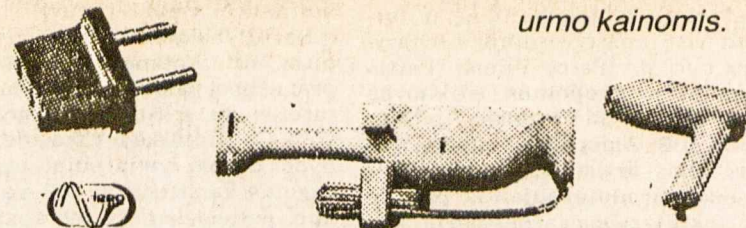
Europoje taip pat rengiamos futbolo rungtynės išaiškinimui geriausio klubo. Odesoje įvyko rungtynės tarp vietos "Černomoreco" ir V. Vokietijos "Werderio", šiuo metu pirmaujančio vokiečių lygoje. Mat Odesos komanda žaidžia kartu su Vilniaus "Žalgiriu" aukštojoje Sov. Sąjungos lygoje. Rašant šias eilutes, vilniečiai buvo septintoje vietoje, Odesa — tryliktoje. Pastaroji nugalėjo vokiečius 2:1. Čia reikėtų pabrėžti, Bremeno "Werderis" sužaidė (Nukelta į 8-tą psl.)

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convector) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į **"House of 220"**. Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

HOUSE OF 220

1444 Gerrard St. E., Toronto
(416) 461-2602

Padėkite išmokti anglų kalbą draugui namie

Jei kalbate bei skaitote angliškai ir norėtumėte pagelbėti draugui, kuris to dar nemoka, Ontario švietimo ministerijos Nepriklausomas mokymo centras yra pasiruošęs jums padėti. Mūsų nemokamas kursas "Anglų kalba kaip antroji" igalins jus padėti kitam mokytis elementarinės anglų kalbos namie jam patogiausiu laiku.

Minėtasis kursas parūpina garsines juostas ir vadovėlius. Be to, kvalifikuotas mokytojas teikia profesines instrukcijas, įvertindamas pagalbininko darbą ir duodamas jūsiškiam mokiniui reguliarias telefonines pamokas.

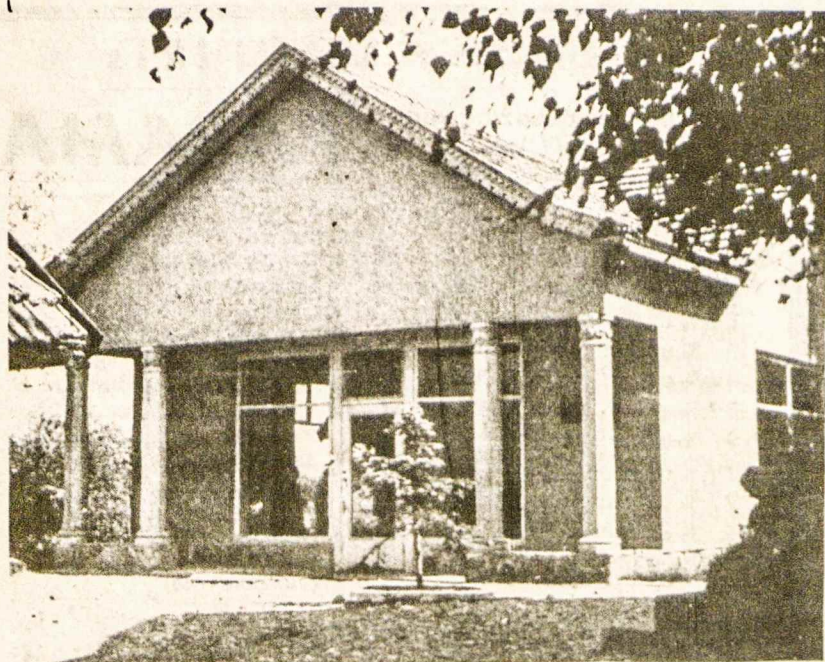
Iš jūsų laukiame tinkamos pagalbos, padėrinimo ir laiko, reikalingo jūsų mokiniui. Nereikalaujama jokio specialaus pedagoginio pasiruošimo.

Jei žinote ką nors, kuris norėtų padėti kitiems mokytis elementarinės anglų kalbos namie, paskambinkite "Independent Learning Centre" 965-2657 (Toronto sritis) arba 1-800-268-7065 (nemokamai) ir gausite daugiau informacijų.

Ministry of Education

Ontario

Minister, Hon. Sean Conway
Premier, Hon. David Peterson

Šiame pastate dabar apsaugota vyskupo Antano Baranauko klėtėle Anykščiuose, kad išliktų ilgiamis metams kaip paminklas

Akademijos suvažiavimas

Š. m. gruodžio 26-30 d.d. Lietuvių katalikų mokslo akademija rengia jau XIII-tąjį suvažiavimą Los Angeles mieste. Paskaitininkus kviečia centro valdyba, kurios visi nariai gyvena Romoje, pirmininkaujanti kun. prof. dr. A. Liukos, SJ. Visiems kitiems darbuams atlikti yra organizacinis komitetas: pirm. Jonas Motiejūnas, vicepirm. prof. dr. Feliksas Palubinskas, išd. Raimonda Kontrimienė, lėšų telkėjai — dr. Ričardas Kontrimas, o jo pavaduotojas — Pranas Grušas, koncerto rengėjai — Rimtautas Dabšys ir Antanas Polikaitis; pašto ženklų, istorinių žemėlapių, Akademijos leidinių ir meno parodos rengėjai — dr. Rolandas Giedraitis ir jo pavad. Vytautas Tamošaitis; patalpų ir pokylio reikalų tvarkytoja — Ona Motiejūnienė.

Parodoje, pirmą kartą po studijų užbaigimo Paryžiuje Valsybinėje aukštojo meno mokykloje, savo tapybos darbus parodys Ramunė Motiejūnaitė-Sarup.

Dr. Zigmantas Brinkis, Raimon-

da ir dr. Ričardas Kontrimas paaukojo suvažiavimo išlaidoms apmokėti po \$1000. Ir visi kiti esate maloniai kviečiami prisidėti savo auka, kuri yra galima nurašyti nuo valstybinių mokesčių. Čekius rašyti: Lithuanian Catholic Academy of Sciences.

Kviečiame visus, kurie žada nakvoti viešbutyje, užsisakyti per mus iki gruodžio 1 d. Rezervuotų kambarių kaina — po \$55 nakčiai — vienam arba dviese. Komitetas užmokės viešbutiui pirmos nakties mokesčių, kurį svečiai turės mums grąžinti tik čia atvykę. Viešbučio adresas: Ambassador Hotel, 3400 Wilshire Blvd., Los Angeles, CA 90010. Tel.: (213) 387-7011. Jis pasiekiamas iš Tarptautinio aerodromo taksiu už \$25 arba "Airport" autobusu už \$6, važiuojančių į L. A. Wilshire District. Pokylis bus XII. 28 tame pat viešbutyje. Kaina — \$25.

Visais reikalais prašome rašyti: J. Motiejūnas, 555 N. Beachwood Dr., Los Angeles, CA 90004, USA. Tel.: (213) 464-9398.

Okupuotos Lietuvos rašytojai Vašingtone

Mūsų bendradarbio pranešimas

Š. m. rugsėjo pabaigoje Vašingtone svečiavosi iš Lietuvos iškviesti — prozininkas Vytautas Martinkus, poetas Marcelius Martinaitis ir aktorius bei skaitovas Laimonas Noreika. Jie atvyko iš Čikagos, prieš tai kiek laiko praleidę Kalifornijoje. Svečius iš Lietuvos sostinės užsukti pakvietė Vašingtone ir apylinkėse gyvenantys "Santaros-Sviesos" nariai. Ketvirtasis trupės dalyvis — kritikas, prozininkas ir poetas Algimantas Bucys pasuko į Filadelfiją. Svečiai Vašingtone buvo apgyvendinti pas privačius žmones ir, kiek žinia, bendrų vaišių jiems čia nebuvo surengta.

Rugsėjo 27 d. vakare, uragano "Gloria" grėsmei pasukus toliau į šiaurės rytus, Latvių namų mažojoje salėje buvo surengtas svečių iš Lietuvos kūrinių recitalas, kurio pasiklausyti susirinko apie 85-90 vidurinės ir trisdešimtmečių kartos atstovų. Palyginus su Vašingtono lietuvių telkiniu, tai sudarė nemažą būrį.

Su Martinkumi ir Martinaičiu supažindino Marylando un-to branduolinių mokslų dėstytojas rašytojas dr. K. Almenas. Prozininkas V. Martinkus įžangoje priminė, kad jo tėviškės sodybos jau nebėliko, tik seni medžiai žymi jos vietą ir paskaitė apysaką, kurioje atsivėrė dabartinis pasikeitęs Lietuvos vaizdas. Poetas Martinaitis, vienas iš pirmųjų lietuvių, kurie Vašingtone atvyko, kurioje atsivėrė dabartinis pasikeitęs Lietuvos vaizdas. Poetas Martinaitis, vienas iš pirmųjų lietuvių, kurie Vašingtone atvyko, kurioje atsivėrė dabartinis pasikeitęs Lietuvos vaizdas. Poetas Martinaitis, vienas iš pirmųjų lietuvių, kurie Vašingtone atvyko, kurioje atsivėrė dabartinis pasikeitęs Lietuvos vaizdas.

Abiem rašytojams paskaičius savo kūrybos, 15 minučių buvo leista publikai jiems pateikti klausimus. Įdomus buvo M. Martinaičio atsakymas, kad Lietuvai smarkiai miestėjant, iš literatūros jau dingsta kai-

mas ir galbūt jo — Martinaičio karta jau paskutinė, kuri dar apdainuoja kaimą bei kaimiškąją buitį.

Pasak V. Martinkaus, jaunųjų prozininkų temos daugiau filosofinės, sekančios Vakarų literatūra. Tuo tarpu aktorius L. Noreika privačiuose pokalbiuose pareiškė rimtą baimą, kad gražioji lietuvių kalba ilgainiui gali žlugti, į ją vis labiau besiveržiant anglicizams ir rusicizams, parenkant naujadarus įvairiems technikos terminams.

Antrąją programos dalį, rež. J. Blekaičio pristatytas, atliko Vilniaus teatro ir daugelio filmų aktorius Laimonas Noreika, laisvalaikio Lietuvos mokyklų mokiniams davęs apie 1200 prozos ir poezijos recitalų. Tai jau žinomas aktorius ne tik Lietuvoje, bet ir Sovietų Sąjungoje. Noreikos recitalas truko apie pusę valandos, ir viskas buvo perduota atmintinai. Pradžioje jis atskleidė Simaną Daukantą, galbūt labai nobodų istoriką ir rašytoją. L. Noreikos perteiktas Daukantas sušvito visai kitomis spalvomis. Po to sekė XIX š. spaudos draudimo laikotarpio lietuvių poetų kūryba. Recitalas buvo baigtas Justino Marcinkevičiaus eilėmis ir priedo išsautu M. Martinaičio eilėraščių.

L. Noreika moka puikiai perduoti lietuvių kalbos grožį, atskleisti kūrinių grožį. Žinoma, L. Noreika galėjo perduoti ir kurio nors išeivijoje gyvenančio poeto vieną kitą eilėraščių, ypač mirusių, kaip H. Radausko ar A. Mackaus, tačiau jis pasirinko Lietuvai. Visi trys susilaukė nuosirdžių plojimų, nors niekas nekilo iš kėdžių ir neperstengė demonstruoti savo pasitenkinimo. Atrodo, kad tuo nemeluotai, nuosirdžių svečių kūrėjų iš Lietuvos sutikimu buvo patenkinti ir jie patys.

Po desimtos valandos vakaro pasibaigus programai, visi suėjo į vieną būrį prie kavos bei kuklių užkandžių ir dalijosi įspūdžiais, kalbėjosi, prašė svečius perduoti linkėjimus Lietuvoje esantiems pažįstamiems.

Poetas ir vyskupas mūsų literatūroje

Antano Baranauko 150-sios gimimo metinės

VLADAS ŠALTMIRAS

Šiandieną lietuvių literatūra savo viršūnėmis yra pasiekusi pasaulinio lygmens. Prisiėmus gerų vertėjų, mūsų literatūra būtų plačiau žinoma ir kitose kultūrose. Mūsų pačių pastangos bei laiko įnoringos aplinkybės nulems, kada lietuvių literatūra susilauks pelnyto pripažinimo.

Bet dabartiniu metu svarbiausia yra tai, kad literatūra klesti, siekdama nepraskintų kelių ir naujų aukštumų.

Savaime suprantama, kad rašančiųjų tarpe yra kokybinė gradacija. Prirašome ir makulatūros. Tai universalus reiškinys. Popierius pigus — tik spėk rašyti! Jei žodžius reikėtų akmenyje įškalti, tekstas pagerėtų. Bėgti ir makulatūra, kaip trąša, gali būti literatūros vertikaliniame augimui naudinga.

Lietuvių literatūra jau nuo seno siekė aukštumų. Prisiėmė, pavyzdžiui, Sirvydą su Valančiumi — mūsų prozos korifejus, Donelaitį (pagrindė) monumentalų epos meistrą; A. Baranauką — lyrikos virtuozą, romantizmo pradininką mūsų literatūroje.

Šiomet minime Antano Baranauko gimimo 150 metų sukaktį. Jo būta retų gabumų asmenybės. Kaip nuostolinga, kad trūko jam tobulų sąlygų mokslui siekti ankstyvoje jaunystėje, kai žmogus yra pats imliausias visam kam.

Ir tačiau per savo darbštumą A. Baranaukas paliko neišdildomų pėdsakų ne tikai grozinėje literatūroje, bet, sakykime, ir kalbotyroje. Kalbininkas Z. Zinkevičius knygoje "Lietuvių dialektologija" (Vilnius, 1966) rašo, kad tarmių klasifikacijai buvo paimtas pagerintas A. Baranauko klasifikacijos variantas, atsižvelgiant A. Salio patobulinto K. Jauniaus pagrindo, kaip mažiau tikslaus. Šis pavyzdys akivaizdžiai parodo, kokią mokslinę įžvalgą nešiojosi savyje Baranaukas, kad ir būdamas kalbotyroje samvokslis.

Mėgavosi A. Baranaukas ir muzika, kurdamas religines giesmes klierikų būdamas ir senatvėje. Giedamos žmonių buvo ne tik jo giesmės, bet ir "svietiškos" dainos dainuojamos, net ir pats "Anykščių šilelis".

Domėjosi A. Baranaukas ir matematika, kurią jis ne tiek studijavo, kiek pats plūso. Laiške A. Dambrauskui-Jakštui rašė: "Užsiimu, kad nedideliu būdu darčiau įvairių matematinių tyrimų, kaip ir pradinio atlyginimo. Knygos gale pridėtas platus panaudotų knygų ir periodikos sąrašas, žodynėlis rečiau vartojamų žodžių bei santrumpų ir vardu rodyklė. Knygos kaina — \$7.95 JAV.

Leidinyas daro gerą įspūdį, parašytas sklandžiai ir dalykiškai, nesileidžiant į platesnes makroekonomikos problemas, o tik nurodant, kaip jau- noji karta geriau galėtų įsidarbinti.

Nors šioje knygoje išimtinai kalbama apie JAV finansinį komercinį pasaulį, tačiau visą čia pateikiamą informaciją labai nesunkiai galima pritaikyti Kanadai ir kitiems Vakarų pasaulio kraštams.

Daugelis mūsų lietuviško jaunimo baigę gimnazijas suka galvas ką studijuoti ir kokią mokslų sritį pasirinkti. Ši knyga daugeliui galėtų padėti apsispręsti, o baigusiems mokslus išbandyti "Money Jobs" nurodomą kelią, kuris atrodo pelningas ir daug žadantis.

Vyskupo ANTANO BARANAUKO klėtėle Anykščiuose, kur jis, dar būdamas klieriku, atostogaudamas parašė "Anykščių šilėlį" V. Augustinas

Sakoma, kad akstinu parašyti "Anykščių šilėlį" buvęs Baranauko pasipiktinimas seminarijos profesoriumi (J. Brazaitis, "Raštai I"), kuris, kalbėdamas apie A. Mickevičiaus "Pono Tado" Lietuvos girių aprašą, iškėlė lenkų kalbos nepažinimą grožį ir paniekino lietuvių kalbą, pavadinęs ją piemenų ir tamsių ūkininkų kalba. Bent pats Baranau-

kas šitaip aiškinęs savo poemą užuomazga.

Žinoma, anais laikais buvo madinga suvesti bet kokį žmogaus apsisprendimą į vieną dominantę. O jų gal būtų daugiau. Kitoje vietoje poetas teigia (R. Mikšytė, "Antanas Baranaukas"), kad iš tėvo išgirstas posakis ištekinėms pušims nusakyti "liemuo liemenį plaka", buvęs pradinio poemos daigu.

Kaip ten bebūtų, visi duomenys veda į tai, kad Baranaukas rengėsi parašyti kūrinių apie Lietuvą. Tą jis pamini ir K. Pranaiškaitei skirtame eilėraštyje, rašytame dar prieš minėtą atsitikimą seminarijoje. Tam darbiui jis pats kaupė tautosaką, frazeologiją. Net ir brolį Joną buvo įkinkęs tulkai (R. Mikšytė).

Jei ne A. Mickevičiaus ir ne seminarijos profesorius, Baranauko kūrinyms gal ir galėjo būti kito siužeto, bet kažin ar būtų kitokio pobūdžio buvęs.

Iš A. Mickevičiaus paėmė Baranaukas ne tik bendrą temą, bet ir patį eilaviavimą, kurį pritaikyti lietuvių kalbos poreikiams reikėjo didelio talento.

Kad poetas pasinaudoja "Pono Tado", jis ir pats neslepia. "Šilėlyje" rašo:

Čia kazlėkai pakrūmėmis ant piemenų tako
Tartum kupkellai kniūpti, kaip Mickevičiaus sako

Knyga apie pelningas tarnybas

"Money Jobs", parašyta lietuvių ir kitautautės

B. SAKALAS

Plačiai žinoma knygų leidykla "Crown Publishers" Niujorke šiais metais išleido anglų kalba knygą "Money Jobs". Ją parašė du autoriai, kurių vienas yra niujorkietis lietuvis S. P. Valiūnas ir jo bendradarbė Marti Prashker. Abu autoriai dirba viename iš didžiausių bankų Niujorke.

Jau pats knygos pavadinimas rodo apie ką bus kalbama ir kokie klausimai gildinami. Tai praktiški ir gana konkretūs patarimai bei nurodymai, kaip gauti geresnį darbą ir kokiais keliais įkopti į aukštesnes pozicijas įvairiose finansinėse institucijose.

Knyga suskirstyta į du pagrindinius skyrius: 1. pasirošimas tokiems darbams ir kokių būdu juos galima gauti, 2. surašyta visa eilė stambiųjų JAV finansinių institucijų, kuriose tokie darbai randami.

Pirmoje dalyje aiškinama, kokiais metodais ir su kokiais kvalifikacijomis galima patekti į tą sudėtingą finansinį pasaulį, kur pinigais yra perkamas ir parduodamas, skolinamas ir perskolinamas, užstatomas ir prarandamas, apskaituojamas ir analizuojamas. Patariama, kaip rengtis, ką kalbėti ir kaip atsakyti į klausimus per apklausinėjimus. Autoriai teigia, kad į šios srities darbus gali kandidatuoti kiekvienas, kuris yra pakankamai išsilavinęs, moka tinkamai dalykus analizuoti ir su žmonėmis bendrauti. Juo labiau, kad čia minimos įstaigos turi savo specialius nemokamus tarnautojų paruošimo kur-

Anglų poetas W. H. Auden teigia, jog "blogi poetai imituoja, o geri poetai vagia". Labai aišku, ką Auden tuo pasako: geras poetas nesibijo pasiimti iš kito tai, kas jam tėra išeitęs tašku į visiškai savią išsisakymą. Panašių pavyzdžių pasaulinėje literatūroje apstu. Kartais net ir iš menkaverčio rašinėlio padaromas šedevras. Tokių atsitikimų rasime ir dailėje, ir muzikoje, ne vien grozinėje literatūroje. (Plagiatoriai, žinoma, tebelieka arklia vagiais).

Visi mes "Anykščių šilėlį" skaitėme, nes jis yra mūsų visų kultūros dalis. Savo gelmėmis jis visad liks literatūrinio deimanto, ir ne tik lietuvių literatūroje.

Prisimenu gimnazijos ekskursiją į Anykščius. Aukštas, padžiūvęs Anykščių vaistininkas Zukauskas (A. Vienuolis) aprodinėjo mums Baranauko klėtėlę, kažką lyg ir apie patį Baranauką pasakojo, bet aš jo negirdėjau. Buvo šilta, saulėtą vasaros dieną. Pro Žukausko vaismedžių sodo šakas mėlynavo dangus. Klėtėlės plėčios durys buvo praviros. Po aslų ritinėjos saulė. Anuo- met atrodė man, kad lengva buvo Baranaukui tokioje jaukioje aplinkoje rašyti "Šilėlį". Nieko nežinojau nei apie jo paties, nei ano meto sąlygas; nei apie literatūros tapsmą išmaniau. Tik vėliau atsivėrė akys ir supratau ką reiškia "Anykščių šilėlis", tyliai gimes tokioje kuklioje klėtėlėje ir stipriai ošęs visai Lietuvai.

sus. Jų nuomone, tai yra didelė privilegija, norint daryti karjerą tarnyboje. Net ir neekonominius mokslus baigę su BA ar MBA laipsniais gali rasti gerų galimybių čia patekti. Tik reikia drąsos ir veržlumo.

Antroji knygos dalis (didžiausia) yra skirta nurodymams kur tokius darbus galima gauti. Čia surinkta visa eilė didžiųjų JAV bankų, vertybinių popierių (stocks) firmų, atskaitomybės (accounting) ir draudos bendrovių pavadinimai su jų trumpa istorija, paruošiamaisiais kursais ir pradinio atlyginimu. Knygos gale pridėtas platus panaudotų knygų ir periodikos sąrašas, žodynėlis rečiau vartojamų žodžių bei santrumpų ir vardu rodyklė. Knygos kaina — \$7.95 JAV.

Leidinyas daro gerą įspūdį, parašytas sklandžiai ir dalykiškai, nesileidžiant į platesnes makroekonomikos problemas, o tik nurodant, kaip jau- noji karta geriau galėtų įsidarbinti.

Nors šioje knygoje išimtinai kalbama apie JAV finansinį komercinį pasaulį, tačiau visą čia pateikiamą informaciją labai nesunkiai galima pritaikyti Kanadai ir kitiems Vakarų pasaulio kraštams.

Daugelis mūsų lietuviško jaunimo baigę gimnazijas suka galvas ką studijuoti ir kokią mokslų sritį pasirinkti. Ši knyga daugeliui galėtų padėti apsispręsti, o baigusiems mokslus išbandyti "Money Jobs" nurodomą kelią, kuris atrodo pelningas ir daug žadantis.

Vyskupo ANTANO BARANAUKO klėtėle Anykščiuose, kur jis, dar būdamas klieriku, atostogaudamas parašė "Anykščių šilėlį" V. Augustinas

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Velionis Stepas Zobarskas, vadovavęs "Manyland Books" leidyklai, norėjo anglų kalba išleisti Jurgio Gliados romaną "Agonija". Knyga jau buvo išversta, surinkta ir paruošta spaudai. Dabar tą paruoštą knygą perėmė Lietuvių šaulių sąjunga tremtyje, jau anksčiau (sipareigojusi finansuoti jos išleidimą. Visus "Agonijos" išleidimo reikalus tvarko Lietuvių šaulių sąjungos tremtyje pirm. K. Miklovaitis, susitaręs su M. Morkūno spaustuve Čikagoje.

Radijo valandėlės "Laisvės varpas" rudens koncertas rengiamas spalio 20, sekmadienį, 3 v.p.p. P. Bostono lietuvių piliečių draugijos namų trečio aukšto salėje. Tai bus jau 52-sis "Laisvės varpo" kultūrinis renginys. Programą atliks du solistai: baritonas Algis Grigas iš Čikagos ir sopranas Daila Mongirdaitė iš Bostono. Akompanuos pianistas W. Smiddy. Koncerte skambės lietuvių kompozitorių sukurti duetai ir duetų ištraukos iš įvairių operų. Šiuo koncertu bus pradėtas kultūrinis rudens renginių sezonas Bostone.

V-sis Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas V. Vokietijoje (vyks š. m. spalio 18-20 d. d. Hiu- tenfelde, katalikų parapijos salėje. Suvažiavimas pradedamas spalio 18 d. vakariene ir pokalbiu. Oficialus jo atidarymas — spalio 19 d. Paskaitas skaitys: dr. K. J. Čeginskas — "Didysis Vilniaus seimas ir lietuviškos demokratinės minties raida", prof. dr. G. Bauras — "Papročių teisės reikšmė lietuvių valstiečio gyvenime", prof. dr. M. Klein vokiškai — "Elgetos ir elgetavimas lietuvių tautosakoje". Dr. P. Reklaitis taipgi vokiškai padarys pranešimą apie lenkų poetą ir Lietuvos istoriką Maciejų Strykowski, susietą su jo studija, kuri liečia Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės 1577 m. kroniką, Dr. E. Demmas vokiškai kalbės apie Vokiečių-lietuvių draugiją 1917-18 m. Tos dienos vakaras skiriamas bendram pobūviui. Spalio 20, sekmadienį, visuotinis LKI narių susirinkimas Romuvoje, suvažiavimo uždarymas, pamaldos, bendri pietūs.

Montrealietė sol. Gina Čapkauskienė, lyrinis sopranas, Tėvų pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte vasarotojams surengė du koncertus — rugpjūčio 9 ir 15 d.d. Pirmasis koncertas įvyko dar prieš ateitininkų sendraugio kultūrinę savaitę, kuri prasidėjo rugpjūčio 10 d. Akompaniatorė buvo pakviesta pianistė Marta Battista. Koncertas pradėtas religinėmis J. S. Bacho, C. Francko, A. H. Malotto kompozicijomis, G. Gudauskienės "Viešpaties pasauliui", kuriam ji panaudojo poeto B. Bradžionio tekstą. Toliau buvo atliktos trys J. Karoso, dvi A. Stankevičiaus ir J. Govėdo dainos. Koncertą užsklėdė arijos iš V. A. Mocarto "Don Žuano", G. Verdžio "Rigoletto", Ch. Gounod "Romeo ir Žiulietos". Tradiciniame koncerte rugpjūčio 15 d., skirto ateitininkams sendraugiams, sol. G. Čapkauskienė akompanavo pianistas Vytautas Bakšys, atskirai atlikęs IV dalį prancūzų Paul Dukas'o sonatos. Pirmojon dalin buvo įtrauktos keturios J. Karoso dainos, Jūratės arija iš K. V. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis". Klasikinę operų pasaulį ši karta papildė ir G. Verdžio "Traviata".

Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje Dainavoje buvo prisimintas kalbininkas prof. dr. Antanas Salys. Jis yra salantiškis, gimęs 1902 m., mokėsis Kauno ir Leipcigo universituose. Nuo 1930 m. Kauno universitete dėstė bendrąją lietuvių kalbos fonetiką, jos tarmes, latvių kalbą, lyginamąją indoeuropiečių kalbos gramatiką. Pokaryje dirbo dėstytoju Greifswaldo universitete. Į JAV atvažiavo 1947 m. ir iki mirties 1972 m. dirbo dėstytoju Pensilvanijos universitete. Savaitės dalyviams J. Masilionis skaitė paskaitą "Prof. Antanas Salys ir jo raštai". Dvi paskaitos dalis sudarė biografiniai duomenys ir atsiminimai, trečiąją dalį — prof. dr. A. Salio raštų apžvalgą. Juos redaguoja dr. P. Jonikas, leidžia Lietuvių katalikų mokslo akademija, lėšomis prisidedant S. Salie- nei ir JAV lietuvių fondai. Du pirmieji tomai jau išleisti. Pirmasis tomas yra skirtas bendrinei kalbai (1979 m), antrasis — tikriniams vardams (1983 m.). Trečiajame tome, kuris jau spausdinamas Romoje, sutelkti įvairūs straipsniai. Dar teberedaguojamas ketvirtasis tomas, skirtas lietuvių kalbos tar-

mėms.

Uteniškiečiai knygos mylėtojai prieš porą metų ištęgė juos junginai "Žibinto" k l u b a. Jo narius jau aplankė rašytojai V. Sirijos Gira, J. Skliutauskas, literatūros kritikas A. Guščius, publicistas J. Lukoševičius, "Minties" leidyklos atstovai, kiti kultūros ir meno veikėjai. Neseniai įvykusiame "Žibinto" renginyje Naujasodžio kolchozo dalyvavo mokytojas R. Šaltenis, parašęs knygas "A. Vienuolio gyvenimo pėdsakai" ir "Mūsų Baranaukas".

Remiantis istorijos duomenimis, vietiniai Rokiškio inteligentai prieš 80 metų suvaidino Keturakio komediją "Amerika pirtyje". Nuo to laiko vakarai su vaidinimais buvo rengiami ir toliau. Ypač gilius pėdsakus paliko savišaukiamasis Rokiškio kultūros namų dramos būrelis, sėkmingai vadovaujamas Vilniaus konservatorijos diplomanto J. Korenkos. Pirmajam septynkiui buvo pasirinktas Žemaitės "Petras Kurmelis", kurį režisavo mokytojas V. Vajėga prieš 25 metus. Prie teatro gražiai veikia vaikų ir jaunimo dramos studijos.

Kraštojos darbu saugyklą papildė Leono Puskunigio atsiminimų rinkiniai. Viena jų dalis skirta atsiminimams apie tėvą Praną Puskunį (1869—1946), vieną pirmųjų kanklių muzikos garsintųjų Lietuvoje. Jis 1906 m. Skriaudiuose subūrė kanklininkų ansamblį, tebeveikiantį ir dabar, besirušiantį savo veiklos aštuoniasdešimtmečiui. Pranas Puskunigis nesiribojęs tik tuo ansambliu. Kankliuoti jis mokė Kauno muzikos mokykloje. II D. karo metais sūnus Leonas Puskunigis su Marijampolės gimnazijos pedagogais ir "Dievų miško" autoriumi B. Liuruga garsino nacių Štuthof koncentracijos stovyklos baisybės.

Džiazo muzikos šventė "Vasaros rmtai" dešimtą kartą buvo surengta Rygoje. Šventė turi savo tradicijas, skiriasi nuo džiazo festivalių Birštone ir džiazo dienų Leningrade. "Vasaros ritmų" šventę suorganizuoja Rygos miesto džiazo klubo pirm. L. Nidbalkis, pasižymėjęs darbovietėje sukurto kamos kavos malimo mašinėlėmis. Džiazo šventės iš Lietuvos atvyko didelis Vilniaus konservatorijos orkestras, vadovaujamas V. Čekasino. Orkestras grojo šventės žiūrovams, akompanavo solistams, dainininkei T. Oganesian, kuri laikoma geriausia džiazo atstove Sovietų Sąjungoje. Šventės metu buvo paskelbti muzikos kritikų apkalpos "Džiazas-84" rezultatai. Penktą kartą geriausi džiazo muzikos atlikėjai buvo pripažinti Vilniaus konservatorijos orkestro vadovas V. Čekasinas. Pirmą vietą taipgi laimėjo vilniečio V. Ganalino instrumentalistų trijulė ir saksofonistas P. Vyšniauskas. Penktoji vieta teko vilniečiui G. Laurinaičiui (mušamieji), šeštoji — kaudietei dainininkei M. Granovskajai.

Lietuvos liaudies buities muziejuje Rumsiskėse, Kauno marių pakrantėje, jau yra sutelkta beveik 200 pastatų, atgabentų iš įvairių Lietuvos vietovių į Aukštaitijos, Dzūkijos, Sūduvos ir Žemaitijos skyrius. Ten dabar statomas XIX š. pabaigos ir XX š. pradžios Lietuvos miestelis, steigiamas Mažosios Lietuvos skyrius. Jam pasirinktas buities muziejus pakraštyje upelių ir ragavų išraižytas plotas. Skyriaus projektą paruošė muziejaus specialistai, patvirtino mokslinė taryba. Skyriaus vedėjo Leonardo Lekavičiaus pranešimu, lietuvininkai kelis šimtmečius kentė vokiečių prispaudą, bet neatsisakė savo gimtosios kalbos, liko ištikimi tėvių ir protėvių papročiams. Jų kova bus atskleista naujajame Mažosios Lietuvos skyriuje. Kauno marių krantą sutvirtins molas, prie kurio glausis žvejų laivai, džius tinklai. Numatoma pastatyti tris neturtingų ūkininkų sodybas — Žvejo, Laikininko ir Pelkininko. Deja, tokių sodybų, kurias būtų galima perkelti muziejum, nepavyko surasti. Dalių tom sodybom teks jiešioti iš įvairių pamario kaimų atvežtuose pastatuose. Mažosios Lietuvos skyriun jau perkeltas senas vėjo malūnas, mojavės sparnais Klaipėdos rajono Kantvinių kaime prie Agluonos upelio. Klaipėdos ir Šilutės rajonuose Mažosios Lietuvos skyriui surinkta apie 2.000 rodučių — namų apyvokos daiktų, baldų, žvejybos ir žemės dirbimo inventorių. Seniausia yra 1794 m. padirbta kraičio skrynja, atgabenta iš Šilutės rajono Vabalų kaimo. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	90 dienų termin. indėlius	8 1/4 %
Antradieniais 10-3	180-185 d. termin. ind.	8 1/2 %
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų	9 %
Ketvirtadieniais 10-8	term. indėlius 2 metų	9 1/2 %
Penktadieniais 10-8	term. indėlius 3 metų	9 1/2 %
Šeštadieniais 9-1	pensijų s-tą	9 %
Sekmadieniais 9-12.30	spec. taup. s-tą	7 1/2 %
	taupomąją s-tą	7 %
	depozitų-čekių s-tą	6 %
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo	11 %
	mortgicijus nuo	9 3/4 % - 11 1/2 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmod. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investicijose nuo aukso iki valstybinių
lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus
nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienėi arba Vidai Šiaučiulienei

Agentas, kuris rūpinasi jumis
1. Jūsų namai yra svarbiausias mano rūpestis.
2. Pasirinkdami mane, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 239-3991, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.
tony genys pardavėjas
an independent member broker
"RE/MAX professionals inc."
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8 bus: (416) 239-3991
res: 231-2839

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate
Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus.

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Torp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechanikai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

ANDRIUS DALINDA ir LORETA ŽILINSKAITE, susituokę Toronte 1985 metų rugpjūčio 17 dieną, dalyvaujant evangelikų ir katalikų kunigams

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

šeimų namuose laikomų kačių, šunų bei kitų gyvulių ir paukščių priežiūros reikmenims, moterų vartojamoms higienos priemonėms. Tą mokėsi būvo įvedusi konservatorių vyriausybė 1982 m., kasmet plėtusi prekybos mokesčių vis kitoms sritims, įskaitant net ir tokias paslaugas, kaip kabelis televizijoje, sugedusių automobilių taisymas, nieko bendro neturintis su gaminių pardavimu. Konservatoriai 7% prekybos mokesčių išlaikė ilgokai. Jo nedidino, bet kasmet plėtė apimtį. Pasigirdo humoristinių balsų, kad apmokestinimo susilauks ir oras, kuriuo mes kvėpuojame, vien tik dėl to, kad jis yra Ontario teritorijoje.

Premjeras D. Petersonas perspėjo Ontario gyventojus, kad jam dėl didelių išlaidų naujajame biudžete gali tekti padidinti provincinį pajamų mokesčių ir netgi biudžeto deficitą, kuris šiais biudžetinais metais sieks \$2,6 milijono. Jis betgi žadėjo įvesti programas, kurios parūpintų darbo jaunimui, paspartintų naujų namų statybą, suteiktų paramos ūkininkams. Nuostolius neša konservatorių vyriausybės už \$650 milijonų ketvirtadalio naštos bendrovės "Suncor" nupirkty akcijų. Akcijos pirtos skolon, jos pilnai bus padengtos 1991 m., kai tam pirkinii bus išleista \$952 milijonai. Iš bendrovės gaunami metiniai dividendai skolos nesumažina, tik padengia jos palūkanas. Ontario konservatoriai, besirušiantys naujo vado rinkimams, sudarė specialią komisiją, kuri dabar svarsto leidimą alų ir vyną pardavinėti paprastose maisto krautuvėse. Gyventojų apklausinėjimas šiuo klausimu numatytas penkiuose miestuose: spalio 10 d. — Otavoj, spalio 16 d. — St. Catharines, spalio 23 d. — Londone, spalio 30 d. — Thunder Bay ir lapkričio 6 d. — Toronte. Šią mintį rinkiminiame parlamento vajuje pasiūlė liberalų vadas D. Petersonas, o dabar ją staiga susidomėjo ir pralaimėjimo susilaukę konservatoriai, anksčiau gynę bendras didžiųjų alaus gamyklų parduotuves, užtikrinančias kainų monopoliją, krautuvijų uždarymą streiko metu.

Valdinė Kanados pašto bendrovė, apkarpydama savo išlaidas, nori atleisti 3.000 pašto tarnaujančių raštininkų. Jie gundomi kompensacija, kuri ilgai dirbusiems gali siekti iki \$30.000. Tai iš tikrųjų brangi dovana tiems, kurie jau artėja prie pensininko amžiaus. Nuolatiniai skundai liudija, kad didžioji pašto tarnautojų dalis dirba menkai, savo darbingumą yra atsilikę nuo privačių institucijų. Tokios didelės kompensacijos jie nėra verti. M. Warren vadovavimo laikais Kanados paštas kalėdinių sveikinimo kortelių kainas buvo sulgynęs su pirmos klasės laiškais. Seniau tų kortelių pasiuntimas tekinuodavo pusę kainos. Dabar svarstoma galimybė kalėdines sveikinimo korteles adresatams Kanadoje ir JAV pristatyti už 32 centus. Siuntėjai adresatams Kanadoje tada už kiekvieną kortelę sutaupytų po du centus, Amerikoje — po septynis centus. Vokai su kortelėmis turi būti užklijuoti, nes juos automatiškai skirstys pirmos klasės laiškus. Seniau kalėdines korteles, siunčiamas už pusę kainos, būdavo dedamos į neužklijuotus vokus, o dabar mašinos negali atskirti, kuris vokas užklijuotas ir kuris ne. Neužklijuoti vokai dažnai trukdo darbą, įstrigdami skirstymo mašinose.

Sportas Europoje

(Atkelta iš 6-to psl.)

silpniausias šiame sezone rungtynės. Klausimas, kaip pasirodys vilniečiai prieš vokiečius? Ne mažiau "Žalgiris" vienuolikos, tačiau sprendžiant iš Bremeno-Odesos rungtynių eigos pasekmės bei vilniečių užimamos vietos Sov. Sąjungos pirmenybėse, atrodo, Gedimino miesto atstovai V. Vokietijos futbolo lygoje iš 18-šos komandų turėtų užimti 7-9 vietą.

Lietuvoje

Lietuvos futbolo pirmenybėse po 23-jų rungtynių pirmąją Panėvėžio "Ekranas" prieš Vilniaus SRT ir Klaipėdos "Granitą". Mūsų uostamiesčio kita vienuolika — "Atlantas" žaidžia trečioje Sov. Sąjungos lygoje ir taip pat skina gražias pergales, pirmaudama savo grupėje. Minėtina klaipėdiškio B. Viluckio kūjo metimo pasekmė — 80,42 m. Tai naujas Lietuvos rekordas šiame sezone — pasaulyje penkta pasekmė.

Krepšinio vyrai ir moterys, atidavę savo duoklę Kremliaus valdovams Europos krepšinio pirmenybėse, atvežė net 9 aukso medalius (šeši buvo iš krepšinio rungtynių) Maskvą iš studentų žaidynių Japonijoje.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174. Lietuviams pensininkams 10% nuolaida iki š. m. spalio 31 d.

Ateitininkų žinios

Vakaronė, kurią rengia ateitininkai, bus spalio 26, šeštadienį. Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Bilietus prašome įsigyti iš anksto. Bilietai gaunami pas S. Prapaką (sekmadieniais knygų kioske), O. Gustainienę, A. Karkienę, L. Kuliaviene, J. Andrių ir Lietuvos kankinių par. knygynė sekmadieniais.

Ateitininkų dvasios vadu sutiko būti kun. Pijus Šarapnickas.

Sveikiname J. Adamonytę, atvykusią iš Montrealio ir jau aktyviai įsijungusią į ateitininkiską veiklą.

Moksleivius globoja — dr. J. Čuplinskienė.

Moksleiviai, kurie ruošiasi įždžiul, prašomi įteikti savo referatus spalio 20 d. Tomui Slivinskui. Egzaminių data bus paskelbta vėliau.

Spalio 27, sekmadienį, visos kuopos organizuotai dalyvauja su vėliavomis 10.15 v. Mišiose Prisikėlimo šventovėje Toronte.

Skautų veikla

• "Šatrijos" tunto draugininkės: jaun. sk. "Rūtis" d-vės — Asta Šernaitė, tel. 823-4768; skaučių "Dainos" ir "Mingos" d-vės — Rūta Poskiene, tel. 439-4318; jūros skaučių "Baltijos" laivo — Vida Šernaitė, tel. 823-4619, ps. Namikienė, tel. 534-3763; vyr. skaučių "Vaidilutės" d-vės — Rasa Slapysytė, tel. 536-7334; j. sk. gint. — Vaida Stirbytė, tel. 769-3837; vyr. sk. "Birutės" d-vės — Dalia Steponaitienė, tel. 245-0158.

• "Šatrijos" tunto dvasios vadas — kun. J. Staškus, tuntininkė — ps. A. Saplienė, pav. ps. J. Melnykaitė, adj. ps. D. Melnykaitė-Rocca, reikalų ved. — v.s. L. Yčienė, išd. ps. G. Tarvydienė.

• Sueigų ir naujų narių priėmimo reikalais kreiptis į draugininkes.

• "Rambyno" tunto skiltininkų kursai prasideda spalio 20 d., po 10 v. r. Mišių, muzikos studijoje.

• Sk. vyčių Kalantos d-vės sueiga — spalio 20 d. po 10 v. r. Mišių skautų būkle. Tuntininkas prašo visus vyčius būtinai dalyvauti.

• "Šatrijos" tuntas spalio 6 d. išsklyvo Toronto salose. Po žaidimų ir užkandžių buvo sueiga, kurios metu Vilija Leknickaitė pervesta iš jaun. skaučių į "Dainos" dr-vę. Iškyloje dalyvavo 23 sesės, 5 broliai ir 4 tėvai. D. Barzdžiūtė

Kanados "Aukurai"...

(Atkelta iš 6-to psl.)

Su savo dukrelėm rugpjūčio mėnesį buvau nuvykęs dešimčiai dienų į Lietuvą. Mums buvo tikrai didelis džiaugsmas pamatyti seserį ir jos šeimą, susitikti savo senus draugus iš teatro, aplankyti teatrą Kaune, kurio scenoje pradėjau savo pirmuosius žingsnius, pamatyti savo namą, gatvę ir pažįstamas vietas. Teatrai tada atostogavo, bet mačiau Parnėvėžio teatro gastroles. Padarė puikų įspūdį "Amadejus" pastatymas. Borisas Dauguvietis, dėl jo didelio įnašo Lietuvos teatrui, yra gerai žinomas ten ir jaunajai lietuvių kartai.

Taip užbaigęs malonų pokalbį su "Aukuro" steigėja ir rež. E. Dauguvietyte-Kudabienė.

Prancūzijos karalius Liudvikas XIV yra pasakęs: "Valstybė — tai aš". Kukli E. Dauguvietyte-Kudabienė, kalbėdama apie "Aukurą", taip apie save nepasako. Bet mes visi žinome ir tik bijome apie tai kalbėti, kad, kai nebeturėsime čia Kudabienės, nebeturėsime ne "Aukuro". Tik jį galėję ir sugėbė su savo neįsipažintą energiją bei meilę teatrui "Aukurą" išlaikyti ir jį išskelti.

Lietuviškasis teatras mums išvijojo yra ir bus reikalingas. Jis yra vienas iš tų svarbiųjų veiksnių mūsų tautinės kultūros gyvavimui ir jos tęstinumui. Apie lietuvių teatrą kalbėdamas buvęs didelis jo entuziastas K. Veselka yra pasakęs: "Šiandien kiekvienas geras scenos veiklas yra ne tik estetinio pasigėrėjimo dalykas, bet ir kova už lietuviškumą. Teatras turi padėti išvijoja kentėti drauge su tauta".

Supažindinkite savo draugus bei pažįstamus su "TEVIŠKES ŽIBURIAIS", pranešdami jų adresus "TŽ" administracijai. Keletą numerių jie gaus nemokamai.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:	IMA:
8 1/4 % už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo 11 %
8 1/2 % už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
9 % už 1 m. term. indėlius	su nekilniamu nuosimčiu
9 1/2 % už 2 m. term. indėlius	1 metų 10 1/2 %
9 1/2 % už 3 m. term. indėlius	2 metų 11 %
9 % už pensijų planą	3 metų 11 1/2 %
7 1/2 % už specialią taup. s-tą	(fixed rate)
7 % už taupymo s-tas	su keičiamu nuosimčiu
6 % už čekių s-tas (dep.)	1, 2 ar 3 metų 9 3/4 %
	(variable rate)

AKTYVAI virš 46 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543
Įstaiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6
Alfonso Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas (kainojimas nuosavybių dėl mortgicijų, Patarnauja palikimus (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renowned realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A. associate broker
4887 Dundas St. West, Islington, Ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322
RUNNYMEDE-ANNETTE, trijų kambarių, 3 prausyklų namas. Tinkamas parduoti, avigubas garažas. Labai gražiai prižiūrėtas. Kaina \$139,000.
HIGH PARK DUPEKSAS, puikūs, sąžiningai atremontuoti dviejų butų namas. Atskiri patalpos. Naujai ir šviesiai užbaigtas rūšys, dviejų garažų, centrinis vėsinimas. Artl požeminio. Kaina — \$224.900.
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių • Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus patalsymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario
Telefonai: 531-1191 namų 537-2291
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius

A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakyką. Nemokamas įkainojimas.
Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamilton, Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

TORONTO

Anapilio žinios

— Rudeninis lietuvių kapinių lankymas — lapkričio 3, sekmadienį, 3 v.p.p. Specialus autobusas tą dieną vės maldininkus nuo Islingtono požeminio stoties.

— Kanados lietuvių dienų proga spalio 13, sekmadienį, pamaldose dalyvavo daug tautiečių iš kitų Kanados vietovių.

— Pakrikštyta Vytauto ir Irenos (Grigutytės) Pečiulių dukrelė Vilija-Teresė.

— Rengiasi tuoktis Vida Gaigalaitė su Brian Bunt.

— Anapilio moterų būrelis telkia drabužius siuntiniams į Suvalkų trikampi. Drabužius prašoma atvešti į parapijos salės drabužinę.

— Paaaukojo: Šv. Jono lietuvių kapinėms \$100 — L. Žibaitė-Budrevičienė, J. Juodikaitienė; \$50 — L. Abromonis, M. Karasiejienė; lietuvių klierikų fondui \$50 — A. J. Jurcevičiai; parapijai \$200 — Č. Psezdzieckis; \$150 — V. Baisys; \$130 — D. V. Paškai; \$120 S. Jakubauskas; \$100 — V. K. Stankai; \$25 — P. A. Dranginiai.

— Po Padėkos sekmadienio Mišios Wasagoje atnaušiamos pirmąjį kiekvieno mėnesio sekmadienį 11 v.

— Mišios spalio 20, sekmadienį, 10 v. — už a.a. Pijų Kijauską, 11 v. — už a.a. Petrą Jūrsktą ir Sofiją Rimkevičienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Spalio 5 d. palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse a.a. Marija A. Kunkienė, 91 m. amžiaus, iš Buntinų. Velionė mirė rugsėjo 30 d. Čikagoje. Mississaugoje palaidota jos vyras Augustas. Buntinų šeimos nariai jos atminimui paaaukojo Išganytojo parapijai \$125.

— Spalio 20, sekmadienį, 11.15 v. bus laikomos iškilmingos pamaldos Pjūtės šventės proga. Giedos parapijos choras. Pamaldas laikys kun. P. Dilys. Po pamaldų moterų draugija ruošia pietus Lietuvių namuose.

— Parapijos tarybos posėdis — spalio 23 d., 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Parapijos choras renkasi pirmadieniais, 7.30 v.v., parapijos salėje.

Kanados daugiakultūrių reikalų ministeris Otto Jelinek, čekų kilmės, buvęs pasaulio dailiojo čiuožimo meistras, š. m. spalio 7 d. Toronte įteikė įvairių tautinių grupių projektams čekius — \$398,838. Stambiausi čekiai teko Kanados skautų sąjungos Toronto rajonui — \$43,000. Daugiakultūrio teatro draugijai — \$28,000. japonų jaunimui — \$26,892, kuriems mažiau. Paramą gavo tie, kurie jos prašė ir pateikė konkrečius projektus. Ministeris pareiškė, kad tai nėra vienkartinės išmaldos, o ilgalaikis investavimas. Toronte jis atidarė savo direktoriato skyrių, norėdamas palaikyti glaudų ryšį su etnokultūrinėmis grupėmis. "Tėviškės žiburiams" šioje iškilnėje atstovavo V. Matulaitis.

ST. PETERSBURG BEACH, FL. išnuomojamas dviejų miegamųjų butas prie jūros ir arti pranciskų namų. Skambinti tel. 445-9469 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas kooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

TRIŲ ASMENŲ naujų ateivių šeimai reikalingas 1-2 miegamųjų butas. Skambinti tel. 767-8877 Toronte.

IŠNUOMOJAMA RAŠTINĖ 700 kv pėdų dydžio, pilnai įrengta, su baldais, arti Kipling-Bloor požeminio. Tinka profesionalui arba verslui. Tel. 233-4741.

REIKALINGA ŠVELNI MOTERIS priežiūrai senyvos moters, sėdinčios vežimelyje (wheel chair), į savaitę 2-4 dienas tarp 1 v. p. — 6 v. v., sutvarkyti jos kambarį ir paruošti pietus dviem senjoram. Prie High Park požeminio traukinio. Atlyginimas 4-5 dol. į valandą. Tel. 763-6498 Toronte.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

Prisikėlimo parapijos žinios

— XXX Kanados lietuvių dienų proga 10.15 v. r. atlaikytos iškilmingos Mišios. Pamokslą pasakė kun. B. Pacevičius. Giedoją jungtinis parapijos ir "Aro" choras, sol. A. Simanavičius, dirigavo sol. V. Verikaitis, akompanavo sol. L. Marcinkutė. Dalyvavo su savo organizacijos vėliavomis KLK moterų dr. jos Prisikėlimo parapijos skyrius ir ateitininkai.

— Spalis yra Rožinio mėnuo. Mūsų šventovėje Rožinis kalbama kiekvieną dieną prieš 8 v. o sekmadieniais — prieš 8.30 v. ir 11.30 v. Mišias.

— Rengiasi tuoktis Loretta Skilandžiūnaitė su David J. Falco.

— KLK Moterų dr. jos Prisikėlimo par. skyriaus susirinkimas — spalio 20, sekmadienį, po 11.30 v. r. Mišių. Programoje — Zitos Bersenaitės paskaita apie maitinimą ir einamieji reikalai.

— Registruotis uždaroms moterų rekolekcijoms, kurios įvyks lapkričio 29 — gruodžio 1 d. d. King City, Mary Lake, rekolekcijų namuose, pas J. Marcinienę 759-8118, pas L. Senkevičienę 233-7312 arba parapijos raštineje. Rekolekcijas ves kun. St. Šileika, Montrealio Šv. Kazimiero parapijos klebonas.

— Vaikų Mišios mūsų šventovėje — spalio 20 d., 5 v.p.p.

— Parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija 1985-86 m. sudaro: pirm. G. Petrauskienė, N. Simonavičienė, A. Ambrozaitienė, R. Masionienė, D. Puterienė, S. Arias, M. A. Kušlikienė, R. Valadkienė, I. Smalenskienė, D. Pranaitienė, H. Elliott ir D. Didžbalienė.

— Pirmosios Komunijos pamokos jau prasidėjo šeštadieninėje mokykloje. Vaikučius, kurie mokyklos nelanko ar nekalba lietuviškai, prašoma registruoti parapijos raštineje.

— Norintieji tuoktis, pagal vyskupijos potvarkius, turi susisiekti su parapijos kunigais bent 6 mėn. prieš vestuvių datą.

— Religinė parapijos sekcija nutarė ruošti šventę Lietuvių krikšto 600 m. sukaktį. Pasiruošia pradės septynių sesijų seminaru, kuris prasidės lapkričio pradžioje ir tęsis iki Kalėdų.

— Parapijai aukėjo: \$200 B. Kerulienė, J. Poška; \$100 — A. A. Šmigeliskiai, R. G. Šimkai, J. O. Gustainiai, A. Kantvydas, A. Viskontas; \$60 — A. C. Balsiai; \$50 — A. D. Paulioniai, A. Stulgienė. Religinė Lietuvos šalpai \$100 — A. Matulionienė, pranciskų klierikų fondui \$50 — A. Stulgienė, M. Čaprackaitė; \$30 — S. Mazlavėckienė.

— Mišios spalio 20, sekmadienį, 8.30 v. r. — už a.a. Vladą Sukį, 9.30 v. r. — už a.a. Magdalėną Skrinienę, 10.15 v. r. — už a.a. Vincą Murauską ir Murauskų šeimos mirusius, už a.a. Stasį Jagelą, 11.30 v. r. — už parapiją, 7 v. v. — už a.a. Viktorą Alseiką.

Papildymas. A. a. Elzės Jankutės laidotuvių aprašyme š. m. "TŽ" 38 nr. praleista pavardė velionės krikšto sūnaus Vyto Bakaičio, kuris kalbėjo evangelikų šventovėje rytmetinių pamaldų metu.

A. a. Birutės Strazdienės atminimui J. V. Dagiliai paaaukojo Tautos fondui \$20.

A. a. Ilonos Bakienės atminimui vietoje gėlių paaaukojo Tautos fondui: \$20 — J. V. Dagiliai; \$10 — A. Bražys.

Vanda ir Kipras Bagdonavičiai, užjausdami Jurgį Strazdą ir gimines, netekusius a.a. Birutės Strazdienės, paaaukojo "Tėviškės žiburiams" \$30.

Dr. Ramūnas ir Silvija Sapliai susilaukė pirmagimės dukrytės Teresės.

Ontario meno taryba yra šios provincijos kultūros ir pilietybės ministerijos agentūra, skirstanti valdžios lėšas meno organizacijoms ir paskiriems menininkams. Naujausiame jos pranešime matyti daug pavardžių bei pavadinimų asmenų ir organizacijų, gavusių finansinę paramą. Iš lietuvių yra tik vienas dail. Otis Tamašauskas iš Pricevillės, gavęs \$1000 paramą medžiagai pirkti. Iš lietuviams artimų organizacijų pažymėtinos: Ukrainiečių krikščionybės tūkstantmečio fondas (gavęs \$5,750), Daugiakultūris Ontario teatras (\$3,500). Adresas prašymams: Ontario Arts Council, Suite 500, 151 Bloor St. W., Toronto, Ont. M5S 1T6. Tel. (416) 961-1660.

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Maloniai kviečiame atsilankyti
į Toronto lietuvių teatro

"AITVARAS"

vaidinimą 1985 metų lapkričio 10, sekmadienį,
3.30 valandą po pietų, didžiojoje Lietuvių namų salėje.

Bus vaidinama pirmą kartą Toronte Anatolijaus Kairio

"Sidabrinė diena"

3 veiksmų komedija

Režisuoja — Aldona Dargytė-Byszkiewicz

Įėjimas — \$5.00. Bilietai gaunami Lietuvių namuose ir prie įėjimo.

Aitvariečiai

Maloniai kviečiame atsilankyti į Toronto

ATEITININKŲ VAKARONĖ

š. m. spalio 26, šeštadienį,

Prisikėlimo parapijos Parodų salėje.

Bus meninė programa ir vakarienė.

Pradžią — 6 v.v. Suaugusiems — \$8,

jaunimui — \$4. Bilietai gaunami pas

dr. O. Gustainienę, L. Kulaviene,

A. Karkienę, St. Prapapą

(sekmadieniais po Mišių)

Prisikėlimo parapijos knygyne,

pas J. Andrušį ir Lietuvos kankinių

parapijos knygyne (sekmadieniais po Mišių)

Toronto ateitininkai

Kanados lietuvių dienos

Tradicinės KLD, jau trisdešimtosios, šiais metais įvyko Toronte. Prasidėjo spalio 11 d. meno bei papuošalų paroda Lietuvių namuose ir literatūros bei dramos vakaru West Park Collegiate salėje. Dalyvavo apie 150 asmenų. Tą patį vakarą Prisikėlimo salėje įvyko jaunimo šokiai, kuriuose dalyvių netrūko. Spalio 12 d. rytą įvyko sportinės varžybos ir dailės parodos atidarymas miesto rotušėje. Po jos įvyko Lietuvos vėliavos pakėlimas rotušės aikštėje ir demonstracija prieš žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje. Dalyvavo apie 200 tautiečių. Vakare Lietuvių namų

salėse buvo suruoštas susipažinimo vakaras gausiem dalyviam. Spalio 13, sekmadienį, trijose lietuvių parapijų šventovėse įvyko pamaldos, o 4 v.p.p. Anapilio salėje — didysis koncertas, kurio programą atliko suvažiavę chorai ir vietinės pajėgos. Visą programą vainikavo jungtinis choras ir solistai, atlikę St. Šimkaus kantatą "Atsisveikinimas su tėvyne". Dalyvių buvo pilnutėlė salė — apie 1.200. Po koncerto programos atlikėjai ir kiti susirinko į Lietuvių namus atsisveikinimo vakarui, kur vašinasi sūriu ir vynu. KLK aprašymas — kitame "TŽ" nr. D.

PRANEŠAME

giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad
1985 m. spalio 10 d. iškeliavo į amžiną poilsį

a. a. ONA OŽELIENĖ (Rukšytė),

sulaukusi 73 metų amžiaus. Gyveno ir mirė Vilky kampe prie Švėkšnos.

Nuliūdę liko — vyras JUOZAS, dukterys — ELENA, DANUTĖ, MARYTĖ, REGINA; sūnūs — PETRAS, ANTANAS, KAZYS, JONAS ir kiti artimi giminės.

Nuliūdę: vyras, dukterys, sūnūs ir
dešimt vaikaičių

AŲA

ONAI OŽELIENĖ

Lietuvoje iškeliavus amžinybėn,

jos dukrai ELENAI Kingstone reiškiamė didžiausią
užuojautą —

Anastazija ir Antanas Tamošaičiai

Mielam

AŲA

VYTUI LENAUSKUI

atsiskyrus iš mūsų tarpo,

jo mylimai žmonai LIDIJAI, sūnui VYTUI, dukrai LORETAI
ir jų šeimos nariams, giminėms reiškiamė giliausią
užuojautą bei kartu su jais liūdime —

Marytė ir Vacys Vaitkai Aušra ir Gintaras Dalindos

Rūta ir Laimis Andrušiai

AŲA

ILONAI BAKIENĖ

mirus,

jos vyrą JUOZĄ BAKĮ nuoširdžiai užjaučiame bei kartu
liūdime —

Regina ir Jonas Žiūraičiai

MONTREALQUE

Kristinos Kličiūtės ir Andriaus Gustainio jungtuves palaimino kun. klebonas J. Aranauskas AV šventovėje spalio 5 d. Mišioms asistavo klier. P. Mališka, patarnavo V. Šipelis ir Romukas Otto, Mišias skaitymus atliko Asta ir Linas Staškevičiai. Gražiomis giesmėmis iškilmes papildė AV parapijos choras, vad. muz. A. Stankevičiaus. Visos apeigos buvo įrašytos į vaizdajuostę.

Vakare vestuvinės vaišės įvyko "Holiday Inn" viešbučio salėje. Oficialiai daliai su taikliais paaiškinimais puikiai vadovavo jaunosios dėdienė ir dėdė — Rūta ir Raimundas Kličiai. Vaišės pradėtos kun. J. Aranausko valgių palaiminimu ir pirmojo pabrolio tradicine šampano taure. Vaišių metu buvo pristatyti jaunųjų artimieji, giminės ir svečiai iš JAV ir įvairių Kanados miestų. Viena viešnia buvo ir iš Lietuvos. Tai gal pirmos tokios vestuvės, į kurias svečiai suvažiavo iš taip įvairių ir tolimų vietovių.

Vėliau Gustainių šeimos vardu jaunuosius sveikino Andriaus pusės sesė Joana Vizgirdaitė. "Gintaro" ansamblio vardu Silvija Staškevičienė įteikė tautiniais drabužiais apgretą lėlių porėlę, parbrėždama, kad tai dovana ilgamei "Gintaro" narei ir dabartinei tautinių šokių vadovei Kristinai. Jaunosios tėvai Ina ir Algis Kličiai sveikino jaunuosius su tėviškais patarimais bei linkėjimais.

Jaunojo tėvai Agutė ir Vytautas Gustainiai taip pat linkėjo jaunavedžiams gražaus gyvenimo. Svečia Aldona Ottenė, atnešus karvojų bei vyno butelį su rožių puokšte, paaiškino šių dovanų prasmę. Galiausiai tarė žodį abu jaunieji, dėkodami tėvams už paruošimą gyvenimui, susirinkusiems svečiams bei I. ir A. Kličiams už šias puikias vaišes. Po visų kalbų sekė šokiai. Artėjant vidurnaktiui, jaunieji buvo išlydėti povestuvinei kelionei į Havajus.

Kristina yra baigusi mitybos mokslus ir dirba savo srityje. Andrius yra baigęs agronomiją bei verslo administravimą ir dirba banke.

Bazaras, rengiamas "Rūtos" klubo, įvyks lapkričio 30 ir gruodžio 1 d. d. AV parapijos salėje. Klubo nariai kviečiami jau dabar atnešti bazarui skiriamus laimikius. B. S.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Prasidėjo įprasta parapijos veikla, sugrįžo choras, po pamaldų veikla kavutė svetainėje, vėl veikia "Li-

to" skyrius. — Įvyko Šv. Elzbičtos draugijos susirinkimas, kuriame nutarta suruošti vakarienę ir paskirta auka parapijos remontui. — Spalio 1 d. mirė Juozas Kaušyla, 80 m. amžiaus. Palaidotas iš Šv. Kazimiero šventovės Cote de Neiges kapinėse. — Rugsėjo 28 d. Čikagoje mirė buvusi Lietuvos operos solistė Izabelė Motekaitienė-Blauzdžiūnaitė, 76 m. amžiaus. Iš Montrealio į laidojimo buvo nuvykę brolis Jurgis Blauzdžiūnas su dukra Vida. Velionė paliko du sūnus — pianistą Mangirdą ir inž. Ramūną su šeima. Lietuvoje dar gyvena seserys ir broliai. Sk.

Kredito unijos "Litas" vedejas B. Niedvaras savo pranešime spaudai praneša, kad per pastaruosius kelerius metus Kanadoje bankrotavo 17 pasitikėjimo bendrovių (trust companies) ir du bankai. Pagrindinė priežastis — blogos investacijos, neapdairi vadovybė ir per didelės išlaidos. Pvz. "Continental Trust" b-vės vienas iš savininkų turėjo 5 metų sutartį, pagal kurią turėjo gauti \$120,000 metines algos, nemokamą automobilį, \$1,400 į mėnesį išlaidoms ir \$400,000 paskolą be palūkanų. Dėl tokio neatraskamo finansinių institucijų tvarkymo Kanados valdžia išmokojo ar turės išmokėti daugiau kaip bilijoną dolerių, kurie ateina iš mokesčių mokėtojų.

"Lito" padėtis yra tvirta. Nuo 1981 m. jo aktyvas išaugo nuo \$8,451,000 iki \$15,675,000, o rezervas pakilo nuo \$60,000 iki \$573,000. "Litas" blogų paskolų nurašymui beveik neturi. Dauguma investicijų yra mortgicijų paskolose. Iš jų gaunamos mažesnės palūkanos, bet yra saugios. Administracinės "Lito" išlaidos, palyginti su kitomis kredito unijomis, yra pačios mažiausios. "Lito" nariai gali būti ramūs — jų indėliai yra labai saugūs. Inf.

"LITO" nariai

prašomi atkreipti dėmesį į tai, kad nuo š. m. spalio 20 dienos Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero skyriai pradės darbą sekmadieniais nuo 10.30 v. ryto iki 12.30 val. po pietų.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Certifikatus: min. \$1,000.00			
1 metų	8.75%		
Terminuotus indėlius:			
1 metų	8.50%		
180 — 364 d.	8.25%		
120 — 179 d.	8 %		
60 — 119 d.	7.75%		
30 — 59 d.	7.50%		
Taupomosios sąskaitos:			
specialios	6.25%		
su draudimu	6 %		
kasdieninis %	5.75%		
Čekių sąsk.	5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont
1475 De Seve		
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	4.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00	2.00 — 6.00

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ.

MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas

pristato vestuvėms, ligoniams, lai-

dotuvėms, įvairiems parengimams.

Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette

St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, pa-

rengimai namuose ir laidotuvių

pusryčiai. Skambinti pirmadie-

niais, antradieniais, trečiadieniais

ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256

arba 279-6864 Toronte.

EUROPEAN